

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egyszévfőre 28 k. (14), 1/2 évfőre 14 k. (7), 1/4 évfőre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 írt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Páris és Berlin.

Budapest, május 4.

(s.) Három héttel ezelőtt Páris volt a világ közepe; ma Berlin felé fordul a népek érdeklődése. Nem holmi határos ellentét kedvéért állítjuk így egymás mellé a két város nevéit, amely nemcsak térben van messze egymástól. Nem is ellentét ma e két város neve; mert a között, ami most Berlinben történik, s a francia főváros világraszóló ünnepe között törvényszerű kapcsolat van. Azt a munkát, amely Párisban ünnepet ült, az a béke oltalmazta, amelynek most van az ünnepe Berlinben. És amint a német nemzet résztvett a párisi nagy munkaünnepen, Franciaország is jelen van a békének berlini apoteózisán.

És ezzel nem csupán a hivatalos képviselőre gondolunk, sőt első sorban nem is erre. Az a valóság, hogy Párisban is, Berlinben is a népek ünnepeltek. Párisban a munkát, Berlinben a békét. És amint ezen a két ünnepen résztvett a német és a francia nemzet egyaránt, azonképpen a béke munkájában is részes volt mind a két nagy nemzet. Németország és a német nép aktív részes volt, Franciaország és a francia nép passzív, de nem kevésbé jelentékeny tényező. A német birodalom segített békét csinálni, a francia köztársaság pedig nem csinált háborút. Így találkozott a két ellenséges nácio a közös munkában, amely megmentette Európát nyugalomra. Ennek az áldáshozó munkának eleinte a politikai kényszerűség volt az egyetlen rugója; de lassan-lassan szerephez jutott benne a népek érzülete is, mely a józan belátásból fakadt. Így, csakis így lehetett sikere a negyedszázados nagystilű békepolitikának, amely-

nek fényes ünnepe tölti most be a német főváros falait, szerteárasztva fényét, melegségét az egész világra.

A világ népei mind mélyeséges szimpátiával nézik a mi öreg királyunknak és az ő fiatal barátjának testvéries ölekezését. A népek lelke szólal meg a fejedelmek üdvözlésében, olyan igazán, mint csak nagyon kevés hasonló alkalommal. Mert ritkán van az úgy annyira, mint ebben az esetben, hogy a fejedelmek barátsága a népek barátsága. Nem csupán a két fejedelem jogára alatt élő nemzetek, hanem Európa minden nemzete méltó hálával fordul a békepolitika két hatalmas támasza, a béke gondolatának két erős és hűségese örzője felé. De egy nemzet sem olyan erős, olyan igazi melegséggel, mint a magyar.

Nem véletlen az, hogy éppen egy magyar államférfi kezdeményezésére született meg Berlinben ezelőtt majdnegyed századdal a nagy békeszövetség, amely most Európa egész politikáját döntő súlyjal irányítja. Annak a magyar államférfiúnak a lelkében az az évszázadok eseményein, érintkezésein át leszűrődött történelmi igazság szólalt meg, hogy a magyar és a német nemzet rá vannak utalva az egymás barátságára és együttesen kell hogy betöltsék a nekik jutott nagy hivatást Európa nagy népcsaládjában. Ez a közös nagy missziót negyedszázad óta a középeurópai nagy békeszövetség formájában teljesítik, amely békeszövetségnek két sulypontja van: egy Berlinben, egy Budapesten. De ez nem a legelső közös küldetése ennek a két nemzetnek; csupán legújabb, legmodernebb külső alakja egy régi történelmi hagyomány megvalósulásának. Hogy ez így van, arra emlékeztet bennünket Zsigmond magyar király berlini

szobra, amelyet Vilmos császár gyöngéd ötletéből éppen most, a magyar király látogatásának idején lepleznek le a Siegesallén. Az a szobor látható emlékeztető lesz a két nemzetnek arra a régi, benső rokonságára, amelyet nem a faj, nem a származás, hanem a rendeltetés közössége teremtett meg.

Ezt a rokonságot elhomályosíthaták ideig-óráig félreértések, megkapatánácsi bölcseségű politikások tévedései, de meg nem szüntetheti semmiféle erőhatalom, mert nincs olyan erő, nincs olyan hatalom, amely a történelem logikájával mérközni bír. Ennek a rokonságnak az érzete sohasem érvényesült intenzívebben, mint napjainkban, midőn a békevágy elevenebben él a népek lelkében, mint valaha. A béke szükségének érzete egyre erősödik és ezzel együtt egyre erősödik az elismerése azoknak a nagy szolgálatoknak, amelyeket a hármasszövetség tett a béke biztosítása körül. Ennek a szövetségnek pedig legerősebb biztosítója a német és a magyar nemzet következetes, öntudatos közremunkálása a szövetségi kötelék megszilárdítása, a baráti viszonynak mennél bensőbbé tétele körül. A többi nép, amely benn a szövetségben és kívül rajta élvezi e szövetség áldásos gyümölcseit, mind hasznos faktora a nagy békeműnek, de elengedhetetlen ez a kettő: a német és a magyar.

Ez a két nemzet, igaz, nem volt magára hagyva a szövetségben, amint hogy a szövetség sem maradt magára missziójának teljesítésében. Az a nagy eszme, amelyet ez a szövetség képvisel, egyre elementárisabb erővel tört utat magának a népek lelkébe. Tárgitania kellett előle lépésről-lépésre minden más gondolatnak. Így szorult háttérbe lassan-lassan a francia nép lelkében is a *revanche* véres gondolata. Így történt, hogy három évized alatt, a mióta annyiféle gyújtóanyag halmo-

TÁRCA.

Munkácsyval.

(Viszaemlékezések.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta Porzó.

I.

Innen onnan husz éve. Csatlósai közül, akik azidőt körülötte voltunk, már többen haltak el. Akik megmaradtunk, boldogan emlékezünk arra a ragyogó és forró ünneplésre, mellyel az egész nemzet vitte elébe büszkeségének, hódolatának s szerelmének messze sugárzó, messze harsogó jeleit.

Az áhitat, mely templommá avatta a műcsarnok nagy termét: künn, a tereken és utcákon s az egész országban meggyarapodott a lelkesedés. Valahol megjelent, körülzuga az éljen. Lakása állandó ostrom alatt, hogy hozzá szegődjenek mindannyian a haza legjeleseiből alakult udvarhoz. S a nagy dícsőségtől meg nem részegült. Csak megnövelte szárnyait s erények még nagyobb kifejtésére sarkalá. Csak a maga kötelességét vonta le e nagy kijelentésből. „Dolgozni fogok!” mondá.

Hát még, mikor vittük haza Munkácsyra! Kirándulás volt, de diadalmi kirándulás.

Husvét táján vitte sokunkat egy külön vonat a határ felé, ahonnan a magyarság jött be ide ezelőtt ezer esztendővel. S a pogány ősök egy kései, épp a Latorca völgyén született unokájának jutott megfősteni a keresztényiség nagy tragédiáját. Hatalmas kardjoknál győzedelmesebb volt egy vékony eset-szál.

A nagyhétben jártunk ott. De az nekünk nem bójtölést jelentett. Sőt ellenkezőleg.

Hiszen, adassék tisztelet annak a nemzeti tornak, amelyet az ősök ülének meg ott a Csesznek tetején, midőn megpillanták vala a hármass hegnyek s a négy folyónak messze nyuló határait. Meghiszem, hogy magnum áldomás fecerunt. De mi az ahhoz képest, amelyet mi csaptunk! A Napoleon katonáira a piramisok tetejéről csak hitvány öt, vagy hány évezred tekintett alá. De mi ránk a hoba borult, szikrázó szolyvai esüsről — persze, hogy csak a pobárköszöntések révén, midőn minden szónok külön-külön forgatta a történelem intő márványlapjait — vagy harmincöt ezer esztendő szakadt le s Arpád sas-szeme vagy százhuszonötös villant végig az ünneplő vendégsoron, amely eljött ide, hogy köszöntse Munkácsy Mihályt.

Thorwaldsen óta művész fiát egy nem fogadta nemzet, mint fogadták itthon Munkácsyt. Igaz, hogy midőn a kopenhágai tengeri kikötőben partra szállott a nagy Bertel: a király is elejébe járult s megölelte őt a nép előtt, ami nagy sor volt még 1838-ban. De még ennél is különb kitüntetésben részesült a nagy Miska. Szép dolog a fejedelem leereszkedő elismerése, egy nemzet örvendező riadalma, hölgyek szalagos kószoruja, költők versengő lantolása, szónokok föllengző beszéde, újságírók odaikuk telegramjai, nagy urak bókólása, szegények imádatos bámúlása, meg egyéb jele a minden osztályában megilletődött hazának. Józsué hajdanában megállította a napot, és ez is valami. Sokkal nevezetesebb azonban és minden égi csodánál több és nagyobb az, hogy:

három napra Munkácsyon megszüntették az adó-executiót!

Munkácsy megállította a Szapáry Gyula végrehajtót.

De még ez is kismiska a nagynak bemutatott ama hódolathoz képest, mellyel a munkácsisidők tettek ki magukért. Azok a tineses, herynyos kuesmáju, kaftányos, villás szakállu, ójtott

lábu leigek és Dávidok, akik többségben vannak a város tanácsában: egyhangulag szavazták meg az ünneplés költségeit tiszteletére annak a férfinak, aki megpingálta az eretnek Jézus dícsőségét.

Vonatunk hajnalban érkezett meg Sáros-patak elé. Már ott mind sort álltak a Lorántffy Zsuzsanna gyerekei, akik sístergő, bömbölő éljenzéssel fogadták a művészt. S miután a magyar köszöntőt egy bus legény eldohogta: előbbre szökken valami süvölvény kis diák s olyan francia dikciót subint oda Munkácsyné elé, hogy szinte meghajlott bele a kollégium tornya. Az igaz, hogy a nebulo szájjában úgy rofogott a francia szó, mint az abrak. De azért mutasson nekem valaki Montpellierben fiút, aki úgy kivágjon egy magyar beszédet, mint a hogy kivágta ez a patkai diák a franciát, még pedig éhomra, reggeli öt óraker.

Még Patak előtt, a szerencsi állomáson, a tállyaiak szerettek volna tisztelegni. A mi fejedelmünk azonban (ezek t. i. ilyenkor így szoktak) mélyeségesen aludt. Pedig hoztak ám magukkal egy világraszóló, halhatatlan, dicső szónokot: java tokaji bort. A szónokot beemelték a coupéba s üveg-ajkán csüggöttünk valamennyien, hogy a mesternek, amire fölébred, jelentsük és magyarázzuk az ő tüzes, ellenállhatatlan, legyőző beszédjét. Pulszky papa — hiszen természetesen, hogy velünk volt ő is — mindjárt tudott rá jó anekdotát: mit is mondott XII. Leó pápa a tállyai borból? „Summum pontificem *thalia* vina decent”. Persze, hogy a mi véleményünk szerint summum pictorem is. És utólagos jóváhagyás reményében ittunk a jó fiú és nagy művész nevében.

De csak meg is oldotta nyelvünket az a felséges folyadék! Eregettük a tréfát, nagyot roppant rá a kacagás; közbe meg, mert hiszen magyarok vagyunk, egy-egy nehezett sóhajtottunk. Mert hát itt minálunk szűrik a tokajit s a

zódott fel az egész európai szárazföldön, nem robbant fel a békének gondallal emelt, féltve őrzött épülete; és ha drágán is, ha nagy áldozatokkal is, de meg tudták őrizni a világrész csendjét, a békés fejlődés, dolgos haladás feltételeit. Így történt, hogy ezelőtt három héttel a párisi ünnep a béke ünnepe is volt, amint most Berlinben a hálás munka ünnepe a békét. És a köztársaság minisztere ünnepi beszédében a népeknek azt a szolidaritását ünnepelte, amelyet ma a két fejedelem testvéri csókja ujramegpecsételt. És így történt, hogy három hét előtt *Berlin* is ott volt *Párisban* és most *Páris* szintén *Berlinben* ünnepel. Az ünnepeknek gyönyörű ékessége ez a revanche.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, május 4.

A t. Ház régi gyakorlat szerint a vidámabb oldaláról vette a katalogus-olvasást. Az elnök ugyan elkészítette a távollevő képviselők jegyzékét, de felolvastatni senki sem kívánta. Azt is megkérdezte az elnök, hogy felszólítsa-e igazolásra, akik tegnap távol maradtak, de a t. Ház ezt sem kívánta. S így a katalogus-olvasásnak — mint parlamenti fiútnak — nem voltak következményei. De már így szokott ez lenni. A szél-sóval se eszi olyan melegen a kását, ahogy főzi s a katalogust is csak olvastatja, de a konzekvenciákból nem kér.

Máskülönben a képviselő urak ma elég szép számmal jöttek be s így a szerzői jog védelméről Németországgal kötött egyezményt ma már baj nélkül is lehetett fogadni.

Mára megjött Bécsből *Wlassics Gyula* kultuszminiszter is. Rövid, de lendületes beszédben emlékezett meg *Munkácsy Mihály* haláláról és ahogy a miniszterelnök jelezte, proposíciókat is tett az országos gyász részletei iránt. E szerint a törvényhozás jegyzőkönyvébe írja részvétét, elnöke utján kondoleál az özvegynek, koszorút tesz a ravatalra, testületileg megy a temetésre s az endenihi halottat országos költségen temetteti el. Magát ezt a temetést a kultuszminiszter nagyobb bizottsággal rendezi, amelybe a törvényhozás tagjain kívül a boldogult pályatársai s közéletünk egyéb faktori közül fog többeket meghívni.

Holnap a Ház megválasztja a delegáció tagjait s azonfelül néhány újabb javaslatot tárgyal, köztük a beruházási kölcsönről szólót is.

A képviselőház ülése május 4-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedűs Sándor, *Wlassics Gy.*, *Plósz Sándor*.

javát, mennyiségre is, idegenek szüresölnek el szájunk előtt. Meg hogy az a Miska is a mi édes szülöttünk s nem mi közöttünk él. Tán hogy el se bírnánk, akár a tokaji bort.

Hol is volt? Biz' én már nem tudom. Valami csepp állomáska előtt falt a masinánk nagy köszendárobokot és ivott rá töménytelen vizet. Itt is ujjongás, kevés torokból, de tele szívvel.

Miska fölébredt rá s beszól hozzánk:

— Kimenjek?

— Majd csak *melképzet* adsz, volt rá a felelet. S Miska odaült az ablakba s nagyokat köszöntött le a lelkes kis állomáson.

Teleki Sándor fehér szakállal ott csillant fel *Munkácsy* mögött. Ekkor katonásan oda állt egy marcona képű ember s a grófra szögezve szeméit, regula szerint szalutál:

— Jelentem alálassan vitéz ezredes ur, most itt vagyok.

— Hát ki vagy te, édes katonám? kérdi a gróf.

— En vagyok a *Stefán Horváth*, aki ordinánca voltam a méltóságos ezredes urnak *Neápolyban*.

Teleki fölismerte s örömmel nézni, a két régi komerád hogy szorongatta az egymás kezét.

— Nevezetes — mondá eltűnődve Sándor — második „versben” járok így rövid napok óta. A multkor az új helyi állomáson egy szakaszvezető vén káplár frontot csinál felém, hozzám lép s mintha csak inspektióra jöttem volna, jelenté nekem alálassan, hogy ő most ezt a huszonkét legényt *Kassára* vezeti. Ez is egy régi jó pájtásom volt. Most a németet szolgálja, dörmögé busan. Tavaly meg, folytatá vidámabban, olyan kitüntetés érte kopasz fejemet, amely kitüntetés vetkészik a Miska dicsőségével. A karcajgát szereték nekem, mondván: „Hallja az ur! Mi úgy szeretjük olvasni az urnak az írásait, hogy a könyve még a kártyánknál is piszkosabb.” Miska, elbujhatsz! Hja, az a híresség! Az édes asszonyok, meg az aranyos leányzók olyan kezések, hogy

Elnök megnyitja az ülést és a házszabályok értelmében jelenti, hogy a tegnap elmaradt képviselők névsorát a jegyzőkönyvhöz csatolja. Kéri, kivánja-e a Ház a felolvasást? (Felkiáltások: Nem!) A 410. §-ra való hivatkozással kéri, kivánja-e a Ház, hogy az illetőket igazolásra szólítsa fel. (Felkiáltások: Nem!)

Következik a napirend.

A tegnap elfogadott törvényjavaslatokat harmadik olvasásban is megszavazza a Ház, ugyazintén általánosságban és vita nélkül megszavazza az irodalmi, művészi és fényképészeti termékek védelmére Berlinben kötött szerződés beikellyezéséről szóló törvényjavaslatot is.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot nyújt be a fővárosi zálogház-palota építéséről. (A nemzeti gyász.)

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Tisztelt Ház! (Halljuk! Halljuk!) A Ház már tegnapi ülésében méltó kifejezést adott azon nagy gyászunk, mely a magyar hazát, a nemzeti és világművészetet *Munkácsy* halálával érte, mégis engedje meg nekem a tisztelt Ház, hogy én, ki ez időszerűtlen állomás kapcsán is oly élénken érzem a veszteség súlyát, sajnó szívem bánatos érzésének engedhessek s egyszerű és keresetlen szavakban adhassak kifejezést mély fájdalomnak, mely egész valomat betölti. De mély bánatomban is vigasztalásomra szolgál — és legyen ez vigasza a nemzetnek is, — hogy fájdalmas érzéseim viharából kiemelkedik az isteni gondviselés iránt tartozó mély hálánk érzete, hogy nekünk, magyaroknak, a rokonságnak adják adta e század egyik legnagyobb művészi lángeszét. (Igaz! Ugy van!) Lángeszét, kinek ragyogása e nemzetnek vált fényévé, tündöklő büszkeségévé. Közkinccsév vált ugyan az ő művésze a művelt világnak, de miénk volt ő egészen, szívvel, lélekkel és művészi egyéniséggel. Ahol diadalt aratott, ott a magyar haza aratott diadalt, ahol az ő hírnevét, dicsőségét hirdették, ott a magyar haza hírneve és dicsősége gyarapodott. Áldozunk tehát lelkünk egész melegével, teljes odaadással emlékének és mutassuk meg, hogy e haza multjában is áldva hódol e halhatatlan művészi géniuszunk. (Helyeslés.) Engedje meg a tisztelt Ház, hogy egyuttal előterjesztést tehessen azon ékes szavakban tartott tegnapi felszólalás kapcsán, melyet az igen tisztelt miniszterelnök ur mondott és mely előterjesztést ő már akkor kiltásba is helyezni méltóztatott. (Halljuk! Halljuk!)

Bátor vagyok ajánlani, hogy a képviselőház fájdalmának és részvétnének *jegyzőkönyvében* adjon kifejezést. (Helyeslés.) És bizza meg a Ház elnökét, hogy e határozatáról a Ház nevében az özvegyet értesítse. (Helyeslés.) Méltóztatassék továbbá elhatározni, hogy a képviselőház nevében a ravatalra *koszorú* helyeztessék (Helyeslés.) és hogy a temetésen a Ház testületileg jelenjék meg. (Helyeslés.) Határozza el végre a t. Ház azt is, hogy a boldogult temetésére országos költségen történjék (Helyeslés.) és hogy ennek végrehajtásával a vallás- és közoktatásügyi miniszter bizsásék meg. (Helyeslés.)

Egyuttal tudomására hozza a t. kormány a Háznak, hogy a boldogult nagy művész ravatalára szintén koszorút helyez és a temetés rendezésére

bizottságot alakít, amely a törvényhozás tagjaiból, az elhunytt művész pályatársaiból és közéletünk egyéb tényezőiből fog állani. (Helyeslés.)

Elnök: Elfogadja a tisztelt Ház a miniszter javaslatát? (Igen.) Ezek szerint kimondom, hogy a Ház azokat határozattá emelte.

(Napirend.)

A holnap délelőtt tíz órakor tartandó ülés napirendjén lesz a delegáció tagjainak megválasztása, a beruházási kölcsönről szóló törvényjavaslat tárgyalása és a ma elfogadott javaslat harmadik olvasása. Az ülés fél 12 órakor végződik.

BELFÖLD.

A magyar delegáció. Az országgyűlési szabadelvű párt báró *Podmaniczky Frigyes* elnökelete alatt tartott mai értekezletén kijelöltettek a delegációba:

Rendes tagoknak: Gróf *Andrássy Tivadar*, gróf *Apponyi Albert*, *Berzeviczy Albert*, *Bolgar Ferenc*, báró *Dániel Ernő*, *Dániel Gábor*, *Dókus Ernő*, gróf *Esterházy Minárv*, *Falk Miksa*, *Fluger Károly*, *Francisci Henrik*, *Gajári Ödön*, *Gyurkovics György*, *Hieronymi Károly*, *Horánszky Nándor*, *Josipovich Imre*, *Klobusitzky János*, *Kristóffy József*, *Láng Lajos*, *Lukaics Béla*, *Miklós Ödön*, *Mohay Sándor*, *Münchik Aurél*, gróf *Nákó Kálmán*, *Pap Géza*, *Pulzsky Ágost*, *Rakovszky Géza*, *Rosenberg Gyula*, *Spevez Ferenc*, *Szerb György*, *Szilágyi Dezső*, gróf *Teleki Sándor*, gróf *Tisza István*, *Tisza Kálmán*, gróf *Thoroczkai Miklós* és *Tolnay Lajos*.

Pótagoknak: *Adamovics Béla*, *Köszegi Sándor*, *Lánczó Leó*, *Latinovics Pál*, báró *Noposa Elek*, *Szabó Imre*, *Szemere Attila*, *Szöcs Pál*, gróf *Zay Miklós* és *Zeyk Gábor*.

A *Bartha Miklós* elnökelete alatt álló függetlenségi és 48-as *Ugron-párt* értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a párt részéről a delegációba *Ugron Gábert* és *Holló Lajost* küldik ki. Erről a jelölésről a párt elnöke báró *Podmaniczky Frigyes*t, a szabadelvű párt elnökét is értesítette.

A *beruházási kölcsön*. A szabadelvű párt is, a *Kossuth-párt* is ma tárgyalta a beruházási kölcsönről vonatkozó törvényjavaslatot. A szabadelvű párt azt minden változtatás nélkül elfogadta, míg a függetlenségi párt abban állapodott meg, hogy a javaslat ellen fog szavazni. A szabadelvű párt ma tárgyalás alá vette a *hirdetési és napirtárbélyeg eltörlesztés* célzó törvényjavaslatot és azt is elfogadta.

Az új királyi zálogház. *Hegedűs Sándor* kereskedelmi miniszter a képviselőház mai ülésén törvényjavaslatot nyújtott be az új zálogházi palota építéséről. A javaslat lényege ez:

A kereskedelmi miniszter felhatalmaztatik, hogy a budapesti kir. zálogházak alapjának tulajdonát tevő belvárosi kir. zálogház helyett Budapest székes főváros területén megfelelő helyen 1.400.000 koroná összköltség erejéig új zálogházi épület emeltesse. Az új zálogházi épület teljes berendezése után a jelenlegi belvárosi kir. zálogházai telek és épület értékesítésétől az értékesítés után nyert összeg a budapesti kir. zálogházaknak az állampénztárból juttatott előleg visszatérítésére lesz fordítandó. A fennmaradó összeg a kir. zálogházak kamatmentesen 30 évi egyenlő részletekben fogják törleszteni.

egész bátran cirógatják meg ezt a vén szakállamat. Szomorú dolog az, mikor az embert már csak tisztelt a vészon-cseléd!

Megy a gőzös *Munkácsy* felé. Amerre jötünk: *Rákóczi-nyomokon* haladt végig vonatonk. *Ahová* léptünk, mintha a multnak szózata hangzott volna felénk: „*Sta viator, heroes calcas!*” És amoda magaslik a *Zrinyi Ilona vára*. Még egy kanyarodás, két zökkenet s egy hosszú rekedt sivatás. Megérkezünk.

Mig tartott az ékes fogadási beszéd, a vagon lépesőjéről néztem azt a Fámát, melyet a helybeli piktör festett az állomási épület eresze fölé. A lelkesedéstől behorpadt a melle, az örömtől kidagadt a szeme, a szeretettől elcsavarodott a jobbik füle s kezében a hir trombitája nagyobb volt mint maga. De hát a jó Isten ilyenkor nem nézi a helyesírást. A dadogás is énekszámba megy ma.

Az ut két partján halomba lapátolva az a fekete tenger, melynek hétköznapi munkácsi sár az ő neve. Ezen a napon azonban a véren szerzett haza földjének ez a fölénged része is éke-sebb nevet váltott. Az emberséges rusnyák nép, mely a zuhogó esőben is úgy megűveglent minket, akár a köbül való szent *Izsák* pátriárkát, félreállt előlünk, bele hágott a híg domboknak a legközepébe s megemelve nehéz kucsmáját, magyar éljént kiltott a vendégek elé. Asszonya, lánya, csipőig felgyűrve a ruhát, lábszárainak fehér oslópait ragyogtatta felénk, mint a via triumphalison a győztes hadvezér elé a római hölgyesereg. Egyszerre mintha festett képt láttam volna e jelenetnek a következő dedicatióval: „*Munkácsy*nak Makart.”

Lyukas esernyőkön át szűrve le a mennyei vizeket s oldalt hajtva fejüket mint a néző madár: az Egan kazárjai sandítottak felénk. (Akkor még az Istóczy méregkeverői voltak.) A selyem káftánt festői ráncokban térdig emelték föl: fehér ha-

risnyájok pettyes volt a sártól. (Nyul lába a tigris bőrében, ugy-e?) Emitt-amott az ablakban megvillant egy mandula-metszésű szempár. Nem a *Hebron*, csak a *Latorea* völgyének virágos ólén születtek ezek a szép hajadonok. *Sároniak* mindig rózsaszál. Az apraja, egymás hegyin-hátján, oda sem nézve az esőnek, éles discantban visították *Munkácsy* elé és után az éljént. Halánték-fürtöcséik meglebegték az erős kiáltozásba, de a prémes miejét egy sem merte volna lekapani a fejről, pedig mindegyiken ott volt még a rezerva-sipka, az ugynevezett dinnnyehaj is. Egy-egy „nemzeti lábbeli-művészt” kivéve, minden bolti táblán semita név. Itt fénykednek a tündöklő *Karfinkelstein* mellett a *Goldglanz*, meg a *Mermelstein*, *Ohrworm* és *Bauchgedanke* nemzetiségnek *Lengyelországból* ideszakadt ivadéka. S valamennyi magyarul hirdeti a portékáját, noha a vásárlója jobbára a ruhán parasztságból telik. De hát ennek hasztalan inná ki oroszul, mit árul. Nálánál még én is jobban tudom elolvasni a cirill-írást, pedig nem tudom.

Nem csupán az eső rontott el sok szép terve, még maga *Jókai* is hozzájárult, hogy tönkre tegye az ethnographiai felvonulást. Oda voltak állítva szép sorjába a magyar, az orosz, a német, cigány meg külön „nemzetiség” gyanánt a zsidó. Eppen a bajor telepítvényes unokájának szőke haját, kék szemét s rengeteg facipőjét néztük — midőn moraj támad s rá föléndül a riadó üdvözlés. *Jókai*t illeté, kit épp akkor hozott közibénk a hintó. Még *Miskát* is megzavarta, aki az emlékeit tergette vissza a multba: vajjon e kincstári épületnek melyik szobájában is született ő? Már kezdett a lelkében derengeni, midőn meghallotta az öröm zaját odalenn. Rohant le ő is, fogadni a későbbben érkezőt s amidőn átkarolták egymást, az ölelés oly heves volt, hogy *Munkácsyból* végképp kiszorította a szülei ház topografiáját. Azóta sem akadt rá.

Az utolsó akta. Ismeretes, hogy Ugron Gábor összeférhetlenségi ügyében még egy akta beszerzése mutatkozott kívánatosnak. Most már Lukács Antaltól, a delegáció élelmezési bizottságának elnökétől megérkezett ez az utolsó akta is. Ez az akta: indítvány és az irított róla, hogy Ugron Gábor bizalmat javasol benne a közös hadügyminiszter iránt. Az indítvány így hangzik:

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetétől értesültem és két évben saját magam is tapasztaltam, hogy a termelőktől közvetlenül vásárolt rozs és zab átvételénél helyes szigorúsággal, de igazságossággal járnak el a hadsereg közegei, miért elismerés nyilvánítását és a közvetlen bevásárlásnak kiterjesztését indítványozom. A termelőknél lenne közvetlenül bevásárlandó a hüvelyesekből való szükséglet is. Főhivandó a hadügyi kormányzat, miszerint tanulmányozza s esetleg tegyen kísérletet, hogy nagyobb helyrészek részére a szükséges vágómarha is a gazdaságtól, esetleg gazdasági szeszgyáraktól közvetlenül szerzesse be, és hogy a legénység husadagja hetenként egyszer sertésbuzban adassék ki.

Ugron Gábor.

Az indítványt, melyben bizalomról nincs szó, a delegáció albizottsága egyhangulag elvetette.

A szeszkontingens.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, május 4.

A képviselőház pénzügyi bizottsága Falk Miksa elnöklésével tartott mai ülésében letárgyalta az új szeszkontingensre vonatkozó javaslatot. Az ülésben a kormány részéről Szell Kálmán miniszterelnök, Lukács, Hegedűs és Darányi miniszterek, a pénzügyi és földmívelésügyi minisztériumok részéről Toepka és Kiss Pál államtitkárok voltak jelen.

Farbaky István előadó elfogadásra ajánlotta a javaslatot.

Komjáthy Béla: Évek óta nagy küzdelem foly az ipari szeszgyárak ellen tetesztől jelszavakkal, az agrárius zászló alatt. Ma már oly követelésekkel állnak elő egyes urak e lobogó alatt, amelyekkel szemben állást foglalni kötelesek. Szólok ezeket a követeléseket, melyek az ipari szeszgyárak fennállását lehetlenné akarják tenni, nem tartja legitimeknak. A kormány a követeléseknek nem tudott ellentánni s ennek a következménye a törvényjavaslat, amely kompromisszum az eredménye. Ha a kisbirtokosok szövetkezve állítanának mezőgazdasági szeszgyárakat, szőlőnek egy szava sem lenne ez irányzat ellen, de mindaddig, míg ez nem történik, a mezőgazdasági szeszgyárak illetlen pusszizozása az ipari szeszgyárak megkarosításával oly merénylet a kisbirtokosság ellen, amely ellen szóló határozottan tiltakozik. A nyújtott kárpótlás szóló szerint egyáltalán nem tekinthető azon nagy beruházások ekvivalensének, melyekre az ipari szeszgyárakat maga a törvény utalta. Általánosságban nem fogadják el a törvényjavaslatot.

Matkovics Sándor veszélyes experimentumot lát a törvényjavaslatban, mely egy nem régi alkotott, alaposan átgondolt, s bőven megvitattott törvényjavaslatlal szemben a novellaris változtatás útjára jut. A

Az ember nem andalog büntetlen pálmák alatt. Csak érezte a nagyság átkát Miska is. Amíg az ő udvari kísérte — márhogy min — csak úgy duskált a java töltött káposztában s gyönyörködött aranyos kérgében a lepény turós rétegének (6, festői látvány!) — neki ugyan kijutott a Schönbörn Ervin gróf urnak francia szakácsától. Evett az istenadta, mint Gácsi bácsi emlegette, frizérozott vakondokot, spékelt eserebogarát, kristályos ászpikot, zománcos cukkerpakerájt; pedig három év óta éhezte a jó magyar kenyérről. Amúgy lakomákban se raktak elője egyebet, s azt a sok tatármártást is, amit lenyeleltek vele, bátran oda pingálhatta volna a Krisztus kinszenvedései közé.

Milyen vendéglátás, én szerelmes magyar Istenem! Az ebédünk reggel kezdődött s késő estig früstököltünk. „Nem lesz ám már több, édes öcsém uram!” biztatott asszony néni. Akkor hozta be a hetes kisasszony, a ház virágzó lányainak egyike, s mögötte a hajdu meg a Mari a kilencedik tál ételket. Mint az egyszeri német lajtinándur a magyar név-estén rámutatván a tele bendőjére, azzal szabadkozott nagyszuszogva, hogy: „már nincs piac!” — mi is hanyatt dőlve a széken, panaszoltuk véges teltségünket. „Nyilván nem az urak kényes inyéhez való a mi falusias kotyvasztásunk!” Hát erre összenézünk négyen budapesti legények s aztán behunyva szemünket, neki annak a kilencediknek! „Ugy se lesz már több.”

Nem ám. Amikor a szomszédba elmentünk jó estét kívánni — vagy reggel volt? mert a Munkácsy Krisztusa tudja, mely részében éltünk a napnak — már ott fenyegetőzött a terített asztal s integetett felénk a híres szerednyeji batteria. Velünk volt a mi édes gazdánk is, hogy „tá-mogasson.”

létrejött kompromisszumot egyébként elfogadja olyan feltétel alatt, hogy tényleg a mezőgazdaság céljainak szolgálja a mezőgazdasági gyáraknak nyújtó tölony, ami például Heves-vagy Bácsmezőben lévő gyáraknál merő illúzió; továbbá, hogy tényleg szerzett jogok épségben tartassanak, s emellegyva ha kiszajátítás szükséges, annak fejében az értékek megfelelő kárpótlás nyuljassék. E két elv alapján átdolgozandó törvényjavaslathoz szivesen hozzájárulna.

Kossuth Ferenc teljes mérvben hozzájárul a Matkovics által mondottakhoz. Nagyon helytelenül egyébként azt a nálunk most lábrakapott áramlatot, amely a mezőgazdaságot és ipart minduntalan szembeállítja.

Pulszky Ágost a konklúzió kivül osztja a Komjáthy által mondottakat, a konklúzióval együtt pedig csatlakozik a Matkovics által elfoglalt állásponthoz.

Komjáthy Béla kijelenti, hogy a saját konklúziójának elejtésével kész ő is a Matkovics álláspontjához járulni.

Gajári Ödön indokoltan tartaná, hogy a tulajdonképpeni szeszgyárak segélyben részesítenek ugyan, de azoktól, amelyek voltaképpen nem mezőgazdasági gyárak, hanem csak az egyes birtokok jűvelmezősége közti disparitás tényezői, megvonassék az indokoltan kedvezmény.

Lukács László miniszter: A mutatkozó ellentétek nézete szerint főleg arra a körülményre vezethetők vissza, hogy a szeszgyártás s a kontingensben való részesedés oly vagyoni érdekét képvisel, amelyben mindenki lehetőleg részesedni kíván. Közérdek szempontjából nem tartaná szóló helyesnek, ha a bizottság a mutatkozó ellentétet még inkább ki akarná élesíteni. Miután azonban az ellentét megvan, szóló törekvése nem lehetett más, mint az, hogy mind a két érdekét lehetőleg kielégítse. Azt tartja, hogy a törvényjavaslat, mely a középúton halad, a lehetőség határai között meg is felel a célnak. Szemben állottunk azzal, hogy egész sereg új mezőgazdasági szeszgyár keletkezett, amelyeknek nem volt elég kontingense. Ebből a ferde helyzetből keresni kellett a kibontakozást. Ettől el is tekintve, senki sem imputálhatja hibául a kormánynak azt, hogy a mezőgazdaság érdekében megtett minden lehetőséget, hogy azonban, hogy más jogos érdek, nevezetesen az igazi szeszgyártás érdekeit sérelmet ne szenvedjenek. Hogy ez az intenció vezette a kormányt, kitűnik a törvényjavaslat több rendelkezéséből. Szerzett jogok sértését nem kontemplálja a törvényjavaslat, mert az illeték teljesen méltányos alapon kártalanítatrak azon 40.000 hektoliterét, amely csak ideiglenesen engedtetett át az ipari gyáraknak kihasználására s kártalanítatik a törzskontingens is az árnak teljesen megfelelő összeggel, ha kényszerkiszajátítás szükségse áll be. Ez irányban is eleget tett tehát a törvényjavaslat minden méltányos érdeknek.

Gróf Andrássy Sándor kiemeli, hogy az országnak vannak vidékei, melyeken racionális gazdálkodás szeszgyárak felállítása nélkül nem is folytatható. Örömmel üdvözlöi ennél fogva a kormány azon álláspontját, hogy ezutal első sorban ily vidékeken óhajtja a szeszgyárakat kedvezményekben részesíteni. Eppen e vidékeken van a kivándorlás leginkább elterjedve és minden mód, amely a munkásoknak ily vidékeken foglalkoztatást, a kivándorlást is akadályozza. Ily vidékeken a szeszgyárak proteglálása és minél több új gyár létesítése a vagyonosodást is előmozdítja, holott pl. az alföldi gazdagabb vidékeken szerinte is egyáltalán nem indikált a mezőgazdasági szeszgyáraknak az ipariaknál kiváltságosabb helyzetben való részesítése. A nélkül, hogy revolucionárius intézkedést kérne, ő is óhajtana, hogy a szeszgyártás lassanként átönoe a mezőgazdasági szeszgyártás körébe, de ezek csakis oly vidékeken lennének, amelyekről bevezető szavaiban megemlékezett.

Pulszky Ágost jelemli, hogy ámbár ujabban sok új szeszgyár keletkezett, a gépeknek legnagyobb részét még sem szereltek be itt az országban, hanem külföldről hozták be.

Hegedűs Sándor miniszter utal arra, hogy a törvényjavaslat intézkedik ez irányban a hazai érdekek megvédéséről. A törvényjavaslat reménye szerint az agrárius és az ipari érdekek közötti hosszas küzdelem zárkóvtal fogja letenni. Tisztán táréja érdekükének szempntjából idáig nem mehetett volna; reményli azonban, hogy e törvény folytán bizonyos megnyugvás fog keletkezni és vége lesz azoknak az igazgatásoknak és tulzásoknak, melyek nem állnak az ország érdekében. Ebben a reményben járult a szóló is, mint a kabinet tagja e törvényjavaslathoz. Ha azonban a javaslatot úgy fogják fel, hogy itt nem befeljesés áll előttünk, hanem hogy az érdekküzdelem terén tovább kell menni, ugy e törvényjavaslat nem is fogja elérni a célját. De nézete szerint az ily felfogás nem felel meg a törvény intencióinak.

Darányi Ignác miniszter megvallja, hogy neki is lettek volna mezőgazdasági szempontból oly kívánságai, amelyeket e törvényjavaslat nem elégít ki. De egy ily kérdésben a kabinet minden tagjának kötelessége közreműködnie a közzgazdasági egyensúly érdekében. Ezért, habár nem teljesült is minden kívánsága, hozzájárult a törvényjavaslathoz, mint oly modus vivendone, amelyivel kölcsönös jókarrat mellett meg lehet élni.

Komjáthy Béla és Gajári Ödön felszólalásai után Lukács László miniszter kijelenti, hogy annak kimondása, hogy bizonyos vidékektől a létező szeszgyárak elvonassanak, homlokegyenest ellenkeznék avval, amit több oldalról hangsúlyoztak, hogy a szerzett jogok tiszteletben tartandók. Emellegyva, ha ily indítvány tetőznék, szóló nem lenne abban a helyzetben, hogy ahhoz hozzájárulhasson. Kijelenti egyébként, hogy tárgyalásokat folytat a földmívelési miniszterrel az irant, hogy ne csak a pénzügyi közegek, hanem a földmívelésiek is figyelemmel kísérjék az oly szeszgyárakat, amelyek voltaképpen nem mezőgazdaságiak, hanem ipariak s azokkal szemben, amelyeknél vissza-

éléseket konstatálnak, a törvény által megszabott eljárás fog alkalmaztatni.

A bizottság többsége ezek után általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot.

A részletes tárgyalás során a törvényjavaslatnak az a rendelkezése, amely szerint az 1900/01-ik termelési időszakra nézve azok a bejelentések vételnéki figyelembe, amelyek az 1900. évi január hó 10-ik napjáig megtették, gróf Andrássy Sándor indítványára megtoldatott a következő szavakkal: „vagy a jelen törvény kihirdetésének napjától számított 15 napon belül megtették.”

A többi szakaszt rövid vita után változtatlanul fogadta el a bizottság.

KÜLFÖLD.

A háború.

Budapest, május 4.

A mai haretéri táviratok híradása szerint az angolok előrenyomulása Bloemfonteintől északra tényleg megkezdődött. A Bloemfonteintől 35 mérföldnyire eső Brandfortot tegnap megszállta a nyugati hadoszlop, a Thaba-Nehutól 28 mérföldre eső Izabelfonteint pedig a keleti hadoszlop szállta meg ugyanannak a Broadwood ezredesnek a vezetés alatt, aki március utolsó napján Koornspruitnál a boerok kelepcéjébe esett s hét ágyut és 350 embert veszített. A boerok északnak vonultak s nyilván Winburgnál várják jól megerősítve az újabb támadást; még Winburg előtt hatalmas védelmi vonalat nyujtanak a Vet folyó partján elhúzódó hegység, s ha a boerok harci kedve és ellentállási képessége nem lankadt, rendkívül nehéz küzdelem vár ott az angolokra.

Tudósításaink a következők:

(Az angolok előnyomulása.)

London, május 4.

A Daily Telegraphnak jelentik Bloemfonteintől 2-iki kelettel, hogy Broadwood ezredes egy lovasdandárral Izabelfonteinbe, Thaba-Nehutól északra 28 mérföldnyire érkezett, Broadwood kevés ellentállásra bukkant.

Ladysmithből jelentik tegnapi kelettel, hogy a lovak között még egyre pusztít a dögvész, amely a lovakat megüledeli.

London, május 4.

A Reuter-ügynökség jelenti Ladysmithből mai kelettel:

Egy 200 főnyi boer csapat tegnap átkelt a Sundai folyón, de este ismét visszament.

London, május 4.

A Reuter-ügynökség jelenti Brandfortból tegnapi kelettel:

Az angol sereg bevette Brandfortot. A boerok, kiket az angolok megleptek, nagy sietve visszavonultak.

London, május 4.

A Reuter-ügynökség jelenti Brandfortból tegnapi kelettel:

Az angolok Brandfortot kombinált hadmozdulattal vették be, amelyet Tucker és Polecarew tábornokok keleten és a közepén, Hudson lovassított gyalogsága pedig nyugatról hajtott végre. A boerok, akiket ez a hadmozdulat meglepett, a legnagyobb sietéssel visszavonultak. Négyezer boer az éjjel a Brandfort felé vivő úton volt, hogy az angol csapatok előnyomulását megakadályozza. Tucker tüzérsége kemény ágyuharcban harképtelenné tett két boer ágyut.

London, május 4.

Lord Roberts táviratozza Brandfortból: Ma megszálltuk Brandfortot, a nélkül hogy nagyobb ellentállásra bukkantunk volna. Remélem, hogy veszteségeink sem nagyok. A lovassított gyalogság első dandára a balszárnyat, a 7. hadosztály 14. dandára pedig a jobbszárnyat fődözte. A 15. dandár támogatása mellett Pole Carew hadosztálya egyenesen előrenyomult Brandfort ellen. A Delarey tábornok parancsnoksága alatt álló boer katonaság visszavonult északraleti irányban.

London, május 4.

A Reuter-ügynökség jelenti Thaba-Nehutól tegnapi kelettel: A boerok az éjjel elhagyták a Thaba-Nehu-hegyet és valószínűleg három irányban észak felé vonultak, ott hagytak azonban egy ágyut, amely időnkint lövedőz az angol táborra.

Kémek jelentik, hogy egy ellenséges csapat visszavonult Wepener felé. French tábornok ma elhagyta Thaba-Nehut, ahol Rundel parancsnok. Brabant tábornok valószínűleg késedelem nélkül Rundlehez csatlakozik.

Brüsszel, május 4.

A transvaali követségen nem tulajdonítanak valami nagy fontosságot Brandfort elfoglalásának.

Pretóriából táviratozzák, hogy Botha terve megvédeni Lindenburgot, Kronstadtot és Wynburgot, amely kulesa Pretóriának. Egy pretóriai távirat jelenti:

Félő, hogy az angol lovasság elvágta egy 4000 főnyi boer sereg visszavonulási útját, amely *Delarey* parancsnoksága alatt áll.

(Boér manifesztum.)

Páris, május 4.

Az Éclair közlése egy manifesztumot, amelyet a boer küldöttség tegnap Amerikába utazása előtt Amerika néphez intézett. A manifesztum ezt mondja egyebek között:

A küldöttségnek az a célja, hogy a hatalmakat a hágai békekongresszión kimondott elvek alkalmazására bírja. Arra fogja kérni az Egyesült Államokat, hogy segítségére legyenek a testvérgyilkos háború befejezésében és vállalják el a választott bírói tisztet. Ha a választott bíróság visszautasítja, az amerikaiak be fogják látni, hogy Anglia csak a boer köztársaságok függetlenségének megsemmisítésére törekszik.

(Vegyes hírek.)

London, május 4.

A lapok jelentik Durbanból tegnapi kelettel: Az imént Salisburyból Beiran át egy gyarmati lakos érkezett ide, aki azt jelenti, hogy az ausztráliai csapatok április 19-ikén Salisburytól délre 60 mérföldnyire jutottak és azonnal elindultak a Limpopo folyó felé.

Királyunk Berlinben.

Budapest, május 4.

Ferenc József király ma délelőtt a kitűzött órában megérkezett a német birodalom fővárosába. Az ovációk, amelyekkel fogadták, a lelkesedés, tisztelet és szeretet, amely ott, idegen földön, környez, mindez olyan érzést kelthet az őz uralkodóban, mintha csak itthon volna, szerető népei közepe. A szívek önkéntelenül repülnek feléje az ő tiszteletreméltó alakjának s az a rajongásig fokozódó rokonszenv, amely személye iránt nyilvánul, hasznára válik a monarchiának s nevezetesen hazánknak is, mely az ő alkotmányos, atyai uralkodása alatt a béke és zavartalan munkálkodás áldásait élvezi, a barátság szoros kötelékeivel lévén hozzacsatolva ahhoz a hatalmas birodalomhoz, amelynek uralkodója és népe most vetélkedve iparkodik kimutatni királyunkhoz és hozzáknak való ragaszkodását.

A tudósítások hosszú sora, amely itt következik, minden magyarzatnál ékebben szól arról, hogy királyunknak ez a baráti látogatása politikai és nemzetközi szempontból is mily páratlan jelentőségű mozzanat nemcsak a két szövetséges ország, hanem egész Európa jelenkorában.

Német földön.

Odera-Frankfurt, május 4.

Ferenc József király udvari vonata, mely tegnap este hat óra után indult el Bécsből, ma reggel nyolc óraker érkezett ide. A mikor az udvari vonat az Ausztria, Németország, Poroszország és Frankfurt város zászlóival díszített pályaudvarra berobogott, a 8. testőrgranádios-ezred zenekara az osztrák néphimnuszot játszotta. Ugyanennek az ezrednek az első száza a perronon állott sorba. A király, a Ferenc-gránátosezred egyenruhájában, kiszállt a szalonkocsiból s üdvözölte a díszszolgálatra kirendelt urakat és *Szögyény-Marich* László nagykövét, a kik jelentkeztek s itt csatlakoztak a kísérethez. Azután a király meghallgatta *Lignitz* parancsnoklő tábornok jelentését, eléptelet a díszszázad előtt, majd eléptette maga előtt a díszszázadot. Tíz perc múlva a király tovább utazott Berlin felé.

Berlinben.

Berlin, május 4.

Reggel.

Ragyogóan süt a nap. Százszernyi nép tolong a potsdami vasutállomás körül, amely lobogó-díszben s dőlészaki növényekkel ékesítve várja *Ferenc József* király érkezését.

A potsdami vasutól a királyi palotáig megszámlálhatatlan sok ezer főnyi közönség áll sorfalat. Mindenfelé a legnagyobb rend uralkodik. A kocsiközlekedés nyolc órától fogva szünetel.

Reggel kilenc óra tájban vonul ki az első gránadiezred díszszázada a pályaudvarra és az osztrák, magyar és német cimerekkel gazdagon díszített pályaudvaron állott fel. Nemsokára megjelentek a német császár fiai: *Vilmos* trónörökös, a Szent-István rend szalagjával, *Eitel Frigyes*, *Adalbert*, *Agost Vilmos* és *Oszkár* hercegek. A trónörökös, *Eitel Frigyes* és *Adalbert* hercegek átvették a díszszázad egy-egy szakaszát, a fiatalabb hercegek, *Agost Vilmos* és *Oszkár* mint zászlós ifjak kivont karddal az első zászlóalj lobogója mellett foglaltak állást.

Alig hogy a hercegek elhelyezkedtek, megjött

Vilmos császár, az osztrák-magyar közös hadsereg tábornoki egyenruhájában, a Szent István-rend szalagjával.

— *Jó reggelt, gránátosok!* — E szavakkal lépett a császár a díszszázad arcvonala elé.

— *Jó reggelt, felség!* — felelték egyszerre a katonák.

Szögyény-Marich László nagykövet felesége és leányai jóval a császár előtt érkeztek az állomásra: mind világos ruhát viseltek. A perronon álltak fel az osztrák-magyar közös hadsereg tartalékos tisztjeinek egyesülete egyenruhában *Kossak* ismert festőművész vezetése alatt; a nagykövetség hivatalnokai tiszt egyenruhában. A német hercegek, a porosz tábornokok és törzstisztek egy nagy csoportban helyezkedtek el az állomáson.

Az ünneplő Berlin.

(Az érkezés.)

Vilmos császár megtekintette a díszszázadot, megszólította a nagykövetség egytől egy tagját és több tábornokot, aztán kíváncsian tudakolta, nem jeleztek-e még az udvari vonat közeledését. Tízre járt az idő.

Pár percelt tiz után feltűnt a kanyarulatnál *Ferenc József* király sárgaszínű vonata, amely lassan robogott az üveges csarnok alá.

Vilmos császár a sinpár mellé sietett s ugyanakkor a gárdaezred zenekara rázendített a himnuszra. Alig állott meg a vonat, megjelent az ajtóban *Ferenc József* király, mögötte *Szögyény-Marich* László díszmagyarban. A király a német hadsereg tábornagyai egyenruháját viselte a fekete sasrend szalagjával. *Vilmos* császár egészen a vasuti kocsizhoz lépett s szalutálva állott ott, amíg *Ferenc József* király leszállt a lépcsőkről. *Vilmos* császár le akarta segíteni *Ferenc József* királyt, de a király frissen leugrott. *Kétszer ölélték s csókolták meg egymást az uralkodók, azután kéz-kézben, élénken beszélgetve, mentek a perronra a díszszázad elé.*

De előbb *Ferenc József* király a hercegekhez lépett. Mindegyiküket megölelte, megcsókolta. Hosszasan beszélgetett *Henrik* herceggel, aki osztrák-magyar tengerügyi egyenruhában volt, majd a holsteini herceghez fordult, aki jól festett magyar huszár uniformisában. A hercegek után a király gróf *Bülowot*, majd a díszkíséret tagjait szólította meg, azalatt *Vilmos* császár gróf *Goluchowski*val és báró *Beck* vezérkari főnökkel beszélgetett.

Most a király és *Vilmos* császár megszemlélte a díszszázadot. A zenekar a *Gotterhaltet* játszotta. A király szalutálva lépett el az arcvonaltól s mosolyogva köszöntötte a sorban álló hercegeket. Aztán *Ferenc József* király, bal oldalán *Vilmos* császárral, megállt s szalutált, amíg a gránátosok parádés lépésben elvonultak.

Odakünn az ezernyi közönség folyvást hoochozott, éljenzett.

Ferenc József királyon nem látszott a hosszú ut fáradtsága. Egyre vidám volt és mosolyogva köszöntötte jobbra-balra.

(A király és a hercegek.)

Ferenc József király nagyon gyönyörködött az öt fiatal hercegen, akik délecegen, fesszenen lépkedtek a díszszázaddal s csengő hangon vezényelték a szakaszait. Az elvonulás után az öt herceg kilépett a sorból és az udvari váróterembe sietett üdvözölni *Ferenc József* királyt, aki *Vilmos* császárral már előre ment.

A váróteremben az öt herceg odaszaladt *Ferenc József* királyhoz. Egyik a másikát iparkodott megölelni, hogy kezet csókoljon a királynak. Hiába ellenkezett *Ferenc József* király: hol az egyik, hol a másik kapta el a kezét és megcsókolta. A király minden egyes hercegnek mondott valami dicséretet s valamenyinek gratulált ahhoz, hogy beléptek a hadseregbe. Különös szeretettel ölelte meg a trónörökös, majd így szólt *Eitel Frigyes*hez: — *Nini, hogy megmóttél! Ma-holnap nagyobb vagy, mint a trónörökös!*

A király aztán megint *Szögyény-Marich* László feleségével beszélgetett.

(A bevonulás.)

A fogadás csak pár percig tartott. A perronról *Ferenc József* király *Vilmos* császárral és a hercegekkel az udvari váróterembe ment, ahol fogadta *Szögyény-Marich* László nagykövet feleségének üdvözlését. A tábornokok és a nagykövetség tagjai követtek az uralkodókat a szabadba. Az állomás előtt várakozott az udvari négyes nyitott díszhintó. Elsőnek a király lépett a kocsizhoz. Mikor a százszernyi közönség megpillantotta a királyt, egetverő hoochozásba tört ki. *Ferenc József* király szalutálva hajlott ki a kocsizból, amelyben helyet foglalt *Vilmos* császár is, aztán megindult a hintó. Előtte a testőrség egy szakasza és két fullajtár lovagolt. A lovasok fekete páncélban vágattak az udvari fogat előtt.

Az örömjongás, a hoochozás meg-megújult, amerre a királyok kocsija haladt. Az ablakokból, a házak tetejéről kendőket lengettek.

Látni való volt, hogy a királynak nagyon jól esett a közönség ovációja. Hurrá, Hoch és éljen-kialtások reszketették meg a levegőt. Az ablakok mind zsufolva voltak kíváncsiakkal.

A második kocsiban a trónörökös ült *Henrik* herceggel. Azután jöttek a császár fiai, a többi hercegek és az idegen fejedelmi személyek. Gróf *Bülow* külügyminiszter és gróf *Goluchowski* egy kocsiban ültek. Mennél közelebb ért a menet a potsdami térhez, annál lelkesebb volt a közönség ujjongása.

Vilmos császár többször figyelmeztette királyi vendégét egyik-másik momentumra. Mikor a kocsit a Bellevue-utcába ért, a két uralkodó figyelmét magára vonta *Ferenc József* királynak az új képművészeti palota előtt fölállított óriási mellszobra, amelyet *Menzl* mintázott.

A Bellevue-utóból a Siegesalleeen keresztül a *charlottenburgi* utra ért a menet. A brandenburgi kaputól az állatkerten át vezető gyönyörű utig harcos, torna- és más egyesületek állottak sorfalat. Mögöttük beláthatatlan néptömeg hullámozott. Az uralkodók kocsija befordult a *Siegesstrasse*-ba. *Ferenc József* király meghatottan köszöntö meg jobbra-balra a lelkes ovációkat. A brandenburgi kapun át a menet lassu lépésben a *párisi tér* felé közeledett. Az *Unter den Linden* bejáratánál óriási diadalkapu állott, amely majdnem magasabb volt a brandenburgi kapunál s amelyen keresztül a menet elé tárult a tavaszi pompában álló fasor. Itt a testőrsapatok állottak sorfalat. Mikor a uralkodók a kapu alatt elhajtottak, megharantak a trombiták és a városi tanács tagjai, a városi képviselők, a minisztériumok tisztviselői, a hatóságok tagjai, akik mind a diadalkapu előtt állottak, továbbá a tribünökön levő hölgyek és a zászlókkal kivonult osztrák-magyar egyesületek viharos hoochozásba törtek ki.

(Az üdvözlés.)

A kíséret átlövölgött a zászlókkal és lombfüzerekkel díszített brandenburgi kapu középső ívén, mire az uralkodók kocsija megállt és a főpolgármester a következő beszédet mondta:

Nagyhatalmu felségcsászár és király! Amidőn császári és királyi felséged belép a német birodalom fővárosába, a polgárság nevében legtisztelteletesebb és legszivesebb istenhozzottat mondunk. Ez az üdvözlés mindenekelőtt a Hohenzollern-ház felségcsászárnak szól. Mint az új német birodalom három első császárijának hű szövetségostársa jelenik meg ma városunkban császári és királyi felséged, hogy a trónörökös nagykorúsításának ünnepét jelenlétével rendkívül magasztossá tegye, hogy azokat a kapesokat, amelyek fenségédet a hohenzollerni korona jövendőbeli viselőjével már annak keresztelője óta összekötik, még szorosabba és erősebbre fűzze. E város polgársága, amely évszázadok óta megszokta, hogy bensőleg résztvegyen fejedelme házában örömeiben és dicsőségében, örömteli szívetl köszöni felséged kegyelmének ezt az újabb bizonyítékát. Üdvözlétem azután az osztrák és a magyar államok hatalmas uralkodójának szól, amelyek szomszédai és barátai a német birodalomnak és amelyeket vele sok közös politikai, gazdasági és szellemi érdek fűz szorosán össze. Nem utolsó sorban szól üdvözlétem a tiszteletreméltó békefejedelmnek, aki évtizedek óta mint hű szövetségostársa a német császárnak, fíradhatatlanul, buzgón és sikeresen törekedett a béke áldásait a maga népei és amennyire lehetett, az egész föld népei számára megtartani és nekik lehetővé tenni a békés versenyt a saját jólétükre és az emberiség magasabb javaira való törekvésben. Legyenek áldások azok az órák, amelyeket felséged városunkban tölt, legyenek áldások a fejedelmekre nézve, áldások a népekre nézve.

Most *Ferenc József* király szólott:

Köszönöm önnek, polgármester ur, a szives üdvözlélet és nagyon örülök annak a pompás fogadásnak, amelyben Berlin városa engem képviselői útján részesített. Újabb bizonyítékát látom ebben annak, hogy az a törhetetlen barátság, amely engem fenkölt uralkodójukkal egyesít, miként nálunk, úgy itt is teljes visszhangot kelt a lakosságban. Kérem, adja át a birodalmi főváros polgárgájának legszivesebb köszönetemet és üdvözlételemet.

(Egy kis epizód.)

A király *Vilmos* császárral a kocsiban ilve hallgatta végig a főpolgármester üdvözlő beszédét. Már éppen tovább akart indulni a díszhintó, amikor

a király megpillantotta ezt a három fiatal leányt, akik virágbokrétákat készítettek átadni a császár felséges vendégének. A király felpattant ültéből, kiugrott a kocsiból és szalutálva állott meg *Kirschner* Matild kisasszony, a főpolgármester leánya és két társnője előtt, akik kipirultan, izgatottan forgatták kezükben a virágbokrétákat.

Időközben Vilmos császár is kiszállott a kocsiból s *Ferenc József* király mögé állott. Erre a főpolgármester leánya elszavalta *Wildenbruch* versét, amely hevenyészett fordításban így hangzik:

Megnyílt a város diadalkapuja,
Magas vendégünk délegen belép;
Köszönti őt a dörgő „Hallelujá!”
S lábához rakja hő szívet a nép.

Az ajkunkon egy vallomás, mely éget,
Melyet az ember csak susogva mond:
Sebet ütött, amely lesujta téged,
A mi szívünkön is a bán, a gond.

Az érző szív nem szól, csak félve dobban,
Szóljon helyettünk hát e kis virág!
Szerettünk, és fogunk szeretni jobban!
S Isten áldását fogjuk kérni rád!

Ferenc József királynak láthatólag jól esett a bájos üdvözlés s mialatt a főpolgármester leánya szavalt, többször bólintott, majd mosolyogva így szólt, átvéve a virágbokrétát:

— *Köszönöm, kisasszony! Szépen szavaltál a verset!*

Aztán újra kocsiba ült a király Vilmos császár és a diszhintó tovább indult az *Unter den Linden*-en. A katonai zenekarok mindenütt az osztrák himnuszot játszották s a közönség lelkesen üdvözölte a királyt.

(A királyi palota előtt.)

A *Linden*-soron a csapatok tisztelegtek az uralkodók előtt. A gyönyörűen díszített házak ablakaiban és födelein ujongó néptömeg szorongott. Az orosz nagykövetségen összegyűlt a diplomáciai testület, hogy tanuja legyen a bevonulásnak. Az *Unter den Linden*-nek a kastély felé eső része is gyönyörű látványt nyújtott. Az Operaház oszlopaival lombfüzerek díszítették egészen a frizekig. *Frigyes* császár özvegyének palotája szintén fényesen volt díszítve. Az egyetem előtt a diáktestületek sorakoztak tarka egyenruhájukban. Vilmos császár szobra fényglómbbal volt díszítve.

A kastély főkapujával szemben tribün állott, amely zsefolásig tele volt hölgyekkel. A tribüntől jobbra az állatkerti cserkészek állottak sorfalat. A kastély előtti tervasz a tisztek családja, a kastély előtti gyalogjáró a tisztkar számára volt fénntartva. Tíz óra körül a csapatok sorakozása be volt fejezve. A Sándor-ezred a kastélyhidnál állott, mellett volt a *Ferenc* császár nevét viselő gránátos-ezred, amely mint díszőrség közvetlenül a kastély mellett állott sorfalat. A kastélylyal szemben az *Augusta* császárné nevét viselő ezred sorakozott.

Amin az uralkodók Nagy *Frigyes* szobra mellett elhajattak, az első gárdalüzérezred díszütege a *Lustgarten*-ben megtette az első üdvözlő lövést. A csapatok tisztelegtek. A Sándor-ezred elé érve, az uralkodók kiszálltak a kocsiból és elléptek az ezred előtt, ugyisintén a *Ferenc*-ezred előtt, aztán pedig megálltak a kastély főkapujánál és elléptek maguk előtt a Sándor-ezredet, a *Ferenc*-ezredet és az *Augusta*-ezredet, amelyekhez a testőrezred első százada és a testőrüzérség díszütege csatlakozott. Miután a csapatok elvonultak, az uralkodók a jelenlévők hurrázással mellett egynegyed 12 órakor betértek a kastélyba, ahol a császárné és a hercegnők fogadták a királyt. Mikor a felségek a kastély kapuján beléptek, a kastélyon kitűzték az osztrák és a magyar zászlót.

A fényes katonai parádét a kastély ablakából végignézték a hercegnők és a badeni nagyhercegnő is, akik hamarosan eltűntek az ablakokból, amikor *Ferenc József* király Vilmos császárral gyalog befordultak a palota kapuján.

A léposok alján *Augusta* császárné üdvözölte a királyt, aki kezét csókolta a császárnénak s karját nyújtotta. Csak pár percig maradt együtt a király a császári párral, aztán a saját lakóosztályába vonult vissza.

A bevonulás teljes egy óra hosszat tartott. Tíznegy óra után elvonultak a katonazenekarok a királyi palota előtt s dél is rég elmúlt, mire az egész látványt helyőrség visszatért a kaszányákba. Hozzávetőleges számítás szerint több, mint millió ember nézte végig a király bevonulását.

A pályaudvaron való megérkezéskor ő felsége megszólításokkal tüntette ki még *Thun* grófnét, *Giskra* bárónét, *Somseh* grófnét, *Stürgkh* grófnét és *Külley* osztrák magyar konzult.

A német császárné oldalán a királyi palota lépőcsőházában még *Henrik* hercegné, *Frigyes Lipót* hercegné, *Vilmos örökös* hercegnő és *Károly* hohenzollerni hercegnő fogadták ő felségét.

A családi dejeuner-vel egyidejűleg *Bülow* államtitkár és *Schleffen* vezérkari főnök is adott egy-egy dejeuner-t az osztrák-magyar kíséret diplomáciai és katonai tagjainak tiszteletére.

A kegyelet utja.

Berlin, május 4.

Ferenc József ő felsége megérkezése után az első szabad pillanatát arra használta fel, hogy eleget tett kegyeletes érzésének: a charlottenburgi mauzoleumban koszorúkat helyeztet *I. Vilmos* császár és *Augusta* császárné koporsóira; egyidejűleg *Wessely* szárnysegéd a potsdami béke-templomban ő felsége megbízásából koszorút helyeztet *Frigyes* császár koporsóira is. Ő felsége, ki *Lindequist* tábornokkal kétfogatu kocsin hajtatott ez utjára, a városban mindenütt rokonszenves tüntetések tárgya volt.

Kitüntetések.

Berlin, május 4.

Ferenc József király a német császárt az osztrák-magyar közös hadsereg tábornagyává nevezte ki.

Berlin, május 4.

Királyunk *Eitel Frigyes* és *Adalbert* hercegeknek, akik ma a gárdával vonultak be, a Szent-István-rend nagykeresztjét adományozta. A trónörökös ezt a rendjelt már korábban megkapta. Azonkívül ő felsége mindazoknak a hercegeknek, akik kivonultak, arcképet ajánlkozta, amely tábornagy egyenruhában ábrázolja őt. *Lindequist* tábornok a *Lipót*-rem-nagykeresztjét, *Hülsem-Bäsel* vezérőrnagy a *Ferenc József*-rend nagykeresztjét, *Raven* alezredes a II., *Bülow* lovassági százados a III. osztályú vaskorona-rendet kapta. *Lindequist* tábornok és *Mechow* alezredes ő felsége saját aláírásával ellátott arcképet kaptak ajándék pompás bronzkeretben. *Beck* őrnagy, akit gyöngéd figyelemmel nagybátyjához, báró *Beck* vezérkari főnökhez osztottak be, a II. osztályú vaskorona-rendet kapta.

Az osztrák-magyar kíséret tagjait német részről szintén számos rendjellel tüntették ki.

Berlin, május 4.

Vilmos császár gróf *Goluchowski* osztrák-magyar külügyminiszternek a feketeas-rendhez való gyémántokat adományozta.

Reggeli a császári párnál.

Berlin, május 4.

Délután negyednégy órakor a királyi kastélyban a császári párnál reggeli volt, amelyben résztvettek: *Ferenc József* király, a badeni nagyhercegi pár, *Henrik* herceg és felesége, *Frigyes Lipót* herceg, *Albrecht* porosz herceg, a trónörökös, *Eitel Frigyes* herceg, *Adalbert* herceg és *Feodóra* schleswig-holsteini hercegnő.

Látogatások.

Berlin, május 4.

Ferenc József király ma délután személyesen meglátogatta a királyi család itt időző tagjait, továbbá a badeni nagyhercegi párt és azonkívül *Hohenlohe* birodalmi kancellárnál és *Bülow* külügyminiszternél is leadta névjegyét.

Berlin, május 4.

Ferenc József császár és király Charlottenburgból visszatérve, meglátogatta *Albrecht* porosz herceget, továbbá a Hohenzollern örökös-herceget és az összes nagyköveteiket.

Ferenc József király a *Germánia* szerint délután öt órakor *Kopp* bíboros hercegérseknél a Royal-szállodában látogatást tett.

Lakoma a nagykövetségen.

Berlin, május 4.

Gróf *Bülow* külügyminiszter és felesége ma reggelit adott gróf *Goluchowski* közös külügyminiszter tiszteletére, amelyre hivatalosak voltak: *Szűgyény-Marich* László nagykövet és neje, *Schiessl* lovag, a kabinetiroda igazgatója, *Mérey* külügyminisztériumi osztálytanácsos, *Hohenlohe* herceg birodalmi kancellár és *Hohenlohe* Erzsébet hercegné, *Fürstenberg* herceg és felesége, *Eulenburg* herceg bécsi német nagykövet, gróf *Solms* főkamara, *Ratibor* herceg és felesége, gróf *Schönborn* és felesége, gróf *Rheden* és felesége, gróf *Lerchenfeld* követ, báró *Richtofen* államtitkár, *Lichnowsky* herceg és *Bülow* katonai attasé és szárnysegéd.

Berlin, május 4.

Ferenc József király vasárnap az osztrák-magyar nagykövetségen fog ebédelni. Az ebéd idejét még nem állapították meg. Az ebéden *Vörös Miska* zenekara fog játszani.

Az ebédre a király kísérete, a király mellé szolgálattételre rendelt német urak és az osztrák-magyar nagykövetség tagjai hivatalosak.

Hohenlohe és Goluchowski.

Berlin, május 4.

A *Nordd. Allg. Zeitung* jelentése szerint holnap *Hohenlohe* herceg birodalmi kancellárnál gróf *Goluchowski* tiszteletére reggeli lesz, amelyre az osztrák-magyar nagyköveten és a nagykövetség tagjain kívül hivatalosak lesznek: *Schiessl* lovag, a kabinetiroda igazgatója, *Mérey* osztálytanácsos, *Eulenburg* herceg bécsi német nagykövet, *Miquel*, *Posadowsky*, *Bülow* és *Wedel* miniszterek, *Lucanus*, a császár polgári kabinetirodájának a főnöke, a birodalomgyűlés és a porosz képviselőház elnöke, *Manteuffel*, az urakházának alelnöke, a rendőrelnök, *Kirschner* főpolgármester, *Richtofen* államtitkár, a külügyi hivatal igazgatói és más előkelőségek.

Fejedelmi vendégek.

Pétervár, május 4.

Konstantin nagyherceg ma Berlinbe utazott. Elkísérik: *Richter* főhadsegéd, *Szelimov* udvarnagyi *Bibiko* tábornok és *Obolenskij* herceg.

A II. *Frigyes* Vilmos király nevét viselő testőrgaránátos-ezred küldöttsége, amely ezrednek Vilmos császár a tulajdonosa, egyenest Varsóból utazik Berlinbe.

Volosca, május 4.

A román trónörökös ma reggel Berlinbe utazott a német trónörökös nagykorosításának tünepére.

Berlin, május 4.

Az olasz trónörökös délután 5 órakor az anhalti pályaudvarra megérkezett; a császár, a trónörökös, a többi császári hercegek, *Henrik* herceg, az olasz nagykövetség tagjai és a diszszolgálatra kirendelt tisztek fogadták. A pályaudvaron a 4. gyaloggránátos-ezred egy százada zászlóval és zenekarral állott fel. Midőn a vonat megállt, a zenekar az olasz királyi indulót játszotta. A nápolyi herceg két huszáregyenruhában kiszállt a vonatból, kezét fogott a császárral és a hercegekkel, megszelmele a diszszazadot, aztán a császárral kocsiba ült és a nagy néptömeg üdvözlése közt a kastélyba kocsizott.

A *Yorki* herceg este 7 órakor érkezett, a pályaudvaron a császár, a trónörökös és *Henrik* herceg fogadták.

Frigyes császár özvegye.

Berlin, május 4.

A hivatalos lap jelenti: *Frigyes* császár özvegyének le kellett mondania arról a szándékáról, hogy Berlinbe utazik a trónörökös nagykorosításának ünnepe, mert még kimélnie kell egészségét.

A sajtó.

Berlin, május 4.

A *Neuesten Nachrichten* ezt írja:

Olyan szövetség, mint az, amely a két birodalmat összefűzi, amely immár 20 esztendeje áll fenn és kizárólag a béke fénntartására irányul, még nem jorult elő az európai államok történelmében és ha Berlin városa *Ferenc József* császár olyan fényes és oly szívvelyesen fogadja, mint még soha idegen fejedelmet, akkor ebben a körülményben a személyes rokonszenven és nemzeti rokonságon kívül egyszersmind a hála érzése jut kifejezésre a tíz éven át tanusított szövetségtestársi hűségért. Aztán ezt mondja a nevezett lap: Valamennyi ereklve között, amelyek a fiatal herceg kap, a legértékesebb a barátságunk az az ajándéka, amelyet Ausztria császára hoz neki. Ennek az emléke egész életén át fogja kísérni a herceget. Hozzou ez a születésnap ajándék egykoron dus természet mind a két birodalomnak.

Pétervár, május 4.

A *Novosztí* fölveti azt a kérdést, vajjon az *Ausztria-Magyarország* és *Oroszország* közt létrejött 1897. évi egyezményt a berlini császártalálkozás meg fogja-e rendíteni. A lap arra az eredményre jut, hogy bármily politikai tárgyalások folyjanak is Berlinben, az osztrák-orosz egyezménynek továbbra is fenn kell állnia, mert ez nemcsak az Ausztria-Magyarország és *Oroszország* közti jelenlegi viszonyoknak a kérdése, hanem az összes Balkán-államok is meg vannak elégedve a dolgok jelenlegi állásával és az egyezmény nyel és mindnyájan békét és nyugalmat élveznek. Ezért az egyezmény fenntartása az egész Balkán-félsziget érdekében szükséges. Természetesen hiba

volna az 1897-iki egyezményben univerzális szeret látni a keleti kérdésnek egész terjedelmében való fölvetése ellen, egyelőre azonban avval mindenki meg lehet elégeve.

Berlin, május 4.

A Germania írja: Ferenc József császárral ma gróf Goluchowski, a közös minisztertanács elnöke is Berlinbe érkezett. 1895. május 16-ika óta Goluchowski vezeti az osztrák-magyar külpolitikát, hű és megbízható barátja a hármasszövetségnek, amely mellet a delegációkban is ismételve melegen szót emelt, többször igen találon hangsúlyozta, hogy ez a par excellence békeszövetség békés célját annál jobban betöltheti, ha tagjai arra törekednek, hogy a többi hatalmakkal is a legjobb viszonyban álljanak. Ez így is van és ezt nálunk Németországban is elismerik.

London, május 4.

A Standard írja: Ferenc József császár látogatása a nemzetközi harmóniát csak előmozdítja. A Hohenzollern herceg nagykorúsága, aki minden valószínűség szerint hivatalba van a jövőnek még hatalmasabb Németországa felett uralkodni, fontos esemény, melyben minden ország részt óhajt venni. A yorki herceg ki fogja jelezni az angol nemzet szimpátiáját. A két császár találkozásának nem lehet más célja, mint megerősíteni a szövetséget, mely az abban résztvevő népek szívében felépült.

Az uralkodók felköszöntői.

Berlin, május 4.

Ma este 7 és fél óra körül a királyi vár képcsarnokában a felségeknél díszbéd volt. Ferenc József király a császárnét, a császár a badeni nagyhercegnőt vezette asztalhoz. Az asztalnál Vilmos császár Ferenc József királytól jobbra ült és a császárné balra; jobbról következtek a badeni nagyhercegnő, a yorki herceg, Frigyes Lipót porosz herceg neje, a trónörökös, a hohenzollerni örökös hercegnő, Frigyes Lipót porosz herceg, Theodora szlezvig-holsteini hercegnő, Eitel Frigyes herceg, Szögyény nagykövet neje, gróf Bülow államtitkár neje; balra ülték az olasz trónörökös, Henrik porosz herceg neje, a badeni nagyherceg, Henrik porosz herceg, Albert porosz herceg, Ferenc József királyi szemben Hohenlohe herceg birodalmi kancellár foglalt helyet; tőle jobbra ülték gróf Goluchowski külügyminiszter, Szögyény nagykövet, gróf Waldersee tábornok, báró Beck tábornok; a birodalmi kancellártól balra gróf Lanza olasz nagykövet, Lascelles angol nagykövet, gróf Solms-Baruth főkamrás és gróf Paar főszárnység.

A díszbédén Vilmos császár a következő felköszöntőt mondotta:

„Nehéz volna szavakat találnom, hogy kifejezzem felségeidnek köszönetemet és népem köszönetét felséged újabb látogatásáért; de ha a legszebb szavakat akarom is keresni és egybefűzni, még sem volnának képesek azok visszatükrözni azokat az érzelmeket, melyek ma bennünket eltöltöttek. El kell némulniok a szavaknak, ahol egy egész nép érverése érezhető. Ez az ér- és szívverés ma úgy dobogott felséged felé, mint talán még soha. A berliniek mai ünnöngő fogadása első sorban felséged felé, mint személyének szólt, a nagy és bölcs uralkodónak, de népem felségedben boldogult nagyatyámnak, atyámnak és enmagamnak hű barátját és szövetségét is látja. És most eljött felséged, hogy felajánlja a negyedik nemzeteknek szeretetének és barátságának megbecsülhetetlen ajándékát, a legdrágább kincset, melyet fiam ma minden ajándékok között kaphatott. Együttal azonban felséged látogatásával tudtára adta a világnak, mily szilárdan és biztosan áll az a szövetség, melyet felséged egykor boldogult nagyatyámmal és a dél szép országával, Olaszországgal, megkötött. Valóban, ez a szövetség nemcsak a fejedelmek gondolatainak megegyezése, hanem minél tovább állott fenn, annál mélyebben gyökeret vert a népek meggyőződésében; és ha egyszer a népek szíve együtt dobognak, többé semmi sem szakíthatja szét őket. Közös érdekek, közös érzelmek, közösen átélt öröm és fájdalom köti egybe házaink népeit

immár több mint husz éve és bár gyakran félreismertek és gunyval és bírálgatással elhalmozták, a három népek sikerült a békét mindaddig fenntartani és az egész világon a béke örökéért elismertetni. Így tehát ma is meghajol népem e szövetség legbölcsőbbje és legidősebbje előtt. Kívánságaim, melyek a mai napon felséged és magas háza és népei körül egyesülnek, ma meg egy dolog tetőzi be. Nem hiszem, hogy tulmeszse megyek, ha kimondom, hogy ahol ma a német országokban egy atyai szív dobog, felségednek mély megindulással mond hálát, amiért ifjú fiának áldását adja élete útjára. Mindazoknak az érzelmeknek, melyek népem, házamat és engemet eltöltöttek, kifejezést adunk, midőn azt kiáltjuk: Ó felsége Ferenc József császár és király hurrá! hurrá! hurrá!

Ferenc József császár és király erre a következő szavakkal válaszolt:

Felsőged szíves szavai által bensőmben megindítva, egész szívemből monok köszönetet azért a szép üdvözlésért, melyben felséged részesített és a legmelegebb köszönettel gondolok felséged gyönyörű fővárosának ünnepies fogadására. Boldog vagyok, hogy ma alkalmam van rég táplált óhajomnak teljesülésével felségeddel övéi körében kezest szorítani. A törhetetlen barátság, mely bennünket egyesít, értékes java birodalmainknak és népeinknek is. Kiszélesítve tisztelt barátunk és szövetségünk, az olasz király ő felségének hű közreműködésével, a béke védsancát jelenti az Európára néve. Ez áldásos mű gondozása körül, melyet az ön dicső nagyatyjával együtt megalapítani szerencsés voltam, felséged, mint a minden félre néve egyaránt értékes örökség férfias megörzöje, el nem muló érdemeket szerzett. Örömteljes bizalommal barátságunk fennmaradásában poharamat emelem felséged, a császárné ő felsége és a királyi család boldogságára. Éljenek!

HIREK.

Budapest, május 4.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Április 30-án új előző és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Bilinski bankkormányzó ma reggel galiciai utjáról visszaérkezett Bécsbe. — Horánszky Nándor orsz. képviselő olaszországi utjáról visszaérkezett a fővárosba. — Gróf Apponyi Albert ma dében Budapestről elutazott.

— Sándor és Natália. Belgrádból jelentik a párisi Figarónak, hogy Sándor király augusztusban a kiállítás megtétele Párisba utazik. Milán exkirály is elmegy Párisba, de inkognitóban. Sándor király Párisban találkozni fog Natáliával is, akit már évek évek óta nem látott.

— Gimadományozás. A földművelési miniszter előterjesztésére a király Lovas Sándor műszaki tanácsosnak az osztálytanácsosi jellegű, Radisics György miniszteri titkárnak az osztálytanácsosi címet és dr. Kakucsy György miniszteri segédülkárnak a miniszteri titkári címet adományozta.

— Rákospalota a miniszterelnöknek. Rákospalota nagyközségnek egy küldöttsége tisztelgett ma Széll Kálmán belügyminiszternél, Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő vezetése mellett. A küldöttség azt panaszolta, hogy a gróf Crouy-Chanel Endreféle telekvásárlás, mely annak idején nagy port vert fel, a községet a tönk szélére juttatta. A miniszter megnyugtatta a küldöttséget s teljes jogorvoslatot ígért.

— Sub auspiciis Regis. A tudomány-egyetemen az idén Verébnyi Tibort az orvostudományi karon, Gombocz Zoltánt pedig a bölcsészeti szakon sub auspiciis Regis fogják doktorrá avatni. A felavatási ünnepély június első felében lesz az egyetem új palotájának dísztermében és a király nevében Zsoltány Mihály államtitkár fogja átnyújtani a király gyűrűjét a két kitüntetettnek.

— Róma vára. Róma ez idő szerint védtelenül áll a sik mezőn, ami erődítése volt, az a pápai háborúk alatt nagyjában elpusztult. Az új hadügyminiszter hivatalba lépése után rögtön arra gondolt, hogy az örök város annyira megerősít, hogy egy esetleges hosszabb ostromot is kiálljon. Már ki is dolgozták erre néve a terveket, amelyek szerint erődöket fognak építeni a város köré. Mihelyt a minisztertanács jóváhagyja a javaslatot, kiadják a terveket a nemzeti védelmi bizottságnak, amelynek a nápolyi herceg az elnöke.

— Gulner Gyula ünneplése. Gulner Gyula, az új belügyi államtitkár, május 6-án, vasárnap utazik le választókerületébe, Abonyba, a hol nagy előkészületeket tesznek fogadtatására. Az ünnepély rendezésére id. Tasszary László járási főszolgabíró elnökle az alatt bizottság alakult, mely mindent megtesz az ünnep fényének emelésére. Másnap, május 7-én délután két órakor a törvényhatósági bizottság a vármegyeház dísztermében rendez lakomát Gulner tisztelőire.

— Szegedi detektív. Merthogy az ember el sem hinné, de Szegeden is van detektív. Jó fajta, derék detektív, aki ha nem talál becsukni való embert, úgy viselkedik, hogy őt kell becsukni. Suszternek hívják ezt az ügybiztalmában megroskadt férfit, aki nyomozata eljárása közben verekedést kezdett valamelyik szegedi koresmában, aztán meg, hogy onnan kitétek a szűrt, az utóán szemérmelenségeket követett el. Egyebet ilyenkor még a detektívekkel sem lehet tenni, mint hogy a rendőrök úgy lefogják, mint más közönséges halandót, beviszik az őrszobába s reggelre becsukják. Suszter tehát önmagát jutatta oda, ahova annyi ember jutott már az ő kegyességéből. A szegedi gyerekek pedig most ispiláni róza helyett ezt éneklék:

— Aki másnak vermet ás...

— A persa sah érdemei. Párisból jelentik, hogy a persa sah európai körútjára egy konstantinápolyi ékszerésznel nagyon sok érdemelet osmáltatott. Így háromezer darab gyémántos kis csillagot rendelt, hatvan nagy gyémántos csillagot és tizenkét tojásdad alakú érmet saját arcképevel, körülveve gyémántokkal. Ez utóbbiak egyenkint körülbelül nyolcezer frank értéket képviselnek.

— Sztáray János halála. Gróf Sztáray Nepomuk János, a főrendiház élethossziglan megválasztott tagja ma reggel hét óra körül Budapesten meghalt.

Az elhunyt gróf 1840-ben született és hatvan esztendőjét meglehetősen könnyedén viselte. Régióta örölte már a betegség, amely azonban ágyba sohasem kényszerítette. A telet rendszerint Abbaziában töltötte, amelynek enyhe klímája jó hatással volt egészségére. Még a legutóbbi alji versenyekre is szorgalmasan eljárt s éppen a legutolsón hült meg. Tudógyulladást kapott és ez a különben enyhe lefolyású betegség végzetes lett reá néve. Két nappal ezelőtt jobbra fordult az állapota, de tegnap éjjel ismét veszélyes lett. A beteg elvesztette eszméletét és kínos agóniájának csakhamar véget vetett a halál. Orvosa és inasa volt körülötte, a mikor kilehelte lelkét. Öcsését, gróf Sztáray Tassziló főhadnagyot táviratilag értesítették haláláról. Gróf Sztáray Tassziló ma dében érkezett meg és intézkedéseket tett a temetésre néve. Gróf Sztáray János nemcsak a Kaszinónak volt előkelő tagja, hanem egyik igazgatója a Jockey-Klubnak is. A közönség főképp ennek a működésének révén ismerte gróf Sztáray nevét. Mint istálló tulajdonosát kevésbé, holott az elhunyt grófnak ebben a minőségében is nagy sikerei voltak.

— Mentés az erdőben. Darányi földművelési ügyi miniszter a Budapesti Mentőegyesületnek megköszönte azt az ajánlatát, hogy az erdőgazdagságok tisztviselőit a mentés körül való teendőkre oktassa. Egyelőre minden erdőgazdagság kerületéből 2-4 tisztviselőt rendel a fővárosba, akiket a Mentőegyesület az életmentés elemeire oktat.

— Halálozás. Osvy Gyulicheim Miksán tegnap délután meghalt Budapesten negyvenhét éves korában. Az elhunytan dr. Gleichman Lajos, fővárosi ügyvéd az édesanyját, dr. Heves Kornél, szolnoki főbírói az anyósát gyászolja.

— Illyés Bálint orsz. képviselő édesanyja a napokban kilencvenkét éves korában elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe Fehérgyarmaton.

— Paleset a gyakorlótéren. Debrecenből jelentik, hogy tegnap délelőtt gróf Stahrenberg Vilmost, az ott állomásozó Vilmos huszárezredbeli kapitányt súlyos baleset érte. A kapitány lova ugyanis a gyakorlótéren vágatás közben egy gyors kanyarulatnál féloldalra vágódott s a kapitány oty erővel zuhant a földre, hogy egy negyedóraig eszméletlenül feküdt a földön. A szerencsétlenül járt kapitánynak az ezredorvos és később dr. Csikós Sándor nyújtották az első segélyt s megállapították, hogy a dalás huszársízt válperece kettőtört s valószínűleg agyrázkódást is szenvedett. Gróf Stahrenberg állapota életveszélyes.

— Szerencsétlenül járt kis leány. Hermann István házmezt hat éves Mariska nevű leánya tegnap juték közben zuhant a Lilliom-utca 10-ik számú ház első emeletéről. A mentők súlyosan sebesülve vitték a Rökus-kórházba.

— **Uj akadémikusok.** A Magyar Tudományos Akadémia csarnokában ma volt a tagválasztó nagygyűlés, amely a multban sokszor mozgásba hozta a tudományos törekvéseink munkáit. Az utolsó két esztendő választásain észlelt dolgok elrettentették fiatal tudósainkat, hogy ajánlássák magukat. A mai nagygyűlés még kellehetlenebb volt mint az elődei, mert az I. osztályba levelező tagoknak jelölt érdemes tudósokat, névszerint dr. Balassa Józsefet (16—21), dr. Melich Jánost (23—19), Kégl Sándort (21—18) s Freckay János (20—19) mind kibuktatta, egyik sem kapván meg a kétharmad többséget. De megkegyelmezett a II. osztály jelöltjeinek s így Csoma József (31 szóval 4 ellenében) Finczy Ernő és Wertheimer Ede bekerültek levelező tagként az akadémikusok közé. Néhány előleptetés is történt, amennyiben az első osztályban Vadnay Károly (34—3), a második osztályban Concha Győző (24—12) és Csánki Dező (29—6) és a III. osztályban Réthy Mór (30—6) rendes tagoknak választottak meg. Tiszteleti tag lett Bubics Zsigmond, a nagytudományú kassai püspök és Duka Tivadar, Londonban élő orvos hazánkfiá. Külső tagoknak megválasztottak az első osztályban: Barbier de Meynard, Brogmann Károly, Hatzidákis Gergely és Krombacher Károly, a II. osztályban Perrot György és a III. osztályban Boltzmann Lajos, Mendejeff Dimitrij és Stäckel Pál.

— **A Budapesti Újságlórk Egyesülete** segítő-alapjának igazgató-tanácsa ma délután ülést tartott Hoitsy Pál elnöklése alatt. Az ülés megnyitása után Hoitsy Pál elnök szép szavakkal megemlékezett arról, hogy dr. Bródy Lajos, az igazgató-tanács tagja a napokban tartotta kézfogó ünnepét s indítványozta, hogy a segítőalap igazgató-tanácsának szerencsekívánatait juttassák tudomására dr. Bródy Lajosnak, aki nemcsak kiváló disze az egyesületnek, hanem lelkes támogatója is. Az indítványt egyhangulag és lelkes éljenzéssel fogadta el az igazgatótanács. Csiklay Lajos alelnök bejelentette, hogy Strassburger Ármin és dr. Salgó József néhai Fleiscl Sámuel halála után korszoromegváltás címén 20—20 koronát küldöttek a segítő alapnak, amit hálás köszönettel vett tudomásul az igazgatótanács. A folyó ügyek elintézése során az igazgatótanács 700 korona segélykölcsönt és 180 korona segélyt szavazott meg.

— **A párisi világtállítás.** Párisból táviratozók: *Milvrand* kereskedelmi miniszter tegnap adta első ebédjét a kiállítási kormánybiztosok tiszteletére, amelyre a francia kormány tagjai is hivatalosak voltak. Különösen feltűnt az a kitüntető fogadtatás, amelyben Lukács Béla magyar kormánybiztos részeseült. Lukács vezette az asztalhoz *Waldeck-Rousseau* francia miniszterelnök nejét. Az ebéden résztvett még *Milods* Ödön kormánybiztos-helyettes nejével együtt. Ebéd után fogadás volt, amelyre a kormánybiztoság tagjai is hivatalosak voltak.

A párisi *Grand Palais* megnyitásának részleteiről tudósítónk a következőket jelenti: *Loubet* köztársasági elnök a francia osztályból a magyar képzőművészeti osztályba ment át. A magyar osztály befáratánál Lukács Béla kormánybiztos, *Miklós* Ödön és *Fittler* Kamill építészeti igazgató fogadták. *Loubet* elnök először *László Leo pápa*-arcképet nézte meg, aztán *Benecur* király-képet, majd *Munkácsy*, s *Karlovsky* és *Horovitz* képeit. Nagyon szépen nyilatkozott *Márk* nagy képéről és *Szicskay* „Tavasza”-ról is. Br. *Medányáshy* Kárpátvidéki képe előtt is hosszabban időzött. Igen tetszett neki a magyar műcsoporthoz tartozó és többször gratulált Lukácsnak. Ezután kezelt fogott a jelenvolt magyar művészekkel, a kormánybiztosossal s a szobrászati osztályt nézte végig. A magyar osztályban már ott várták őt *Radisics* és *Szalay* Imre igazgatók, *Zala* György, *Miklós* Ödön és neje, *Boros* Samu, *Ripl-Rónai*, *Szicskay*, *Kallós*, *Olgay*, *Szlányi*, *Grünwald* és *Szirmai*. A szobrászati osztályban *Loubet* megdicsérette *Zala* szobrait. Hosszabb ideig gyönyörködött *Róna* József mesteri reliefjeiben, amelyek a zentai csata epizódjait ábrázolják; aztán a *Klapka*-siremléket, amely szintén *Róna* József alkotása, külön is megdicsérette. *Fadrus* Mátyas-zobra is tetszett az elnöknek, aki még *Senyei*, *Bezerédy* és *Szirmai* Antal szobrait dicsérette meg. Az elnök távozása előtt megígérte, hogy a magyar művészeti osztályba még visszatér.

— **A Park Klub új igazgatói.** A Park Klub ma délután tartott közgyűlésében nagy lelkesedéssel gróf *Szapáry* Pált és *Bezerédy* Viktor miniszteri tanácsost választották meg igazgatókká.

— **Üngyilkos kereskedő.** Május másodikára virradóra a bécsi Praterben egy bokor alján egy férfi holttestet találtak. A vizsgálat kiderítette, hogy az üngyilkos mérget ivott, aztán főbe lötte magát. Ma agnoszkálták a holttestet. Az üngyilkos *Kardos* Imre budapesti kereskedő, akit vagyoni romlásra vitt az üngyilkosságra.

— **Mire való a Vérmező?** A tisztizolgák a Vérmezőn jártatják a gondjaikra bízott lovakat — s port vernek föl a Medrey Zsigmond városi bizottsági tag ur szemébe. A bizottsági tag ur indítványára a tanács azzal a böles kérréssel járult a hadtestparancsnokság színe elé, hogy küldje másfelé lovagolni a tisztizolgákat. A hadtestparancsnok kissé épesen válaszolt a különös kívánságra s — valljuk meg — hogy ezuttal volt is reá egy kis oka. Azt mondja, hogy a tanács már ki akarta tiltani a Vérmezőről a dobólast, a trombitálast, a gyakorlatokat általában, most meg már a tisztizolgákat se akarja megűrtülni rajta. Mire jó hát akkor a katonáknak a Vérmező? Adjanak helyette más területet s akkor aztán se nem lovagolnak rajta, se nem dobolnak, se nem trombitálnak. — És a németnek ezuttal csakugyan igaza van.

— **Milhomosok házassága.** Egy new-yorki távirat szerint e hónap végén lesz *Vanderbilt* Alfréd és *French* Elise házassága. A vőlegény egyedüli örököse *Vanderbilt* Kornélnak, akinek vagyonát hatvan millió dollárra becsülik. Magához illő mennyiszonty választott, mert *Miss French*nek csekély tíz millió dollár a hozománya.

— **Budavára visszavétele.** E hónap 21-én lesz évfordulója Budavára visszavételének. A főváros polgársága az évfordulót ez idén is megünnepli s a honvédszobrot, meg a régi krisztinavárosi honvédsírt megkoszoruzza. A módozatokat a központi magyar asztaltársaság elnöksége közelebb állapítja meg. Huszonegyedikén délelőtt tíz órakor az eszettek lelkiüdvéért rekviemot tartanak a krisztinavárosi templomban a 48-as honvédek és menedékház-lakók jelenlétében.

— **A leégett klinika.** A Tauffer-féle klinika, amelynek tetőzete tegnap leégett, ma délelőtt tartották meg a hivatalos tűzvizsgálatot. A bizottságban voltak: *Szerbóvszki* Szaniszló tüzoltó-lóparancsnok, *Rózsavölgyi* tanácsjegyző, mint a kerületi előjáró helyettese, *Valentiny* kerületi mérnök, dr. *Diner* Ákos rendőrkapitány és *Schmidt* Ede rendőrfelügyelő. Megállapították, hogy a tűz a tető közpész részének balsarkán keletkezett s a véletlen okozta. Valószínű, hogy a kőkéménybe illesztet vaskürtből a tulhevítés folytán szikra pattant ki s a nyitott padlásablakon beszálva, meggyújtotta a száraz gerendázatot. Kiderült, hogy a padlásan nem volt tűzfal, pedig egy szabályrendelet szerint minden huszonöt négyzetméternyi területet tűzfalal kell egymástól elválasztani. Elrendelte a bizottság, hogy a padlásan három tűzfalal kell építeni a padlásan s hogy négy viztartót is el kell ott helyezni. Az átázott lépcsőházi menyezett lebontása nem szükséges, de helyreállításig elzárják a lépcsőházat. A kár harmincezer forint.

— **Előnyeltd vontató-gőzök.** *Dunaföldvár*ról jelentik, hogy a *Csongrád* nevű vontató-gőzök tegnap délben hat, gabonával megrakott hajót vontatott föl felé a Dunán. Alig haladt el a hajócsoporth *Dunaföldvár* mellett, mikor az egyházi révnel a *Csongrád* gépének eltört a cillindere és a hajó nagy robajjal néhány perc alatt elsüllyedt. A kapitány gyors intézkedése következtében az összes hajószemélyzet megmenekült.

— **Üngyilkosság a pályaudvaron.** A keleti pályaudvar indulási oldalán, a III. osztályu váróterem folyosójának egyik félre eső helyén ma reggel *Riesz* Ernő számbóki születésű 21 éves lakatos legény revolverrel melbe lötte magát. A segítségül hívott mentő a Rókus-kórházba szállították. Végzetes tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— **A jubiláris hízó.** Végre megérkezett. Ma reggel robogott be a ferencvárosi pályaudvarra a vonat, amely a szakkörökben oly epedve várt *milliomos* dik sertést hozta a vásárra. *Nagy* Sándor és *Czandray* István debreceni gazdák tisztos nevelését érte a kiváló szerencse, hogy a nagy kerekszám ünnepeltje lett. Természetes, hogy kellő ünnepélyességgel fogadták a szerencsés hízó, amely szinte büszkén hordta fekete szőrén a vörös betűkkel rajzolt hatalmas számot, amelyet megérkezésekor mázoltak oda. De a diosőség nem tartott sokáig. *Dvorcsák* Ferenc, a hentesmester urrá lett a hízó felett. A debreceni civések megváltak ünnepelt sertésüktől s örök áron eladták a hentesnek, aki boldogan vitte haza a jubilánst. S ha majdan készt forgatja nemcsak a hízó zsíros testében, eszbe juthat *Fortuna* isenasszony szeszélye, aki még a disznószerencsét is oly mulandóvá teszi.

— **Vessett kutya a Vizivárosban.** A Hídegkútut 5. sz. alatt levő házban a napokban egy kutya veszttség tünetei között elhullott. A II. kerületi előjáróság ennélfogva elrendelte, hogy a kerületbeli összes kutyákat láncot kell tartani egész június 10-ig. Az előjáróság figyelemzietit a lakosságot, hogy kutyákat csak pórázban, s erős szájkossárral lehet kivinni.

— **Viharos versenytárgyalás.** Ily címen megírt mai hírnök azt a helyreigazítást kaptuk, hogy a budapesti csendőrlaktanya építkezési munkálataira beérkezett ajánlatok mind megfeleltek a pályázat feltételeinek és az a cég, amelynek ajánlata a versenytárgyaláson a többi vállalkozó részéről kifogásoltatott szintén iparszerűen üzi az építő vállalkozást és a

magyar királyi honvédség számára már több jelentékeny épületet emelt.

— **Adakozás.** *Böhm* Jakab ur Rádról 1 koronát küldött be hozzánk a FMKE. részére. Az adományt rendeltetési helyére juttattuk.

— **A honvédménház irodája.** A 1848/49-iki honvédménház felügyelő bizottságának elnöki irodáját, amely eddig a várbau volt, május 1-én József-körút 66. szám (I. emelet 17. ajtó) alá helyezték át.

(x) **Vásároljon osztályorsjegyvet** *Lukács* Vilmos bankháznál Epest, V., Fűrdő-u. 10. Ára egy egésznek 12 kor., 1/2-nek 6 kor., 1/4-nek 3 kor., 1/8-nak 1 kor. 50 fill.

(x) **Linhart** Vilmos festő műtermében készülnek: Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképészeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

(x) **Semler** J. oszázri és királyi udvari szállító bécsi-utcai posztó-kereskedésébe most érkeztek meg kiváló *ujlonások angol* kelmékben *férfi öltönyökre* és *női costumökre* (különlegesség: *Homespun*) s *hazai gyártmányok*. Jutányosan szabott árak.

(x) **Divat.** A tavaszi löversenyek alkalmára *Monasztely* és *Kuzmik* utódai oszázri és királyi udvari divatúru szállítókhöz nagyzerző és gyönyörű szép könnyű toilették érkeztek Párisból, melyek az elegáns hölgyvilágot valóssággal meg fogják lepni.

Munkácsy Mihály halála.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, május 4.

Holnap utnak indul a messi idogénből a nagy halott holtteste hazafelé. *Zsilinszky* Mihály, közoktatásügyi miniszteriumi államtitkár, aki Bonnba utazott Munkácsy holttestének a hazaszállítása végett, ma a következő táviratot küldte:

Bonn, május 4.

A szállításhoz szükséges intézkedéseket meglettem. A hatóság megengedte, hogy a holnap reggel öt órakor induló gyorsvonattal elvigyük halottunkat. Számítás szerint vasárnap érkezünk Budapestre.

A nemzet nagy halottjának adandó országos végtisztesség megállapítása ügyében *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter tanácskozást hívott egybe. A tanácskozás holnap szombaton délelőtt tizenegy órakor lesz a közoktatásügyi miniszter fogadó termében. Az ankkétre a közelit kitünőségű, főrendek, képviselők, írók és művészek hivatalosak. Az országos bizottság megállapítja *Munkácsy* Mihály temetésének és az országos gyásznak módozatait. Egyuttal kebeléből szűkebb körű végrehajtó-bizottságot küld ki, mely a Képzőművészeti Társulattal, a Nemzeti Szalonnal és a Magyar Képzőművészek Köreinek elnökségével megállapítja a temetési gyászpompa részleteit.

A Magyar Képzőművészek Egyesülete *Munkácsy* Mihály halála alkalmából teljes ülést tartott. Az egyesület távollevő elnöke, *Zala* György helyett *Karlovsky* Bertalan nyitotta meg az ülést, szép szavakkal emlékezve meg az elhunyt mester kiváló érdemeiről és arról a nagy vesztéséről, mely művészetünket *Munkácsy* halálával érte. Indítványozta, hogy az egyesület tekintse magáénak a nagy halottat és kegyeletének teljes nagyságával vegyen részt a temetésben. Az ülés elhatározza, hogy külön gyászjelentést ad ki *Munkácsy* haláláról és részvét-táviratot intéz az elhunyt özvegyéhez. *Fadrus*, *Strobl* és *Lechner* megbízták, hogy a műcsarnok elé, hol a ravatalt felállítják, oly művészi díszítést tervezzenek, mely a nagy gyásznak méltóan megfelel. Küldöttséget menesztettek a közoktatásügyi miniszterhez, hogy a temetés pompájának rendezését bizza a magyar művészekre. Elhatározták végül, hogy az egyesület *Munkácsy* szobrára gyűjtést indít.

A Nemzeti Szalon választmánya ma délután rendkívüli ülést tartott. *Hoek* János alelnök nyitotta meg az ülést és gyönyörű beszédben emlékezett meg *Munkácsy*ról. Ezután sorra kerültek az elnöki előterjesztések a gyászbau való részvétel módozatait illetőleg. A közoktatásügyi miniszter a nemzet nagy halottjának a hazaszállítását és eltemetését egy országos bizottságra bízta, amelybe meghívta gróf *Andrássy* Gyulát, a Szalon elnökét, *Hoek* János alelnököt s *Baditz* Ottó festőművészt. A Szalon a maga részéről három tagot jelölt a bizottságba, *Kardos* Gyula igazgató művésztagot, dr. *Fekete* József műpártoló tagot, és *Róza* Miklós titkárt. Elhatározta a gyűlés, hogy *disztagna* elhunytáról külön gyászjelentést bocsát ki, a temetésén testületileg jelenik meg, korszort helyez a ravatalra. Csatlakozik a szobor felállítására megindított gyűjtéshez s a maga részéről 200 koronát szavaz meg. Felkérték végül az alelnököt: *Hoek* Já-

nost, hogy a Szalon nevében vagy a ravatalnál, vagy a sirnál bucsuztassa el a drága halottat. Végül hódoló hálával vette tudomásul a gyűlés ő felsége részvétirátát.

A *lipótvárosi kaszinó* ma tartott választmányi ülésén dr. Falk Miksa elnök mély részvétellel emlékezett meg Munkácsy Mihály elhunytáról. Az elnök indítványára a választmány elhatározta, hogy a temetésen küldöttéleg képviselőt magát és az elhunyt művész ravatalára a kaszinó nevében koszorút tesz.

Kolozsvár, május 4.

Kolozsvár város tanácsa elhatározta, hogy Munkácsy halála alkalmából az övezgyeház részvét-átíratot intéz; a képzőművészeti társulatnál 200 korona alapítványt tesz koszorúválságul a szegény festők segélyezésére. A gyászbeszédet a közgyűlésnek is bejelenti a jegyzőkönyvi részvét kifejezése végett.

Páris, május 4.

Ma a Madelaine-templomban Munkácsy Mihály lelkiüdvéért a magyarok rekviemét tartották. A gyászintenzitelen megjelentek Lukács Béla kormánybiztos vezetése alatt a magyar kormánybiztoság tagjai, valamint a Párisban tartózkodó magyarok igen nagy számban, közel kétszázan. A magyar művészek nevében Zala koszorút helyezett Munkácsy ravatalára.

Magyar levél Pretoriából.

Budapest, május 4.

Nemrégiben közöltünk már egy érdekes levelet a báró Bornemisza Kálmántól, aki ez idő szerint tiszt a boer hadseregben. Leveleit bátyjának, báró Bornemisza Béla urnak írja s ő szíves rendelkezésünkre boesátani ezeket az érdekes sorokat, amelyek révén igazán közvetlenül jut el az érdeklődésünk Pretoriába. A távirati hírekben vagy a levelekben, amiket idegenek írnak idegenekhez, nem igen van megírva az, ami bennünket érdekel. Nincs bennük közvetlenség se, no meg sok kézen át jutnak el mihozzánk s mindegyiket külön-külön érdek mozgat.

Báró Bornemisza Kálmán levele valóságos intim beszélgetés, olyasforma, mint ahogyan el fog majd diskurálni a viselt dolgairól, ha egyszer hazatér a kalandos utról s egy jó szivar mellett az élményeiről mesél.

Ime a levél, amelyből természetesen kihúztuk azokat a sorokat, amelyek csak arra tartoznak, aki küldte az írást és akinek küldte.

Pretoria, március 26.

Édes Béla!

Január hó 12-éről kelt leveledet tegnap vettem és annak igen megörültem. Tegnapelőtt ment innen posta Európába, melylyel részedre két levelező lapot küldöttem, röviden vázolvva a legutóbbi eseményeket. Lehet azonban, hogy ezek nem jutnak rendeltetésük helyére, miért is a mai napon ajánlott levélben közlöm veled bővebben a történeteket. Irályom hiányos, mivel tíz évi távollétem alatt alig volt alkalmam néhány-szor anyanyelvemen beszélni, képzelted tehát hogy az idegen nyelvek, melyeket ezen idő alatt elsajátítottam, (számszerint hetet) most agyamban mind összekeverednek. De most rátérek az eseményekre:

A háboru kitörésekor több csapatban vettem részt. Dunde, Glencoe, Elands-Laagte és Ladysmithnél. Ladysmithet ostrom alá véve, megállapodtunk. A csapatban sűrűn fűtötték a golyók fejem körül és számtalan bomba robbant körülöttem széjjel, bennem azonban kárt nem tettek, leszámítva azt, hogy amugy is megviselt öltönyeimet és kalapomat még több lyukkal látták el; ez nem is volt annyira kellemetlen, mivel nagy a hőség s egy kicsit szelőlőzni jól esik. November hó végén a sok fáradság és nélkülözéstől, — mihez még hozzájárult a szokatlan éghajlat — oly beteg lettem, hogy tizenhárom napig eszmélet nélkül feküdtem. Az orvosok már le is mondták felépülesemről, de erős szervezetem utóbb mégis győzedelmeskedett a baj fölött. Betegségem két hónapig tartott. Január hó végén már lábadozó voltam; e betegségből kifolyólag szívhaj maradt hátra, mely egyelőre legnagyobb sajnálatomra még gátol abban, hogy a csatáretra visszatérjek. Ha újra erőhöz jutok, úgy a háboru színhelyére sietek, hogy én is segítsék a Tomikokat és veres frakkosokat — így nevezik az angolokat — jól elpholnái. Lábadozó állapotomból kifolyólag Pretoriában vagyok áldomásra, mint tiszt, parancsnoksággal megbizva. Pretoriában több ilyen parancsnokság van felállítva; ezeknek feladatuk az angol foglyokat őrizni és a rendet a város bel- és külterületén fenntartani.

Városunkban néhány száz angol tiszt foglyos van, a Vöröskereszt-kórházban pedig néhány száz sebesült; a többi fogoly és sebesült, körülbelül hater, Pretoriától három órányira, Water-valban van elhelyezve; képzelted, mily rendtelenségek fordulnak elő a háboru tartama alatt a fővárosban, hol annyi csécselék egyesül. Sok kihágást követnek el és ebben főleg a bennszülött kafferek a mesterek.

A hadviselő felek ereje a következő: Angol jelenleg 179,000; néhány ezer még utban van, azokkal együtt lesz 190,000—200,000. Boer összesen csak 50—60,000 van. Anglia összes erejét mozgósította mindenünnen, többet már előállítani nem tud; az utóbb érkezett hadiak nem érnek semmit, mert ezeknek fegyver még soha sem volt a kezükben. „Gut genug für Kanonenfutter.“ Britania a számtalan elprédált emberléttel nem törődik, csak hogy az arannyal bőven ellátott országot hatalmába kerithesse.

Igaz ugyan, hogy az angoloknak legutóbb volt némi sikerük a haretéren, de azért Had-Istennek kegye változó és azt hiszem, hogy a német vasembernek egykori jóslata, amelyet a birodalmi ülésen mondott, hogy „Afrika wird einstens das Grab des grossen Britischen Reiches sein“ alkalmasint be fog teljesedni. A boerok eddig azt a hibát követték el, hogy erejüket kisebb részekre szétosztották s mindenütt csak néhány ezer állott szemben az óriási többséggel. Ezt a hibát a haditanács észre is vette és elhatározta, hogy ezentul nagyobb hadtestekkel fog operálni, csapatjait visszavonja és a határoknál tömöríti.

Eddigi hőstetteik örökké emlékezetben fognak élni és azt a népek történetéből semmi el nem fogja mosni.

Transvaal nyugati határán Mafekingben Baden-Powel tábornok 3000 emberével még mindig körül van zárva; Kimberley-t azonban a boerok elhagyták, s így lord Kitchener bevonulhatott, de az ut északnak, tehát Mafeking-felé a boerok által el van zárva. A hadakozás Fourteen-Streams és Warenton-nál folyik, hol az angoloknak újra nagy veszteséggel kellett visszavonulniuk. A boerok Oranje déli határát is elhagyták és visszavonultak Colesberg- és Stromberg-től, ahol igen erős hadállásaik voltak. Ez a visszavonulás taktikai szempontból igen helyes; Oranje e részét átengedik az angoloknak és ők Transvaal határánál összpontosulnak; ez a vidék rónaság és ilyen terepen a boerok nem harcolhatnak sikerrel a számfelületi nagy többséggel. Bloemfontein azért engedték önként át, mivel nem akarták e szép várost a bombázás veszedelmének kiténni. Az oranje-i főhadiszállást Krostadt-ba tették át. Bloemfontein környékén Petersburgban van a Lord Roberts tábornagy főhadiszállása 80,000 emberrel. A napokban kaptuk a hírt, hogy Gataere tábornokot Bethulini táborokarával és 200 emberből álló őrkiseretével együtt elfogták. Minthogy a vasut- és telegraph összeköttetés el van pusztítva, a boerok szekereken szállítják őket Pretoriába. Itt az a hír kering még, hogy lord Roberts is kelepecébe jutott Bloemfontein környékén.

Egy boer tábornok hőstettét közlöm, aki oly hősiesség magaviseletet tanusított, mely párját ritkítja az egész hadi történetben.

Február hó végén lord Roberts délnyugatról előrenyomult Bloemfontein felé. Abrahamskraal és Paardeberg-nél pedig Cronje tábornok állott 5000 ember és öt ágyuval. Roberts 70,000 ember és 115 ágyuval támadta Cronjét; nyolc napig tartott a véres ütközet és akik onnan megmenekültek, mondják, hogy sohasem láttak oly erős harcot. Paardeberg néhány angol mértőlű területtel bíró fensík, azon volt Cronje. A nyolc nap alatt az angolok a 115 ágyuval szünet nélkül bombáztak egy pontra, a boerok majd megsüketültek a záporoként hulló lydith-bombáktól. Midőn Cronje lökésképlete és élelmi szerei elfogytak, kapitulált; megadása előtt igyekezett rávenni harcosait, hogy törjenek keresztül az angolokon, de tervében megakadályozták a táborában levő asszonyok és gyerekek. Megadás előtt az öt ágyut hasznavehetetlenné tették, a fegyvereket részben elégették, részben pedig elásták. Midőn Cronje Roberts elé jutott, utóbbi állított az a megjegyzést tette — gondolom Pyrrhus szavait idézve — hogy: *még egy ily győzelem és el vagyunk veszve.* Tudniillik angol részről ez alatt a nyolc nap alatt 6000 ember esett el. Cronje 3000 emberrel fogságba jutott, 2000 pedig részint elesett, részint megmenekült. Az angolok ebben a harcban a legnagyobb veszteséget szenvedték szombat és vasárnapon, midőn Kelly-Kenny tábornok intézett rohamot.

Eddigi veszteség a hadakozó feleknél statisztikai alapon következő: angol részről halott, fogoly és sebesült 70,000, boer részről 8—9000.

A paardebergi megszárlásnál gróf Gourko ezredes orosz katonai attasé (a híres tábornok fia) és Thomson hadnagy holland attasé az által, hogy kocsjuk kereké eltört, angol csapatok közé jutottak és csak most kerültek vissza Trans-

vaalba. Demange kapitány a francia attasé egy bombaszállék által lábán könnyebb sérülést szenvedett. A boeroknak kitűnő tüzésége van a legújabb rendszerű ágyúkkal, melyeket igen jól kezelnek; az angolok azonban nem tudják a lötévoltságot megbeesülni s ennél fogva többnyire tul lönek az ellenségben.

A köztársaságban minden embert, aki honpolgár és önkénytelen nem akar részt venni a háboruban, rendelettel vezénylik az ellenség elé, Kap egy felszerelt lovat, ismétlő fegyvert (Mauser vagy Martini) és egy rendeletet, mely utasítja, hogy melyik csapattesthez tartozik bevonulni. Rendes hadserge természetesen a boeroknak nincs, azonban mégis mindenki katona, illetve bator, kitűnő lovas és igen biztos lövő. Sikrágon nem harcolnak a boerok, hanem dombokon és hegyeken foglalnak állást; mindegyik elszáncolja magát és abban biztos helyen lévőv, bocsjátja soha sem hibázó golyóit az ellenség közé. Lovaik szintén fedve vannak felállítva, és hogy ha egy más helyen erősítés szükséges, akkor egy pillanat alatt lóra pattannak, vágatva sietnek a segítséget igénylő álláshoz és az ott készített futó árkokba rejtözve újra folytatják gyilkos tüzelésüket. Mind-ezt a legnagyobb ügyesség és gyorsasággal cselekszik. Amint Pretoriában hallottam, a boerok elvannak köztélve, hogy akár három évig is folytatják a megkezdett guerilla harcot. Több ezer idegen országbeli is harcol velük. Ezek külön-külön német, olasz, skandináviai, holland, ír és amerikai csapattestekben működnek. Januárban magyar is volt körülbelül hatvan. Széjjel vannak osztva, mert igen kevesen vannak ahhoz, hogy külön csapattestet alkossanak.

Nagy segítségére lesz a boeroknak néhány ezer afrikai (boer származású angol tartománybeli általvaló), kik most hozzájuk csatlakoznak. Északról Rhodeziából több ezer van utban, délről pedig körülbelül 10,000 felkelő jön, akik Kapföldön már bevették a következő városokat: Kendal, Prieska, Carnarvon, Fraserburg és Beaufort-Westet. Pusztítják a vasut és telegraph összeköttetését és gyorsan vonulnak a boerok felé.

Gógus Albion oroszlanja vigyázzon magára, mert ha nem győz, úgy nagyhatalmi állása hosszu időre meg lesz ingatva. Az angolok mindent igértek az oranjei boeroknak, csak hogy a fegyvert letegyék és ne segítsék Transvaalt. Csalfasággal dolgoztak, majdnem sikerült is már e fogás, amikor Oranje erélyes elnöke Stein felhívást intézett alattvalóihoz, emlékeztetükbe hozván a multat, amely szerint nem lehet az angolok ígéreteiben bizni; mert ha Transvaal hatalmukba kerítik, úgy — annak dacára hogy a fegyvert lerakták — ők is angol iga alá kerülnek. Ez hatott, mert e felhívás mérlegelése után teljesítették kötelességüket és újra hareba állottak. A két testvérállam így újra egyesülve, együtt tart az utolsó emberig és jelszavuk: *Győzni, vagy meghalni!*

Stein és Krüger elnökök beutazzák a különböző helyeken levő kommandókat és lelkesítő beszédeket mondanak, melyekkel még jobban lángra szítják harcosaik hazafiaságát. Ezelőtt egy héttel utazott innen Európába a boer állam küldöttsége, hogy a nagyhatalmakat arra kérjék, hogy a béke érdekében intervenciójanak és vessek végét az igazságtalan háborunak. Itt azonban nem igen biznak az el eredményben.

Ha Oroszország Ázsiában előre nyomulna, bizonyára hamar vége lenne a délafrikai háborunak. Ugy hírlik, hogy Cronje tábornokot embe-reivel együtt Szt-Helena szigetére fogják internálni. Szeretném Cronje gondolatát ismerni, midőn lábával először érinti a híres sziget földjét.

Január hó közepén, amikor még a kórházban feküdtem, egy báró Luzsénszky látogatott meg. Akkor érkezett Magyarországból. Elmlítte, hogy téged ismer s egy óra hosszat igen érdekesen csevegött. Azóta nem hallottam róla semmit, mert másnap már a határra ment harcolni a boerok soraiban.

Az igazi háboru tulajdonképpen csak most kezdődik s Anglia többsége, dacára híhetőleg óriási verést fog szenvedni. Ok nem ismerik az országot, tereviszonyokat s nincsenek hozzá-szokva az éghajlathoz, ennek folytán igen sok emberáldozatot kell még hozniok.

Ha mi fogunk győzni, úgy a boerok állandó hadsereget fognak felállítani.

Jó kívánságodat, hogy egészségesen térjek vissza, köszönöm. Sorsunk azonban az Uristen kezében van és ő rendelkezik felettünk; *und so wie Er über uns beschliesst, so ist es gut gethan.*

Soraimat végezve, mindnyájatoknak legszívessebb üdvözlömet a tengerentúli idegenből. Sokszor ölel és csókol szerető testvéred

Kálmán.

Ebben a levélben sok olyas eseményről van szó, amit már mi, akik nem hosszu utra küldött levelekből értesülünk a dolgok állásáról, régen tudunk. Érdekes azonban elképzelni, hogy a ka-

szárnya pislogó lámpása alatt egy magyar ember levelet ír haza. És egy hónapig utazik az irás s az alatt sok nagyot fordult a világ.

Utazás a Bródy-díj körül.

Budapest, május 4.

Igaz szeretettel, méltó kedvteliséssel olvasván a *Budapesti Napló* mai vezércikkében a mi mester-ségünknek, az újságírásnak férfias és ékesszóló megvédelmét a tekintetes tudós társaság nagyképű otromba támadása ellen, akaratlanul is eszembe jutott a népszerű, lényes poétának, *Kozma Andornak* egy elmés mondása:

— Mint a paraszt-embernek a köpölyözés, olyan nékem az akadémiai tagválasztás. Evről-évre keresztülessem rajta, s úgy veszem, hogy az az egészséges levezető csatornája minden más engem érhető, komolyabb veszedelmeknek.

A magyar sajtót is megköpölyözté évenként egyszer, hol a Kisfaludy-Társaság, hol a Magyar Tudományos Akadémia. Hál' Istennek nem igen vallotta eddig kárát ennek a vértitkító barbár műtétnak a duzzadón erőteljes magyar prós.

Hanem most az az öt okleveles, gyakorló halhatatlan, akinek nevében a Bródy-jutalomról készült jelentést felolvastá tudós professzor *Concha*, úgy tetszik, valóságos „rituális gyilkosságra” gyürkőzött neki, eltökélvén, hogy egészségi piócázás örve alatt véglegesen vért veszi a mi sokat ósárolt, de még többet irigyelt tisztés kézműiparunknak.

Igaz van a *Budapesti Napló* cikkének, nem kell félni a magyar sajtót az akadémia támadásától, nem is igen szükséges különös hévvel védelmezgetni.

A magyar közvélemény a maga egészében régóta tisztában van vele, hogy a néhai való vén csalat, igazán tudós s a mellett telivér újságíró *Pálffy Ferenc* híres szállóigejé értelmében és alkalmazásában merőben megváltozott s ez idő szerint „a karaván utat s a kutya halad.”

Ugy lehet, a karaván is okosabban tenné, ha nem „ugatna,” mert akkor az eleven Magyarország, ez a sebesen lüktető vérű, lázasan munkálkodó, megfijult, modern nemzet szép esőndesen megfélekezhetnék létezéséről, holott így koronként mégis kénytelen tudomást venni felőle, ami bizony rendszerint nem kis orecsapulással jár.

En arról nem beszélék, hogy hol a magyar tudomány, mely a régi jó *Bolyai* Farkassal megállott, vagy éppen megszűnt.

Nem keresem, hogy például *Kossuth* Lajos, aki volt akkora történetírő, mint dr. *Pauler* Gyula, akkora politikus, mint dr. *Concha* Győző; vagy *Csemegi* Károly, akinek a jogi tudása és alkotó génje bizony szótrepesztő az egész II. osztály összegyűjtött koponyáit, miért volt minden egyéb, csak akadémikus nem?

Még jövendő nemzedékek tudós kutatói előtt is megfeszíthetetlen probléma gyanánt fog merezni az a sötét titok: hogy ha egyáltalában van Magyar Tudományos Akadémia, hogy lehet az, hogy *Herman Ottó*, ez a tudásában is magyar tudósunk, aki írni is tud, nem tagja?

Micsoda testület az, amely rendes tagságra avanszíroztatja *Concha* Győzöt, holott például *Falk* Miksa és *Matkovics* Sándor évtizedeken át s remélhetőleg életfogytiglan elkuksolhat a levelezőtagság tisztés akadémiai előszobájában?

Bizony bőlebbebben cselekedett volna *Bródy* Zsigmond kolléga, ha a maga nagylelkű fundátor felbuzdulásában inkább ezeknek az égetően aktuális kérdéseknek megtejtésére tűzött volna ki bőkezű jutalmakat.

Ez a tiszta fejű, nemes szívű újságíró, kinek minket megisztaltó kollégialitását bizony csak úgy se engedjük át a főrendiháznak, minthogy esze és szorgalma becsületes munkáját gazdagon megáldotta a jó szerenese, eligondolta, micsoda mostoha sorsa van nálunk az újságírói, publicistai foglalkozásnak, sehonnét se kinálkozván számára erkölcsi és anyagi elismerés, jutalom, kitüntetés.

Ezért fundált speciális újságírói, publicisztikai pályadíjat, az anyagi kedvezményt gyöngéden belefónván az akadémiai koszoru borostyánjába.

Bár inkább bizta volna ezen pályadíj odaítélését bármely szabadon választható kir. járásbíróra, az országos végkisérleti állomásra, vagy a Pécsi Dani tehénhímlőnyirktermelő intézetére, csak éppen egyedül a magyar tudományos akadémiára ne.

Egyikben sem lett volna annyi, nyilvánvaló rosszakaratlalt párosult erkölcsi bátorság, hogy a kegyes alapítványt előre megfontolt szándékkal esetről-esetre elvonja igazi rendeltetésétől.

Tévedtem, mikor erkölcsi bátorságot említettem, holott inkább igen is alpári gyvaságról lehet szó, mikor a tekintetes tudós társaság már jó eleve biztonságban véli magát, hogy a Bródy-díjjal való hűtlen sáfarkodását megóvja a nyilvános megbíráltatástól a napi sajtó, a publicisztika nagyfőjének, mint ezen pályadíjnal szóba jöhető

„érdekelteknek” szemérmes hazudozása; mert nyilván egyik sem hajlandó magára venni a „pro domo” sikrasszállásának odiozus gyuanját.

Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a Bródy-díj nagylelkű alapítójával Abbázában 1896. február 7-én kötött titkos végkielégítési paktum alapján életfogytiglan kizártnak tekinthetem magamat ezen akadémiai jutalom nyílt vagy hallgatag aspiránsai sorából.

Ennélfogva semmiféle melléktekinetet nem feszélyez az akadémikus magyarság szerint „közfenekvő” igazság kimondásában, amelyet minden magyar újságíró tudván tud, de kívánatos, hogy tudomásul vegye a vagyonos osztály azon könynyelmű része is, mely végrendelkezési szándékokat forgat agyában s konzervatív, nyárspolgári pillantása e közben önkénytelenül a tekintetes magyar tudós társaság időbarnította dunaparti palotája felé tévelyeg.

Jó emberek, vegyetek azon a kis pénzen Fortuna aranybánya részvényeket, vagy bármely más kézzel fogható bizonyítékait az emberi ostobaság határtalan voltának, helyezték el a gyümölcsözőleg a vb. egri kereskedelmi banknál; még mindig több jót cselekesztek általa, mintha a m. t. akadémianál Bródy-díjat alapítottok.

Mert a Bródy-díjat publicisztikai munka, eleven újságíró soha semmi szín alatt meg nem kaphatja.

Nem, még *Kaas* Ivor se, pedig ő egyéb nagyrabecsült érdemein túl legújában még pronoszírozott néppárti politikus is, s így természetesen kiválóan kedvet talált a véleményező bizottság kriptoklerikális farizeusai és írástudói előtt. Nohát *Kaas* leszavazták a kálvinista liberálisok.

Ősszel majd javasolnak egy szabadelvű publicistát, ezt meg már csak pour revanche elűtik a jutalomtól a reakcionárius pápisták és zsidók.

Ezen közben pedig a magyar újság minden érdemes kitűnősége, könyv- és cikkíró publicistái állandóan vesszőt futnak a m. t. akadémia rossz máju areopágja előtt.

De hát a menykőbe is, ki jogosította fel az akadémia II.-ik osztályát, hogy esztrengőre fogja háromvenkint az egész magyar sajtót s ítéletet mondjon emberek és munkák fölött, eszmék és irányok dolgában, akik s amelyek soha sem vetették alá magukat ezen értelmi és erkölcsi cenzurának?

Boesánat tudós professzor *Concha* Censorius et consortes, az urak nagyobb részét mellesleg a jogi tudakosságnak is oktatói a királyi tudományegyetemen, ennélfogva tudói és tisztelőben tartani tartoznak azt az elementáris jogi elvet: hogy senki sem ruházhat át másra több jogot, mint amivel maga bírt.

Már pedig *Bródy* Zsigmond ur ő méltósága, akinek önként ezen jogügyletben engedelményeseli, eredetileg maga is legfeljebb a boldogult *Deveser* Ignác, vagy *Baumann* Miksa szeretett kollégáim fölött gyakorolhattott íyeten uri jogokat, de *Kaas* Ivoron és a többi egyéb száz magyar újságíróra semmiképp se.

Egyszóval ez a dolog sehogy sincs rendjén. Nemes patrónusunk nagy galibát csinált az ő nagylelkű fundációjával. Az akadémia belevitte a politikát, a zsurnalisztikába pedig az akadémia.

Ez nagyon boldogtalan keresztelés, melyből csak törzsszülettek származhatnak.

En nem bánom, mert a sajtónak nem árt, hiszen még a tudománynak se igen bír ártani. Annyi bizonyos, hogy valaha régen a legnagyobb magyar, aki jóslatos ihlettel még az apagyilkosoknak is megkegyelmezett, (nyilván a *Concha* urék „vatermördereiről” revelálván.) nem azzal a szándékkal alapította a magyar tudományos akadémiát, hogy ne legyen egyéb, mint ami ma: villamos vasuti- és hajó-állomás.

Dr. Liposy Ádám.

FŐVÁROS.

(*) **Egy feltétel alatt.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter azzal a kéressel járult a főváros közönségéhez, hogy az V. kerületi állami gimnázium megbővítésére eljából, a sólyom-utcai szomszédos 340 négyzetöglő kiterjedésű telket engedje át díjlanul. A pénzügyi bizottság ma *Helta* Ferenc indítványára elhatározta, hogy csak abban az esetben hajlandó a miniszter kérelmét teljesíteni, ha az viszonyásul teljesíti a bizottságnak azt a régi kérését, hogy a városi realiskolákat fokozatosan átveszi állami kezelés alá.

(*) **Az állami felső ipariszkola.** A kereskedelemügyi miniszter leiratilag értesítette a főváros hatóságát, hogy a Csömöri-ut. Isz. ós Pálma-utcaik összeszőgellésében levő három telek-parcellán állami felső ipariszkolát szándékozik építtetni. Löküldi a vonatkozó terveket, azzal, hogy a főváros nyilatkozzék, vajjon nincs-e az építkezés ellen, városrendezés szempontjából, kifogás. A középítési bizottság, a mérnöki hivatal jelentése alapján, ma úgy találta, hogy az építés keresztülvitelének semmi akadályja sincs.

(*) **Az új város ház környéke.** A miniszterelnök leirt a fővároshoz, hogy fedezze az új országháza környékének szabályozási költségeiből reá eső részt: 514.000 forintnak a felét. A pénzügyi bizottság egy közgyűlési határozat alapján kimondotta, hogy ennek a tárgyalásáról csakis a szabályozási munkálatok teljes befejezése után lehet szó.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Operaház.** Az *Operaházban* ma este a *Zuleika* ballet egy szerepváltozással került színre. A címszerűen tudniillik *Schmidek* Gizivel tettek kísérletet, nyilván, hogy *Falogh* Szidit, aki *Zuleikát* oly nagy sikerrel kreálta, kissé piécentessék. A rokonszenves kis táncosnő, aki a beöcözött gyermekek ellenállhatatlan mosolyával tud melegséget és elnézést kelteni a közönségben, látható igrékezzettel mont neki a föladatainak, amely erejét jóval túlhaladja; mai sikerével meg lehet elégedve.

** **Pálmay Ilka.** Második vendégszereplése volt ma *Pálmay* Ilkának a Népszínházban, s ez megint azt jelentette, hogy a nézőtér az utolsó talpalatnyi helyig megtelt, s hogy a kaszinók tagjai csak sorbuzás utján juthattak a jegyükhöz. A *Nap és Hold* első felvonásában *Manolát* játszóta megint és *Szép Helenában* az első felvonást megtoldotta a másodikkal. Így csaknem tízenegy órán túl ragyogtatta az ő különös varázsu egyéniségét és megkapó, behizelgő szép hangjával és egész büvés gráciájával fogva tartotta a közönséget, amely hálás elismeréssel, lelkes tüntetéssel adózott neki klasszikus alakításáért. Vele együtt ünnepeite a közönség ma is *Hegy* Arankát, aki mint *Beatrix* és *Páris* az ő fényes meleg hangját egész tisztaságában és finom művészi tulajdonságait teljes erejűben érvényesítette. Nyílt színen és felvonások után sűrűn és sokszor viharzott a taps, igazi ünnepi est volt a mai is, mint amilyent szezon derekán teremt valami nagy művészi esemény. Bojár Teruska, Kovács, Raskó, Németh, Tollagi, Szabó Antal, Ujvari, Kiss Mihály mind nagy kedvvel adták az ő jó szerepeiket.

** **A negyedik felvonás nélkül.** A *Nemzeti Színház* igazgatósága kommunikében hívja föl a közönség figyelmét, mint érdekes körülményre, hogy *Zigány* Árpád *Shakespeare* című korpépe vasárnapi előadásán a negyedik felvonás nélkül kerül színre, amelynek különben nincsen befolyása a darab menetére; a kommuniké szerint ez a törlés csak megerősíti a darab hatását. Mindeusetre uttörő a reklám mezején, hogy azt a bukkott darabot, amelyet múlt vasárnap csaknem egészen üres ház előtt játszótták, ilyen megnyirbálásokkal akarják érdekessé tenni. Ha annak a negyedik felvonásnak semmi befolyása sincsen a darab menetére, miért nem törölték már előbb? Nem tudunk rá példát, hogy színház külön kommunikében kiállította volna magáról azt a bizonyítványt, amely szerint nevesítés hibát követett el. El vagyunk rá készülvé, hogy ha a negyedik felvonás törlése se fog *Zigány* darabjához a *Nemzeti Színházba* publikumot csalni, a legközelebbi előadása előtt ilyen kommunikével fognak reklámot csinálni: Rendkívül érdekes esteje lesz jövő vasárnap a *Nemzeti Színházban*; színre kerül t. i. *Zigány: Shakespeare* negyedik felvonása, amelyet legutóbb törölték, noha a darab egyedül érdekes része. A többi négy felvonás elmarad.

** **Az intendáns kérése.** A Nemzeti Színház és az Operaház intendánsi hivatala figyelemzeti a közönség köréből mindazokat, akiknek a két műintézetrel bármint dolgan van, hogy beadványukat, előterjesztéseiket, javaslataikat, vagy kéréseiket ne a színházak intendánsához, hanem a két színház egyikének igazgatójához intézzék, akik minden ügydarab rendes elintézéséről gondoskodnak.

** **Pálmay Ilka bucsufelélépte.** Holnap, szombaton fejezi be *Pálmay* Ilka mostani vendégszereplését a Népszínházban. Ez lesz a vendégművésznőnek harmadik fölépte az eddig játszott két szerepben, a *Nap és Hold* *Manolájában* és *Helenában*. Mint a mai második estén, amelyre ismét zúfolásig telt meg a Népszínház nézőtere, *Pálmay* Ilka újra a *Szép Helena* első és második felvonásában (a Népszínház régi berendezése szerint) és a *Nap és Hold* első felvonásában fog játszani. A helyáras ez előadásra is a rendesok.

** **A Konti-jubileum.** A Népszínház kitűnő karmesterének, a kiváló magyar operett-írónak a Népszínházban közelebb tartandó jubileum-ünnepe a legérdekesebb esték egyikének igrékezik. A jubiláló zeneszerzőnek az a darabját adják elő, amelyvel első nagy sikereit aratta: az *Eleven ördögöt*, még pedig úgy, hogy mindazok a művésznők, akik az operett főszerepét a Népszínházban játszótták, részt fognak venni az előadásban. Különös érdekességet kölcsönöz ennélfogva az előadásnak az, hogy az első felvonásban az első *Letöröres* viccomtot, *Blaha* Lujza ass-

szonyt fogja viszonlatni a közönség. A nagy művésznő volt e kedves szerep megalkotója a Népszínházban. A második felvonásban kiváló utóda, Kury Klára fogja személyesíteni a pajkos és ellenállhatatlan Letoriérést, a harmadik felvonásban pedig a szerepet a Népszínház legfiatalabb énekesnője, Amon Margit fogja játszani, ki ebben a szerepben kezdte meg működését a színházban.

Kisfaludy-Színház. Kövessy Albert ambiciózus igazgató, folyton arra törekszik, hogy a Kisfaludy-Színház műsorának nivót adjon, amit a ma esti bemutató is bizonyít. Hugó Viktor *Les misérables* című regényét alkalmazta Kövessy színre s ennek volt ma este az első előadása. A nyomorultak címen. A színpadra alkalmazás sikerült. A szereplők vállvetve törekedtek, hogy a darabnak sikert biztosítsanak és ügyes összfátékokkal sikerült is a zuhogó eső dacára szépen megélt a tetszését kivívniok. Drámai erővel játszott a színház bűnője Garay Ilona, dicséret illeti Boér Elzát, a talentumos operaeñekesnőt, aki ma esti rokonzenves alakításában ügyes színésznőnek mutatkozott. A férfiak is jók voltak. Első sorban *Székelty* említjük meg, jó volt *Almássy és Pataky* is. Kövessy igazgató a darabot szépen állította ki. (f. n.)

A mi fürdőink. Az utóbbi időben sok szó esett arról, hogy a magyar fürdők többnyire külföldiek látogatják és mi magunk a pénzünket külföldi fürdőkre viszzük. Holott alig van ország, amelynek kválitás és kvantitás tekintetében annyi elsőrangú fürdőhelye volna mint Magyarországnak. Nagyon is aktuális tehát az *Uránia Színház* legújabb darabja, amelynek ma volt a bemutatója. Pompásan színezett óriási vetületek képekben és mozgófényképekkel kerülnek bemutatásra a kiválóbb magyar fürdők: Alsó-Tátrafürdő, Borszék, Balffürdő, Előpatak, Ielőfürdő, Herkulesfürdő, Kolop, Korintia, Korond, Kovácsna, Luskafürdő, Lubló, Rajec, Siófok, Szilács, Tarcsa, Tusnád, Tátrafürdő, Vizakna, Új-Tátrafürdő, Tátra-Lomnic, valamint a Ferenc-József, Mohai-Ágnes és a Salvator ásványvíz források. Ez a fürdőknek csak első sorozata, amit néhány hét múlva követ a második sorozat. A darab egészen és öltözetben van összeállítva, valószínű tehát, hogy hosszabb ideig marad műsoron. A nagy számban megjelent közönség szívesen fogadta a darabot.

Operaelőadás a Telefon Hírműködésben. Signorini Ferenc vendégfellépéssel került ma este színre a Magyar Kir. Operaházban Rossini kedvelt operája, a *Tell Vilmos*. Az opera ez előadást a Telefon Hírműködés közvetíti fogja, ugy hogy az előfizetők lakásokban is végrehallgathatják az előadást. Az opera közvetítése után érdekes újdonságokat olvastat fel a beszélő újság szerkesztőse, majd még 11 óráig katonai- és cigányzene lesz hallható a kagylókön.

Nyiltér.

„Általános Takaré- és Hitelszövetkezet”
V. József-tér 13. sz.
Kedvező feltételek mellett nyújt kölcsönöket.
Költségmentes benyújtás. Gyors elintézés.

Rohisi
PÓRAKTÁR
Budapesti
Hoffmann József-utca
Bathory-utca 8. szám.
A Rohisi savanyúvíz mint
gyógyeszer felülmúlhatatlan hatású gyomor-
és bélhurutnál, az ivarszeres hurutjainál
máj- és lépajknál, de különösen változóknál.
A Tempel forras borzal ve-
gyítve kitűnő ádító ital.
A Sifris láttás ellen-
ben kizárólag
ivókúrára
használatik.

SOMATOSE
(oldódó h. s. fehérfénye)
orvosi szakteltekintélyek véleménye szerint a „tápkészítmények
ideálja” betegneknek és gyengéknek.
Idegeket és izmokat erősíti.
Gyógyeszerárakban és gyógyanyag kereskedésekben.
(Az e rovat alatt közöltetteknek sem tartalmáért, sem alak-
jáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK.

(A Józsvi közgyűlése.) A Józsvi-Egyesület, amely jövővi kezzekek évről-évre annyi áldást oszt az elemi osapások sújtotta szegény nép között, ma délután tartotta a vi. rendes közgyűlést. Az elnök Tisza Kalmáné megnyitván a közgyűlést, megemlékezett gróf Bathányi Géza elhunytáról. Emléket jegyzőkönyvben örökítették meg, s az ügyvezeh részvétért fogtak intézni.

Julenás dr. Hajduka Emil titkár terjesztette elő évi jelentését, melyből kiemeljük, hogy a lefolyt év-

ben az egyesület 20.600 forint segélyt osztott ki, mely összegből 7450 forint az árvizkárosultaknak, 2000 forint a jégkárosultaknak és 11.150 forint a tűzkárosultaknak jutott. E tetemes segélyt az évi jövedelem nemcsak fedezte, hanem abból 908 forint még jenn is maradt. Ugy a titkári jelentést, mint Simon Ignác pénztári jelentését a közgyűlés tudomásul vette, s az elhunyt gróf Bathányi Géza helyét Ormódy Vilmossal töltötte be, míg a választmány többi kilépvő tagjait egyhangulag újból megválasztotta. A közgyűlést választmányi ülés előzte meg, amelyen Nadasér (Nyitra-megye) tűzkárosultjainak 500 forintot, a szolyvaiknak (Ungmege) pedig 200 forintot szavaztak meg.

SPORT.

Pozsonyi löversenyek.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Pozsony, május 4.

Egész nap szakadó esőben kezdtek meg az ulovasok kétnapos meetingjüket. A remek pozsonyi versenytér pályája oly mélyre ázott, hogy különösen az akadályversenyekben térdig gázoltak a lovak a sárban és valószínű csoda, hogy az elég sűrűn ismétlődő balesetek nem jártak komolyabb következményekkel. Közönség mind a mellett szép számmal volt jelen és az udvari páholyban ott volt *Isabella* főhercegnő is két leányával. A főhercegnő és a pozsonyi nagy akadályverseny felé irányult, melynek győztesét általában *Gallitrac*ban vélték, de a könyvesnél és a totalizátornál is sok híve volt *Eregy*nek is, mely ismét a starttól a célig uralkodott ellenfelein és a másodiknak beérkezett *Senator* II. csak egy pillanatig került elébe, de aztán újra visszacsúszott és a második helyen végzett *Veszély* előtt. *Gallitrac* az új angol lovas *Persse* alatt egy perőig se volt versenyben. *Gondolat* pedig már az első fordulónál megvált lovasától, *Taxis* hercegtől. A többi futást részben favoritok, részben elhanyagolt lovak nyerték, de magas kvótáról a kis forgalom mellett szó sem lehetett. A részletes eredmény, mint nekünk Pozsonyból táviratozzák, a következő:

I. Eladók versenye. Díj 1000 korona. Távolság 1400 méter. Geiszt G. *Julia* (báró Eitz) első, gróf Orsich P. *Corvinus* (Gömör) második, báró Szentkereszty J. *Pentecizea* (tulajdonos) harmadik. Azután *Hinderniss*, *Juzurtha*. Do take care, *Grimaldi*. Itélet: biztosan egy hosszal első, két hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 22. Helyre: I. 50: 52, II. 50: 52, III. 50: 54. Győztesre nem volt ajánlat.

II. Ligetfalvi handikap. Díj 1200 korona. Távolság 1600 méter. Geist G. *Bohémeje* (Horthy) első, Mautner V. *Walkoverje* (Mr. *Persse*) második, Orsich P. *Marsa* (Mr. *Brooke*) harmadik. Azután *L'Allemanda*, *Brin d'or*. Itélet: Könnyen két hosszal első, egy hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 43. Helyre: fogadás: 50: 88, a másodikra nem volt helyre: fogadás.

III. Állvány-díj. Gátverseny-handicap. Díj 1800 korona. Távolság 2400 méter. *Jankovich-Bésán Mari Agnes-e* (Rosack) első, *Auersperg F. herceg Pasirita* (Sinn) második, gróf *Peasevion A. Ujtala* (Shejbal) harmadik, azután *Tartuffe*, *Bokros*. Itélet: Félhosszal nyerve, két hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 27. Helyre: fogadások: I. 50: 62, II. 50: 101.

IV. Zupa-akadályverseny. Díj 3000 korona. Távolság 4000 méter. Mautner V. *Bugrisa* (Buckenham) első, gróf Orsich P. *Troubadour* (Suejbal) második, Geist G. *Reménye* (Csompora) harmadik, azután *Transvaal*. Itélet: Könnyen négy hosszal első, öt hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 33. Helyre: fogadások: Az elsőre nem volt helyre: fogadás, a másodikra 50: 88.

V. Pozsonyi nagy akadályverseny. Tiszteletdíj és 8000 korona. Távolság 5000 méter. Gróf *Schönborn F. Eregy* (báró Eitz) első, *Ferenc József bragauzi herceg Senator II.-je* (Horthy I.) második, Geist G. *Veszélye* (Szemere K.) harmadik, azután *Gallitrac*, *Gondolat*. — Itélet: Könnyen öt hosszal első, négy hosszal harmadik. *Gondolat* megvált lovasától. Totalizátor: 10: 22. Helyre: fogadások: I. 50: 72 és II. 50: 183.

VI. Poigár-díj. Díj 1500 korona. Távolság 2400 méter. Gutmann M. *Isalcoja* első, *Vagyon* második, *Kótyag* harmadik. Totalizátor: 10: 17. Helyre: fogadások: I. 50: 51 és II. 50: 57.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A Kuria ítélete a mocsai pörben. Két napi tárgyalás után ma délien hozta meg a legfelső bíróság a végső ítéletet a mocsai emberkínzás ügyében. A komáromi törvényszék tudvalegőleg *Szabó Kálmán* volt mocsai szolgabíró hivatalos hatalommal való visszaélés büntelése, két rendbeli súlyos testi sértés vétsége, végül hivatalos hatalommal való visszaélés vétsége miatt három évi börtönrre, hatvan forint pénzbüntetésre és öt évi hivatalvesztésre, *Molnár Gedeon* volt számvevőt két rendbeli súlyos testi sértés büntelése s egy rendbeli súlyos testi sértés vétsége miatt három és fél évi börtönrre és harminc forint pénzbüntetésre; *Göbel Lajos* fölüggesztett mocsai jegyzőt ötrendbeli hivatalos hatalommal való visz-

szelés büntelése és zsarolás vétsége miatt egy évi foghádra és hivatalvesztésre; végül *Czunyi József* mocsai községi bírót két rendbeli hivatalos hatalommal való visszaélés vétsége miatt négy hónapi foghádra és hivatalvesztésre ítélte. A győri királyi tábla *Szabó Kálmán* és *Molnár Gedeon* büntetését egy-egy évi börtönrre, *Göbel Lajos*ét három hónapi és *Czunyi József*ét egy hónapi foghádra szállította le. A Kuria ma *Selley Sándor* elnökletében, *Makay Dezső* bíró előadásán után, mindkét elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, a vádlottakat a súlyos testi sértés büntelése és *Göbel* a zsarolás vétsége alól fölmentette, ellenben mind a négy vádlottat a hivatalos hatalommal való visszaélés büntetésében, illetőleg vétségében büntösüknök mondotta ki s ezért *Szabó Kálmánt két évi*, *Molnár Gedeont másfél évi börtönrrel*, *Göbel Lajos* négy havi és *Czunyi Józsefet két havi* fogházzal sújtotta.

Legujabb.

A berlini ünnep.

Berlin, május 4.

A birodalmi fővárosnak *Ferenc József* király tiszteletére történt kiválgtatása, különösen az *Unter den Linden*en gyönyörű. A legújabb épület pompásan ki van világítva és a két uralkodó kezdetben sokszorosan láthatók. A brandenburgi kapuból két fényező volt a térre és a diadalvirre irányítva. Nagy Vilmos császár szobra meszerű pirok világításban ragyogott, fehér fényű villamos guirlandoktól körülírva: és a kastély ablakaiból 7 fényező hintette rá sugarait. E közben a gárdahadtest összes ezredeinek zenekara, vagy 1700 ember felvonult a hírsak alatt, még pedig, mivel a gyönyörű nyári est rendkívül világos volt, egy fél órával később, mint a hogy meg volt állapítva. A York-léle induló hangjai és a faklyák zöld magnéziumfénye jelezte a menet közeledését. A császári pár és *Ferenc József* király megjelentek a kastély erkélyén, míg a többi fejedelmi személyiség az ablakon nézett ki. A York-induló hangjai mellett különösen a *Radetzky*-induló hangzott szépen az óriási zenekarnak az előadásában. Most felhangzott a parancsszó: Tisztelegj! A csapatok tisztelegést az erkélyen és az ablakokban levő összes fejedelmi személyiségek katonás üdvözléssel viszonozták. A zenekar a *Gott erhalt*-t játszotta. Ehhez fűződtek a *Jenő herceg*- és a *Pappenheim*-indulóknak variációi. Végül takarodó és ima volt. A zenekart *Rossberg* zenefelügyelő dirigálta. Tíz óra felé vége volt a takarodónak és a tömegek, melyeket eddig a katonai kordon visszatartott, elárasztották a kastély előtti tért és a *Lustgarten* és a hírsak mentén eloszlottak a főutcaiban, hogy a kiválgtatásban gyönyörködjenek.

TÁVIRATOK

Az amerikai elnökválasztás.

New York, május 4. Az Indiana terület köztársasági konvenciója elhatározta, hogy *Mac Kinley* elnökjelöltségét támogatja. *Jona* demokrata konvenciója utasította megbízottait, hogy *Bryan* jelöltségét támogassák és határozatot fogadott el a boer alaphoz való hozzájárulás érdekében.

Ostromállapot Bulgáriában.

Ruszcuk, május 4. A ruszcuki kerületben ma táviratilag hirdették ki az ostromállapotot.

Közgazdasági táviratok.

New York, május 4. (Terményárak.) (Zárlat) *Gyapot*: New Yorkban helyben 9.3/4 (9.3/16), júniusra 9.54 (9.58), augusztusra 9.42 (9.48). New-Orleansban helyben 9.1/2 (9.1/2). — *Petróleum* Stand white New Yorkban 9.05 (9.05), Stand white Philadelphian 9.— (9.—). Refined in Cases 10.25 (10.25). Credit Balances at Oil City 147. (147). — *Zsir*: Western steam 7.35 (7.35). Rohe és Brothers 7.55 (7.65). — *Tengeri* iránzata állandó. Májusra 44.7/8 (45.7/8), júniusra —.— (—.—), júliusra 45.7/8 (—.—). — *Buza* iránzata szállár. Pirok ősi helyben 80.7/4 (79.—). Szeptemberre 74.— (73.7/8), májusra 73.— (72.7/8), júniusra —.— (—.—), júliusra 73.7/4 (73.7/8). *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 3.7/4 (3.7/4). — *Kávé*: fair Rio T. sz. 7.7/4 (7.7/4), júniusra 6.55 (6.55), augusztusra 6.70 (6.70). — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.70 (2.70). — *Cukor*: 3.19/16 (3.19/16). — *On*: 29.67 (29.90). — *Réz*: 17.— (17.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, május 4. (Terményárak.) (Zárlat). *Buza* iránzata állandó. Májusra 65.7/8 (65.7/8), júniusra —.— (—.—). — *Tengeri* iránzata állandó. — *Júliusra* 40.7/8 (40.—). — *Zsir*: Májusra 6.90 (6.92), júniusra 6.95 (6.97). — *Szalonna* short clear 7.25 (7.30). — *Sertésús*: Februára —.— (—.—), Májusra 12.— (12.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFELÉK.

Hátrahagyott levelek.

Mit rád bízott megtört szemekkel,
Mit rád bízott az elphintet:
Minden sorát őrizd te híven,
Legyen te néked tiszta, szent.

Ne bolygasd meg kíváncsi kézzel
A szunnyadóknak levelét,
Mert rád tekint a sirfenékről
És szemrehányón int feléd.

Bár nyugszik lent a sírba' mélyen,
Bár rég földi a föld pora,
Ővé a sok fakó levél mind,
Ővé marad minden sora.

Sárgult sorok közt eltemetve
Ah hány családás, hány remény!
Hogy váltakoznak sorba szépen
Sötétlő éjféli, enyhe fény!

De meg ne bolygasd az az éjféli
S ne bántasd a fenyvsugarat.
Öröm meg gond, mit egykor érzett,
Mind, mind a megholtéi marad.

Fűzzél te a fakó írásra
Fekete széles szallagot.
E fejfa alatt hadd pihenjen
Ábránd, remény, a sok halott.

Ábránd, remény, mely szerte omlott
Csöndben, nyugodtan itt pihen,
A szív pedig, mely álmódotta,
A sírnak néma mélyiben.

Feleki Sándor.

I. Vilmos császár bankárja.

Néhány nappal ezelőtt halt meg Dossauban báró Cohn, I. Vilmos császár vagyonának kezelője, nyolcvannégy esztendőskorában. Ez a férfi nagy szerepet játszott a császár életében 1848-tól 1888-ig, amíg a császár meghalt, tehát teljes negyven esztendőig urának legteljesebb bizalmát élvezte, amit pénzügyi szakképzettsége és zsenialitása révén meg is érdemelt. És annál is inkább érdemelt elismerést, mert szolgáltatásait ugyszólván teljesen önzetlenül végezte, csak abban találván meg jutalmát, hogy befolyását önmaguk hibáján kívül szerencsétlenségbe jutott embereknek segítsen. Már akkor is, amikor Vilmos mint porosz herceg Angolországba menekült, jelentékeny szolgáltatásokat teljesített önzetlenül. Ezt a császár később sohasem felejtette el „az ő Cohnjának“, akinek egyetlen büszkesége volt, hogy senkinek sem tartozott felelősséggel, csupán az urának.

Jovialis ember volt, s csak azért az egyért tudott lefortyanni, ha „udvari bankár urnak“ szólították.

— Abban a szerencsében részesülök — felelte ilyenkor mindig — hogy ő felségének bizalmi embere lehetek a pénzügyeiben. Ennek a megtiszteltetésnek minden képességgemmel eleget igyekszem tenni. De semmiféle udvari bankár nem vagyok!

És ezt a felfogását azzal is igazolta, hogy a császár halála után rögtön lemondott I. Vilmos magánvagyonának a kezeléséről és tisztelt átadta a császári ház minisztériumának, amely a könyveit a legnagyobb rendben találta.

Hogy milyen kedves volt a viszony a császár és báró Cohn között, az kiténik egyes számadásokból. Ha a császár megőrült némely alkalommal, hogy Cohn milyen gazdságosan intézi a vagyoni ügyeit, és szép nyereséget mutatott ki, akkor mindig ezt írta oda a számadás szélére:

— Bravó kedves Cohn!...

Érdekes anekdota kering Németországban arról, hogy miképpen is került össze tulajdonképpen I. Vilmos báró Cohnnal. Amikor Augustza császárné még porosz hercegnő volt csak és egyik télen utazás közben Dessaubba érkezett, erősen fájt és az álomlason melegítő palackokat kért. Palackok voltak ugyan a szalonkocsiban, csak forró víz nem volt. Az utimarsall lesietett egy székkel a váróterembe, de a vendéglősnak sem volt forró vize, ami meleg vize még megmaradt, azt a kávéhoz használta fel éppen. Amikor az uti marsall így tárgyalt a vendéglőssel, egyszer csak megszólal egy alacsony emberke:

— Hogyan, önnek nincs több forró vize?

Azzal mefogta a forró kávéval telt kannát és tartalmát bele öntötte a szolgánál levő melegítő palackba. A váróterem pedig tele volt utasokkal, akik reggeli kávéra áhítottak. Az uti marsall elisietett a zsákmányával, de csakhamar visszatért, hogy legfelsőbb meghagyásból a leleményes kis ember nevét megtudja.

— A nevem Cohn! — felelte az idegen.

Ez a kis jelenet volt állítólag a csirája annak a tartós, szinte baráti viszonynak, amelyben báró Cohn I. Vilmos császárral élt.

— Az öngyilkos végső megágyazással. Nemrégiben egy boldogtalan kispesti orvos veletlenségűen megégette az életének, hogy amíg csak ereje volt, jegyzeteket írt a haldoklásáról. Hasonló eset történt külföldön. Egy Therese O'Connor nevű betegápolónő öngyilkosságot követett el laudanummal és aztán óráról-órára a következőket vetette papírra az agniájáról:

... Elhatároztam, hogy véget vetek az életemnek laudanummal. Régóta fájdalmaim vannak a lábamban; s úgy gondolom, hogy laudanum lesz a legjobb szer a megszűntetésükre. Sajnálom, hogy ebben a házban, ahol élek, bosszúságot okozok, de mert valahol csak meg kell halnom,

nem tehetek másképpen. Nem kívánom azonban, hogy halálomat nyilvánosságra hozzák. Holttestemet az anatómiának ajándékozom, csináljon vele, amit akar...

Ejjeli tízenegy óra.

... Megtörtént. Százötven gramm laudanumot vettem be. Kellemetlen volt egy kissé ilyen nagy adag, de egy kis jóakarattal megtörtént. Kissé fáradtnak érzem magamat, almos vagyok. Eddig nem hittem, hogy van másvilág. Lehet, hogy az utolsó pillanatban meg fogom változtatni a nézetemet. Akkor majd azt írom egy papírra, hogy: „Igen!“ Ha ellenben az utolsó pillanatban is azt hiszem majd, hogy nincs másvilág, ezt a szót írom majd le, hogy: „Nem!“...

Ejjél.

Aroom kezd felpuffadni. Fülzugás bánt. Szemgolyóm összehúzódik. A halál csak nagyon lassan érkezik meg. Még egy adagot veszek be...

Egy óra.

Duplán látok mindent és egyre hányok. Milyen lassan jön a halál! Még egy adag...

Két óra.

Nem tudok már sokat írni. A szívem úgy kalapál, mintha meg akarna repedni. Kloroformhoz kell folyamodnom, beveszek ötven gramm kloroformot. Zenét nem hallok, angyalokat nem látok, nem hiszem tehát, hogy van túlvilág...

Hat óra reggel.

Még mindig élek. Borzalmasan szenvedek és szeretném az időemet felválni, hogy siettessem a végemet. Borzasztó ez az állapot...

Itt vége a főjegyzéseknek. Néhány órával később Theresa O'Connort holtan találtak vérében. Egy késsel súlyos sebet hasított magán. A halottkém jelentése ez volt:

— Elmezavarban elkövetett öngyilkosság.

— Munkácsy Mihály hegedűje. Egy berlini lap megemlékezik arról, hogy Munkácsy Mihály nemcsak nagy festő, hanem jeles muzsikus volt, s meszterien kezelte a hegedűt. S hegedűjátékában igaz magyar temperamentuma jutott kifejezésre. Az 1891-iki nemzetközi kiállításon egy sereg képpel vett részt, s ez alkalommal maga is elment Berlinbe Honfittársai akkor ünnepséget rendeztek a tiszteletére. Ennek az ünnepségnek a fénypontja pedig Munkácsy csodálatos hegedűjátéka volt. Ez elragadó cigányos nóták valóságos föllekesítették hallgatóit, akik viharos tapsban törtek ki.

— Törvénytisztelő tyuk. Falusi gazda: Látja szomszéd ezt a tyukot, ez hat tojást tojik egy héten. Azelőtt he'et is tojt.

A szomszéd: Az nyilván akkor volt még, amikor a törvényben nem volt benne a vasárnap munkaszünet.

— Nem igen udvariasan köszöni meg a kölcsönt — mondta.

— Nem. Nem is mondtam soha, hogy udvarias ember vagyok. A fődolog, hogy megkapta a pénzt és hogy elkotródik.

— Igen, igen köszönöm. A pénzre szükségem van. Elfogyott — mondta Koldevin s egy darab újságpapírosba göngyölte a bankjegyet.

Már ahogy a pénzt becsomagolta, az is mutatatta, hogy milyen nagyon ritkán volt módja benne. Hirtelen Mildére pillantott aztán s komolyan és keményen odaszólt:

— Igazán nem számítottam rá, hogy valaha visszakapom ezt a pénzt.

Mildén végigszaladt a hideg, de aztán erőt vett magán; az erős sértés nem hajszolta föl ülőhelyéből, egy pár szót mormogott ugyan, de aztán becsánatot kért, hogy nem akarta megsérteni, hogy ideges volt, röviden...

Norem azonban sehogysem tudta már megőrizni komolyságát. Részeg volt, mint a csap s akármerről nézte a dolgokat, nem tudott egyebet felfedezni, csak mulatságos dolgokat.

— Hát ezt az embert is megpumpoltad Milde? Nem, isten ugye nagy akasztófa vagy Milde, minden embert megpumpolsz. X. ur az utadba akad, puff! megpumpold! Leirhatlan alak vagy! Haha, hát ezt is megpumpoltad?!

Koldevin felállt. Ugyanabban a pillanatban Ágota is felemelkedett s Koldevinhez sietett. Valami csodálatos meghatottság vett rajta erőt, mikor megragadta Koldevin kezét, suttogni kezdett, az ablak felé vonta, aztán újból suttogva beszélt. Most mindketten leültek. Körülöttek nem volt senki, aki a beszédjüket hallgathatta volna.

— Igen, igen, hozzam szólt — mondta Ágota. Megértettem, jól megértettem Koldevin. Majd meglátja, most minden másként lesz, szót fogadok önnek. On azt mondta, hogy már nem tudok, hogy elveszítettem a büszkeségemet. Nem, nem, majd megmutatom, hogy nem vesztettem el.

(Folytatása következik.)

REGÉNY.

UJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN

(76)

Minden más — Hé kedves öregem, hagyja békében a művészetet. Hé, minden asszony és minden férfi rossz, nagyon rossz.

Koldevin megragadta az alkalmat s azonnal felelt. Nem fordult Noremhez, sőt elfordult tőle s aztán beszélt úgy, ahogy a szive sugta. Bátran és szabadon. Hogy — mondá — helytelen és indokolatlan dolog arról beszélni, hogy minden nő és minden férfi rossz, legfeljebb csak azt mondhatja az ember, hogy üres fejűek, neveletlenek és kicsinyesek. Uj föld, halovány föld, kevés termőföld, kevés élet. Az ifjuságnak satnya, hideg a vére, minden dolgot a sorsra biz, ha szomorúság éri, az is csak a szive felszínén marad s hallgat, amikor az ország megfutatomodik a kihívók elől. Nincs azonfelül semmi szegényérzetük sem, Norvégiában ma már nem úgy van, mint ahogy régen volt, hogy az emberek a hajuk tövéig elpirultak, ha az országot szegény érte. Ma nincs sem harag, sem öröm. Az asszonyok is úgy élnek, hogy sohasem fáradnak el az élet terheitől, de nem is hagynak maradandó nyomokat az életben. Hogy is hagyhatnának nyomot?

Nincs, amivel meg tudnák fogni az életet. Ugy ugrádoznak, mint a kicsiny kék lángok, megnyalják ezt is, azt is, egy kicsit az örmöből, egy kicsit a bánatból és a viláért sem érzik meg, hogy tökéletesen elveszítették jelentőségüket. Nincs már bennük buzgalom, nagyon kevés nagyravágás s szívük nem igen okoz nekik nagy gondot.

Igaz ugyan, hogy gyorsan ver a szívük, de

nem dagad nagyon magasra sem egyért, sem másért. Hát az asszonyok és lányok büszke tekintetéből ugyan mi lett? Ebből a tekintetből, mely olyan fontos, olyan nevezetes volt. Ezt a tekintetet hiába keresi ma az ember, az asszonyok a középkeresületet szeretik s bámulat fogja el őket egy pár középkeresület vers hallatára, sőt még összelopkodott regényekben is tudnak gyönyörködni. Pedig azelőtt úgy-e valamivel különb dolgok kellettek ahhoz, hogy asszonyt hódítson az ember? Most sokkal kevesebbel beérik. Mert sokkal kisebb a lelkiük. Az asszony elvesztette a hatalmát. Gazdag és kedves egyszerűségét, nagy szenvedélyeit, a fajfenntartás ösztönét, nem örül már egy férfinak, annak az egy hősnak, annak az egy Istennek, torkoskodók lettek az asszonyok, megnyalják ezt is, azt is és mindenkinek osztogatják pillantásaikat. A szerelem egy kihalt érzést jelent ma már, amelyről csak a könyvek beszélnek, amelyet olvasmányaikban élveznek csak át a nélkül, hogy elragadná őket, a nélkül, hogy térdre roskadnának előtte. Elhagzik mellettük, mint a régi hang. Meg kell vallanom azonban, hogy az asszony nem affektálja ezt a hiányt, valóságoslag érzi, az asszony meg van kopaszva. Ezen pedig nem lehet segíteni, legfeljebb arra kell ügyelni, hogy a baj el ne harapózzék. Egy pár nemzedék kihaltával újra feltámad bennük mindaz, ami ma hiányzik belőlük. Ez a dolog rendje. Most azonban úgy van a dolog, ahogy én én mondom. Csak a kereskedelem az egészséges, csak abban van még friss és pezsgő élet, a kereskedelem! Abból támadnak fel az új idők.

Mildét nagyon bosszantotta ez a beszéd, tizkoronás bankjegyet vett ki a zsebéből s az asztalon keresztül odadobta Koldevinnek, aztán dühösen mondta:

— No... Itt a pénzed! Emlékszel úgy-e, hogy egyszer tiz koronát kértem tőled. Elfeleltem. Most visszaadom s remélem, hogy érted, hogy elmehetsz?

Koldevin arca lángba borult, de azért elvette a pénzt.

Napirend.

Naptár. Szombat, május 5. — Római katolikus: V. Pius pp. — Protestáns: Gothárd. — Görög-ország: (április 22.) Sze. Teodor. — Zsidó: Ijar 6. S. Kedosim, 2. perik. — A nap két óra 22 percek. — Nyugszik 7 órakor. — A hold kék reggel 9 óra 54 percek. — Nyugszik éjjel 12 óra 5 percek.

A miniszterek nem fogadnak. A képviselők és önkormányzatok bizottságának ülése délelőtt 11 órakor.

Arveres a belvárosi kir. zsinagógában. Nemzeti múzeum: Képtár és néprajzi osztály (Csillag-utca 15. sz.) nyitva d. e. 9 óráig délután 1 óráig. Többi tárai megtekinthető 1 korona belépődíj mellett.

Iparművészeti múzeum zárva. Tavaszi tárlat a városligeti Múzeumokban, nyitva délelőtt 9 óráig délután 6 óráig. Belépő díj 1 korona.

Az új országgház kupolacsarnoka megtekinthető délelőtt 10—1-ig. Belépődíj 40 fillér.

Deák-mauzóleum a kerepesi-uti temetőben, nyitva délután 6 óráig. Technológiai iparmúzeum zárva. Országos képtár zárva.

Közlekedési múzeum zárva. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.), nyitva d. e. 9 óráig délután 1 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 10—1-ig. Iparművészeti múzeumi könyvtár zárva.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 10—1-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig. Múzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 óráig délután 12 óráig és délután 2 óráig 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása. A Keleti mintárai és kereskedelmi-területi gyűjtemény, továbbá a háziipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 óráig délután 12 óráig és délután 2 óráig 4 óráig. A külföldi kiállítások központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szennázású műsor.

Folies Caprice. VI., Róvay-utca 13. Naponta fényes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest leg-olcsóbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás. specializált káfépartem.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetőt.) Újonnan berendezett fényes éttermek.

Putzer-pince Deák-ter naponta a pince élettermekben Dobronyi Géza 1-6 rangú zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása.

— A Budapesti Napló tudósítójától. — Budapest, május 4.

A földművelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések szerint április második felében száraz, szeles és részben hideg időjárás uralkodott, itt-ott havazással, illetve zivatarok kíséretében jégesővel és záporokkal; 16-ikán erős északi szél és vihar után 27-ikére visszadátol csaknem az egész országra kiterjedő dér és fagy volt, mely jelentékeny kárt okozott, nemcsak a zsegebb tavaszi növényben, hanem az ősziekben és különösen a szőlő- és gyümölcsfélékben. Április 30-ikán az ország némely vidékén, mint Heves és Pest vármegyékben nagy jégesővel párosult és felhőszakadás hoz hasonló záporosodott, minek következtében egyes helyeken jelentékeny a kár, úgy a vetésekben, mint általában a növényzetben, szőlőkben és gyümölcsösökben.

A lefolyt időszak tehát ismét kedvezőtlen volt a mezőgazdaságra, bár nem tagadható az sem, hogy egyes vidékeken a legutóbb beállott csapadékos nyelbe időjárás befolyása alatt javulás is mutatkozik.

A gazdasági munkálatok szépen haladnak. Az az aggodalom, hogy a gazdasági munkálatok idejére el nem készülhetnek, jóformán mindenütt megszűnt.

Az őszi gabonavetések állapotában nagy átlagban csekély a fejlődés. All ez különösen a rozsról nézve, amely az ország nagy részében bokrosodás nélkül már szárba, sőt néhol kalásza is hajt. A késői buzavetések is a Tisza és Duna mentén, tehát leginkább az Alföldön ritkán és gyenge közepesek, remélhető azonban, hogy a vetések meg helyre toznak állani. Az őszi buza vetések hiánytalanul a Duna jobbpartján és az erdélyi részeken; tüheltek és közepesek a Duna balpartján és a Tisza-Maros partján, továbbá a Duna-Tisza közén és a Tisza-Maros szögének nagy részében. Ez utóbbi vidékeken azonban a férgek sok kárt okoztak. A tavaszi buza általában meglehetősen jó.

Az őszi rozs túnyomó részben csak alig közepes, mert a tél és tavaszi folyamán sok helyen erősen megritkult. Nagyon sok helyen kiszántották, de leginkább csak a későieket, amelyek a koraiaknál jóval gyengébbek. A rozs szárba hajt, sőt néhol kalászá is tojja. Az április 27-iki dér és fagy, meg a férgek is kárt okoztak benne.

A búzában és a rozszban egyaránt sok az acat és a gyom.

Az őszi árpa csekély kivétellel elég jól nő, ellenben a tavaszi árpa, melvonn vetése néhol még nincs befejezve, az április havi hideg időjárás következtében fejlődésében visszamaradt.

A zab vetése a hegyi vidékeken még folyamatosan van: míg az ország nagy részében már kikelt és meglehetősen jól fejlődött.

Ami kevés repte maradt, az meglehetősen jól virázzik, bár a fagytól az is szenvedett, mégis átlag közepes termést ígér.

A kukorica vetésével az Alföld nagyobb részén elkészültek; a korai vetések már kikeltek s keléig-igben fejlődnek.

A korai burgonyában a dér és fagy sok kárt okozott, úgy hogy néhol új maggal kellett pótolni a veszteséget.

A kertvi veleményekben is sok a fagykár. A késői vetésük szépen kikeltek.

Köles, kemlő és kenderfélék, illetve a len is elég jól állanak.

A dohánypalánták tühelőkben állanak. A répában a kipusztult vetéseket új vetőmaggal pótolják. Az ormányos bogarak sok helyen kárt okoznak.

A mesterséges takarmányok közepesen állanak, néhol a dér megcsipte a loherét és lucernát.

A réti fűben közepes termésre lehet számítani. Az április 27-iki erős fagy az addig kifakadt szőlőkben sok kárt okozott.

A gyümölcsfák virágzásban lévén, sokat szenvedtek a dértől és a fagytól. A cserobogarak az ország számos vidékén pusztítanak.

Ipar és kereskedelem.

Háziipari kurzusok. Az a siker, mely Darányi akciója nyomán lakadt, arra indította a minisztert, hogy a háziipari előmunkásokat képző kurzusokat még kiterjedtebb módon rendezteti. Tavaly 130 helyen 4000 kisczarda tanult. Valamennyi gazdasági egyület-hez leiratot intézett, adjanak véleményt, hogy a háziipari foglalkozásnak mely része iránt mutatkozik előszeretettel és mely nyersanyag tehermentesítését és szerezését helyre kell venni. Egyben felhívja az együleteket, hogy a háziipari kurzusokat szervezzék. Ez akciójában a gazdasági együletek anyagilag készsége támogatja. A téli gazdasági előadások programját eleve kéri, hogy állítsák össze.

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára Budapest 37.50 korona pénzben, 38.— korona áruban. — Bécsben 41.80 korona pénzben, illetve 42.20 korona áruban.

Borjувásár. 1900. évi május hó 4-én. (A budapesti marhavásártéri vasári pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borjú 1707 drb, leölt borjú — db, bécsi élő borjú — db, — db, borvát, növendék marha 6 darab, bárány élő 150 darab, leölt bárány — darab. Árjegyzés azonos tételkiből: Árjegyzések. Belföldi élő borjú 54—69 f.-ig, 1. r. 70—76 f.-ig, kivételes 84—100 f. kilónként, leölt borjú — f.-ig, II. r. — f.-ig, kivét. — f. kilónként, levonás nélkül. Bécsi leölt borjú — f.-ig. Növendék marha 38—45 f.-ig kilónként, 1. r. — f.-ig, bárány élő 11. —16.50 k., leölt bárány — k., kivételes ár — k.-ig páronként. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi május 4-én. Készlet 400 darab. Érkezett 973 darab. Összesen. 1373 darab. — Eladott 871 darab. Maradt 502 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulyban 96—104 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 100—107 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 98—108 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 90—92 koronáig, Malacok — korona 100 kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonátözsde.

Lánya irányzat mellett a kínálat ma jó és a vételkedv csekély volt. Forgalomba került 10,000 métermáza buza 5—10 fillérrel alacsonyabb áron. Rozsban csekély volt a forgalom, az árak 5 fillérrel estek.

Eladatott: Buza. Tiszavideki: 100 mm. 80 k. 8 K. 30 f., sárga, árpás, 100 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 32 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 10 f., sárga és kev., 100 mm. 78 k. 8 K. 05 f., hűkőnyös, 100 mm. 78 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 25 fillér. Pestmegyei: 500 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 76 k. 8 K. — fillér. Erdélyi: 100 mm. 79 k. 8 K. 50 f. Fehérmegyei: 1150 mm. 74 k. 7 K. 90 f., 400 mm. 74 k. 7 K. 90 f. Marosi: 3600 mm. 76 k. 8 K. — f. Bihar: 100 mm. 79 k. 8 K. 30 f. Raktáraru: 2440 mm. 74 k. 7 K. 60 f. Mind 8 hónapra. Rozs: 100 mm. 6 K. 20 f., ab Debrecen, 500 mm. 6 K. 20 f., ab Nagyvárad, 350 mm. 6 k. 76 f., malomba. Zab: 200 mm. 5 K. 65 f., 150 mm. 5 K. 55 f. Készpénzfizetés mellett. A kézsaru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50

kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for Buza, Kilo, and various grades (K-1, K-2, K-3) for different types of grain (Tiszavideki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bácsföldi, Bácskai).

A határvidéki terület folyamán a következő kötések történtek:

Table showing grain prices for different months and types: Buza május, Buza október, Rozs május, Rozs október, Zab május, Zab október, Tengeri május, Tengeri július, Repce augusztus.

Déli évek órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Table showing grain prices for different months and types: Buza október, Buza május, Rozs május, Rozs október, Zab május, Zab október, Tengeri május, Tengeri július, Repce augusztus.

Délután fél 5 órakor zárul:

Table showing grain prices for different months and types: Buza május, Buza október, Rozs május, Rozs október, Zab május, Zab október, Tengeri május, Tengeri július, Repce augusztus.

A budapesti értéktözsde.

Gyenge érdeklődés közepit s csekély változások mellett zajlott le a mai értéktözsde. A zárlat csendes volt.

Külföldről bányáértékekben hausse-mozgalom ébredését jelzik, ami nálunk mérsékelt visszahangra talált, bár Rimamurányi és Salgó némileg javultak.

A déli tözsde gyengébb külföldre, főleg osztrák hitelekben, némileg gyengébb volt. A zárlat ismét alacsonyabb.

A helyi piac csendes és változatlan. A valuták és ércváltók változatlanok. Az előtözsde: üzletlenn.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 730.20—731.10. Osztrák-magyar államvasút 643.—644.60. Rimamurányi vasmű részvény 621.—623.50. Közúti vasút 640.50—642.80 korona.

A déli tözsde: változatlan. Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 730.70—731.30. Osztrák-magyar államvasút 644.—. Jelzálog-bank 461. Rimamurányi vasmű részvény 621.75—622.50. Közúti vasút részvény 642.—643.— korona.

Forgalomba került: 4%-os magyar aranyjárdék 97.60, 4%-os magyar koronajárdék 92.75, Magyar Árszállít-részvény 364.— korona árfolyammal.

Utótözsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 728.30. Magyar hitelrészvény 735.25. Leszámitoló bank 494.—. Rimamurányi vasmű 621.75. Osztrák-magyar államvasút 644.25. Közúti vasút 642.50. Villamos vasút 335.— korona árfolyammal.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonzerülő hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar — korona, vörös aprószemű — korona, vörös erdélyi — korona, vörös búsági — korona, középszemű — korona, nagyszemű — korona. Disznózsír: budapesti 58.—59.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszártított vidéki — korona, városi 4 darabos 48.—49.— korona, 3 darabos 52.—53.— korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 17.75—18.— korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 28.50—24.— korona, 85 darabos 29.—29.50 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 16.25—16.50 korona, 100 darabos 22.25—22.50 korona, 85 darabos 23.—28.25 korona. Szilvaiz: szlavóniai 18.50—19.— korona, szerbiai 16.50—17.— korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátözsde.

Bécs, majus 4. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.)

Az árfolyamok hanyatlása nem szünt meg s buza és rozs ma ismét hat fillér vesztettek. A folyton tartó országos eső, mely reméli engedi, hogy a vetések állására kedvező hatással lesz, eladásokra készletet s erre adtak okot a gyöngébb new-yorki árfolyamok is. Zab gyöngébb volt; őszre később elérte a tegnapi magasságot, tavaszra öt fillérrel emelkedett a tegnapi árfolyamhoz képest.

Buza majus-juniusra 8.11-8.10, őszre 8.23-8.20-8.22, rozs majus-juniusra 7.22, rozs őszre 7.34-7.31-7.33, zab majus-juniusra 5.42-5.47, zab őszre 5.62-5.66, tengeri majus-juniusra 5.84-5.82-5.86, julius-augusztusra 5.93-6.-5.99, repce augusztus-szeptemberre változatlanul 13.20-13.30 koronán kelt. A készárny piacán a majdnem teljes üzletlenség miatt az irányzat gyöngébb volt s buza és rozs öt fillérrel olcsóbban lett volna szerezhető. A tőzsde lanyhán záródott. Jegyeztettek: buza majus-juniusra 8.08, buza őszre 8.21, rozs őszre 7.35-7.32, zab őszre 5.64, tengeri julius-augusztusra 5.88.

A bécsi értéktözsde.

Az előtőzsde ismét üzletlenség, de az árfolyamok tartottak.

Déli tőzsde szilárdabb Berlinre.

A zárlat egyéb külföldi hírekre ismét gyöngébb.

Bécs, majus 4. (Magyar értékek zárlat.) 4 2/10 aranyjárdék 116.95. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 138.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 89.50. Magyar leleti vasuti állami kötvény 117.40. Magyar lezártított és pénzügybank 490.-. Rimamurányi vasműrészvény 624.-. Magyar koronajárdék 92.50. 4 2/10-os Magyar földterhm. kötvény 92.60. Magyar hitelbank részvény 735.-. Magyar nyereséjny kölcsön sorsjegye 184.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény 350.-. Magyar kereskedelmi bank 2725.

Bécs, majus 4. (Osztrák értékek zárlat.) 4 2/10 papírjárdék 98.85. 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 117.-. 1860-iki sorsjegye 135.80. Osztrák hitelsorsjegye 400.-. Angol-osztrák bank 290.50. Bécsi bankgyűlésület 519.-. Osztrák-magyar bank 1770. Déli vasut 112.-. Dunagőzhajózási részvény 726.-. Dohányrészvény 303.-. Császári és királyi arany 113.8. Német bankváltók 118.35. 4 2/10-os ezüst járdék 92.35. Osztrák koronajárdék 92.20. 1864-iki sorsjegye 202.-. Osztrák hitelintézet részvény 728.-. Unionbank 588.50. Osztrák Länderbank 451.-. Osztrák-magyar államvasut 642.-. Elbavölgyi vasut 477.-. Alpesi bányarészvény 537.50. 20 frankos arany 19.28. Londoni váltó 242.85. Bécsi Tramway 364.50. Az irányzat bágadt.

Bécs, majus 4. (A Budapesti Napló tudósítójának telefon-jelentése. A délutáni magánorgálonban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 727.75 Magyar hitelrészvény 735.50. Angol-Osztrák bank 291.-. Union bank 121.-. Länderbank 590.-, bankgyűlésület 453.-, osztrák-magyar államvasut részvény 642.-, északnyugati vasut részv. 140.-, elbavölgyi vasut 478.-, dunagőzhajós részv. 466.-, alpesi bányarészvény 302.50, májusi járdék 621.-, osztrák koronajárdék 538.-, magyar arany. 98.85, magyar koronajárdék 92.50, német birodalmi márika közpézn 115.25 utlimóra 118.42. törökországi — rimamurányi

vasmű — déli vasut — dohányrészvény — Napoleon d'or — Lombard —.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, majus 4. (Tőzsdei tudósítás.) A felső-sziléziai vasiparról érkezett kedvező konjunktura jelentésekre, valamint a vasiparról érkezett egyéb biztató jelentésekre a bányarészek iránt élénk vetelkedés nyilvánult. Ennek következtében a kohó részvények és velük a bányarészvények jelentékeny emelkedtek. Harpeni és Hibernia részvények 4-4 1/2-ossal, gelsenkircheniek 3 1/2-ossal emelkedtek. Ez az emelkedés kedvezően hatott az egész piac irányzatára, amely azután szilárdan alakult az egész vonalon. A bank-értékek is javultak. A vasuti értékek közül a transvaali vasuti részvények emelkedtek, a déli vasut részvényei azonban Bécsre gyöngültek. Magánlétszámítások kamatából 4 1/2%.

Berlin, majus 4. (Zárlat.) 4 2/10-os papírjárdék — Osztrák aranyjárdék 92.25. Elbavölgyi vasut — Magyar koronajárdék 92.25. Osztrák-magyar államvasut 137.-. Kassa-oderbergi vasut — Bécsi váltó 84.40. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.40. Alpesi bányarészvény — Disconto-Commandit 186.25. Általános villamosági Edison 246.25. Gelsenkircheni 223.60. Laurakohó 287.75. 4 2/10-es ezüstjárdék 97.60. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 97.60. Osztrák hitelrészvény 227.25. Déli vasut 26.50. Károly Lajos vasut — Orosz bankjegye 216.25. 4 1/2-os orosz kölcsön 98.75. Török dohányrészvény 158.50. Olasz járdék 95.25. Magyar hitelbank — Dynamit Trust 158.60. Harpeni 234.50. Az irányzat gyenge.

Berlin, majus 4. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyzávalókos magyar aranyjárdék 67.60. Magyar koronajárdék 92.25. Osztrák hitelrészvény 226.25. Osztrák-magyar államvasut 136.50. Déli vasut 26.10. Északnyugati vasut — Elbavölgyi vasut — Orosz bankjegye készpénz — Buschthorndi 303.50. Orosz bankjegye 65.40. (Ultimo.) Lombard —. Szilárd.

Hamburg, majus 4. (Zárlat.) 4 2/10-es ezüstjárdék 97.50. 1860. sorsjegye 138.-. Déli vasut 26.50. 4 1/2-os aranyjárdék 99.25. Osztrák hitelrészvény 228.50. Osztrák-magyar államvasut 136.50. Olasz járdék 95.25. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 97.85. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, majus 4. (Zárlat.) 4 2/10-es papírjárdék 98.10. 4 1/2-os aranyjárdék 99.50. Magyar koronajárdék 92.-. Osztrák-magyar bank 126.35. Déli vasut 26.70. Elbavölgyi vasut — Londoni váltó 295.00.-. Bécsi bankgyűlésület 131.-. Villamos részvény 140.50. 1860-os magyar aranykölcsön 78.40. 4 2/10-es ezüstjárdék 97.70. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 97.50. Osztrák hitelrészvény 227.20. Osztrák-magyar államvasut 137.-. Északny. vasut 116.-. Bécsi váltó 84.33. Párisi váltó 814.66. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 233.-. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, majus 4. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárja. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 228.40. Osztrák-magyar államvasut 137.30. Déli vasut 26.00. Osztrák aranyjárdék — Olasz járdék 95.40. Laurakohó 266.80. Harpeni 233.90. Disconto 156.75. Alpesi — Bécsi bankgyűlésület —. Csendes.

Páris, majus 4. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut — 4 1/2-os aranyjárdék 97.50. Osztrák Länderbank 474.-. 3 1/2-os francia járdék 101.10. Ottomanbank 578.-. 3 1/2-os francia járdék 102.25. Alpesi bányarészvény — Déli vasut — 4 1/2-os magyar aranyjárdék 98.-. Párisi bankrészvény 117.75. Olasz járdék 95.25. Francia törleszt. járdék 99.70. Osztrák földhitelezési részvény —. Török dohányrészvény 328.-. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 4. A sertésüzlet irányzata csendes. A) Hízott sertések ára: L A Magyar eisefrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 104—106 fillérig. Oreg közep (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. Fiatall

héz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 108—110—fillérig. Fiatall közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 107—108 fillérig. Fiatall könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 106—107 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 230 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban — krajcárig. — Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 220 kilogramm felüli súlyban) — Nehéz fillérig. — Közép (páronként 250—280 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stahl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 290 kilogramm felüli súlyban) 107—108 fillérig. — Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 106—107 fillérig. — Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 104—106 fillérig.

Sertésállítás a m. 1900. máj. hó 2. napján volt készlet 40687 darab, 1900. május hó 3. napján felbontott 365 darab, 1900. máj. hó 3. napján elszállított 340 darab, 1900. május hó 4. napjára maradt készletben 41012 darab.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése.

Budapest, majus 4.

Az északnyugati minimum helyét megtartotta, ellenben a déli depresszió Olaszországon kívül Ausztria-Magyarországra és a Balkán-félszigetre is kiterjedkezett, mindennél bő esők hozta e tájakra. Együttal a Bieskaya-tó fölött megnövekedett a kontinensre.

E két depresszió területét kivéve az európai időjárás tulnyomón száraz. A hőmérsékleti viszonyok nem változtak. Hazánkban az eső országos és helyenként, főleg a nyugati részekben, igen jelentékeny volt. Az idő különben enyhe jellegű megtartotta.

Küldés: Megelőnkül északnyugati szelekkel némi hűsülést és az eső színébe várható.

Vizállás.

Table with columns for month (május) and water level (méter) for various locations like Dunna, Móra, Rába, Dráva, Mészáros, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Latorca, Ung, Tisza, M. Szécs, Tokaj, Tisza-Tűd, Csóngrád, Szeged, R. Újfal, Tisza-Bece, Tisza, Ondova, Topolya, Bodrog, Zemplén, Szék, Herold, Herold, Berettyó, B. Újfal, Cserses, N. Vár, Békény, Tisza, Gurabon, Borosjenő, Páks, Gyoma, Gy. Fehérvár, Branyoska, Soborján, Arad, M. E. 128, 135, Temes, K. Kőstölly, Kiszét, Temesvár, Beeskerek.

Emmerling-féle szab. viharágyu. A legjobb és egyedüli, mely veszélytelen. Több kísérlet után aranyérmert és díszoklevelet nyert. Megrendelhetős Emmerling Adolf tüjzíték- és lampingyárosnál Budapest, Gróf Károlyi-utca 26. szám.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP-ian PAP-ian PAP-ian. GICHNER JANOS és TARSÁ. paplan, matricé, ággy- és asztalber. stb. nagy val. asztalok. Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.

KÉPES levelező lapok. Magyar művészek újabb alkotásai után. Finom fényomat. Hazai készítmény. Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te. Bihári Sándor: Munka után. Innocent Ferenc: Fátolytánc. Karvaly József: Vászárfa. Konek Ida: Havasi pázsitorok. Margitai Tihámér: Ronó Pál históriája. Márk Lajos: Ezernyolcszázban. Márk Lajos: Terofere és Szerelmi dal. Neogrady Antal: Veszett boldogság. Seneyi Károly: Szökőkút, Kecskepásztor. Teles Ede: Enyolgs. Tolnay Ákos: Diana és Enyolgs. Neogrady Antal: Az erdő titka. Pechán József: Utolsó gyufa. Vajda Zsigmond: Kedő Iyves bírk. Vajda Zsigmond: Kedves író. 20 darab ára 1 forint bérmentes küldéssel. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII. József-körút 18. szám.

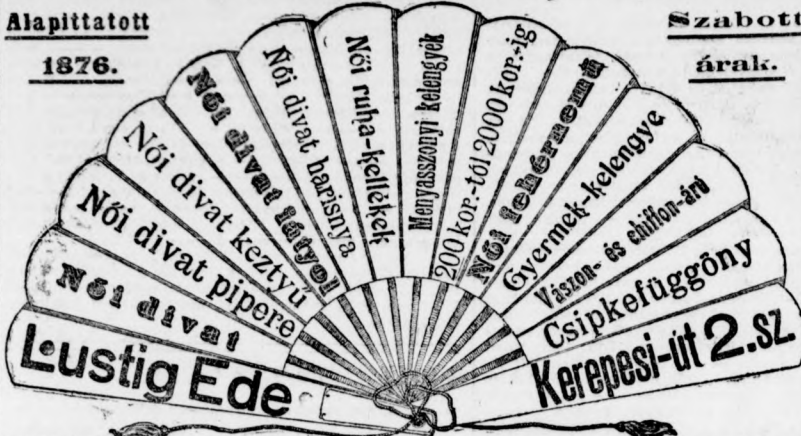
Nagy butor-eladás. 2 szekrény, 2 ajtó, diófa fényezett 34 frt. 2 ággy, diófa, fényezett 22. 1 ajtós szekrény, diófa, fényezett 8. 1 mosdó, 2 ajtó, diófa, fényezett 14. 2 szekrény, 2 ajtó, diófa, matt 38. 2 ággy, magas, diófa, matt 38. 2 ajtós szekrény, diófa, márványtal 22. 1 kredenc, 4 ajt. fülkék, faragott, feh. márv. 48. 1 diván, magas támla szőnyeggel 40. 1 ebédiz-asztal, diófa, matt 14. Nagy választék egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban. fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe Budapest, Erzsébet-tér 18 Sas-utca sarok, I. emelet. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

BLUMAUER 376 m. a tenger sz. f. gyönyörű alpesi vidéken, enyhe éghajlat, portmentes ózondus levegő. Vízgyógyintézet minden kényelemmel, a modernigényeknek megfelelő, megbízható orvosi kezelés. Kiválóan alkalmas emésztési zavarok, vérzésesség ellen, az idegrendszer, krónikus-és heveny gyomor-és bélhurutok, a véredények betegségei ellen. Kimerítő prospektusokt ingyen és bérmentve küld a tulajdonos és vezető-orvos Julius Blumauer.

LUSTIG EDE, Kerepesi-út 2.

Alapított 1876.

Szabott árak.

ELVEM: Nagy forgalmat olcsó és szabott árak mellett elérni.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivataltában.

Makai Eni
 újabb kötetmenyei
 2 korona helyett
 egy koronáért.

Apoll szépség- és ifjúságot!
CZERNY-féle
O S A N

Egy for- vagy szájtisztító szer sem volt még képes oly gyorsan a legzsebébb körök pártfogását megnyerni, mint Osan. Ezen kiegészítő készlettel az egészséges és tisztább, kellemes és sajátos összetételű tisztító, konzerváló, fehérlő, kímélő és hajfestő készlettel az eddig ismert készleteket, Osan egészség, szépség és fájdalommentesen tartja meg a fogakat a legmagasabb életkorig. Osan hatékony és számos orvosi bizonyítvánnyal lett véleményezve. — Árak: Osan-szájtisztító üvegek 1.70 kor. Osan-fogon szőrtelenítő és 88 fill. Osan-fogkefék a 60 fillér.

CZERNY-féle
Tanningene
 a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan
hajfestő szer
 haj- és szálak, valamint szemöldökfestésre, melyek a leggyorsabb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, tiszta szőke, barna vagy fekete természetesen szűrt, mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul.
 Ár 5 korona.

CZERNY-féle eredeti
Orientalische Rosenmilch.
 (Keleti rózsatej)
 a legjobb szer a szépség megtartására és úde arcbőr szőre, mely semmi más hasonló ártalmatlan szer által el nem érhető, kitűnő hatású porcsenek és a bőrnemű tisztáltsága ellen, megszünteti a sárga vagy barna arczsűt.
 ára 2 korona,
 hozzá Balsam-szappan 60 fill.

Különlegességek
Dr. Fischer Róbert,
 a kémia doktora és kozmetikus, kozmetikai kémikus laboratoriumából
 Bécs I. Habsburggasse 4, II. em.
Szőrvesztő szer
 (Epilatoire.)

A szőrt az arcon, a kezeken, karokon stb. vegyi uton Epilatoire-ral irtjuk ki. Az eljárás egyszerű és fájdalomtalan, a hatás lassu, de biztos. Az Epilatoire ugyanis hosszabb használatnál a hajgyökereket tökéletesen kiirtja és biztos meggátolja az újabb ki-növést.

- A különlegességek árai:**
- Szőrvesztő szer (Epilatoire) a szőr tökéletes kiirtására és az újabb növé meggátolására
 1 kis palack 5.- frt
 1 nagy palack 10.-
 - Arczin-paszta a szőrt az arcon, a karokon stb. azonnal kiirtja, darabja 1.- frt
 - Szeplő-krém 1 tégely 2.-
 - Ozon, vízbe oldva, 1 palack (1/2 liter) 1.25
 - Szőkítő (Blondeur) 1 pal. (1/2 liter) 3.-
 - „Fo” hajfestő szer, 1 doboz szőkítő feketőtől 1.20 frtől 3 frtig és 5.-
 - Arcpor-zománc nappali arepor, 3 árnyalat, 1 doboz rouge-zsal 3.- frt
 rouge nélkül 2.-
 - Vénuszvíz szép tiszta arcból nyéréséhez 1 palack 2.- frt
 - Szer orrvörösség ellen, doboz 2.-
 - Kozmetikus kovaporond a porcsenek elmulasztására 1.50 frt
- Ismeretes fűzetek az Ozonról és a többi különlegesség használatáról ingyen és bérmentve. — Bizonyítványok e szerek ártalmatlanságáról megtekinthetők, szintegy sok ezer aláírat az egész világból. — Felvilágosítás az összes kozmetikus ügyekben ingyen. Rendel. órák délelőtti 9 órától esti 6 óráig.
- Raktár: Dr. Török József gyógyszerész és Koller Testvérekél Budapesten.

STANDARD életbiztosító-társaság

Edinburghban (Angolhon.)

Alapított 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest, V., Fűrdő-utca 4.

Évi bevétel	25,000,000
Kiutalt nyereségyrészek	150,000,000
Vagyon	222,000,000
Halálesetek folytán kifizetve	160,000,000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnye:

Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világgötvények. Kötvények érvényben tartása díjfitések elmulasztásánál. Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborúbiztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

A már 45 év óta deszertreméltólag ismert s a 71.012. sz. Bm. leirat követelményeinek teljesen megfelelő

VUKOVÁRI

artiszti kenőcs
 szeptől, himlőhely, sörm. májfoltok, takadékok, forrásgai persenek, orrvörösségek és minden egyéb arcvirágokat ellen, valamint a

vukovári
 hörszépítő szappan

mely az arckenővesel a használati utasítás szerint alkalmazva, meg korosabb egyeneknek is viruló s fiatal kinézet kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 1 kor. 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor. Utánzósektől óvakodjunk! Csak Krajcsovic által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajcsovic, a készítő arcképe látható.

FŐRAKTÁR: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

Ideg- és nemi betegségek

makaes vér- és bürbajok, mint gyengeségi állapotok radikális gyógyítására páratlan sikert gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES
 HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI
 RENDELŐ-INTÉZET
 Budapest.

VI. ker., Teréz-körút 44. I. emelet.
 Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető.

Rendelés d. e. 8—1-g d. u. 2—8-g.
 Levelekre díjmentesen válaszlatik. Prospectus ingyen.

ÉN ZT

SORSJEGYEKRE
 ÉRTEKPAPIROKRA
 (visszaszedhető tetsző szerinti kisebb részletekben is) bármily összegűt igen olcsón ad

KOVÁRYARMIN
 bank- és váltóüzlet
 osztályszakszámok-főleírású.
 14. ker. Keresztúr-ter. Prof. Csizsáry-palota

Titkos betegségek

gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalat alapján.

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: luszgofolyást, hólyagbajokat, bujaköröseket, syphilist, ennek következményeit, makaes bürbajokat és az onfertőzéstől támadt idegbetegségeket.

Meglepő az eredmény férfiak gyengeségénél (impotentia) ugy fiatal, mint öregbű egyeneknél. Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjlatlanul válasz; kívánatos gyógyszerzek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dohány-utca sarok, I. emelet).
 Bejárati a lépcsőnél. Külön várótermek.
 Rendelés délelőtti 9—3-g, este 6—8-g.

Radó Antal:
Költők Albuma

Jelenkori magyar költők verseiből. Harmincöt magyar festőművész képeivel. 28 forint helyett 18 forint.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivataltában József-körút 18.

Alapított 1887.

Állandó nagy butor-kiállítás.

Kizárólag csak magyar műipartermékek, melyeknek valódiságáért kezeskedünk, ugyszintén saját készítenyű kárpított butorainkat a n. é. butorvásárló közönség b. figyelmébe ajánljuk. Dus választék található szilárd és modern stílusú háló-, ebédlo-, férfi-szoba és szalon-berendezésekben, valamint bármely egyes butoradatokból, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, minden versenyt fölmúlító olcsó árakon. Kerjük az igen t. közönséget saját érdekében, ezen kedvező alkalom fölhasználatát és szükséges butoradajkait nálunk beszerezni. Hazafias tiszteltet!

PATYI TESTVÉREK kizárólag csak VIII., Kerepesi-út 9a.
 Pannónia-szálló mellett.

Nagy butor-album 1 korona beküldése mellett levéljegyekben bérmentve.

ANTON J. CZERNY BÉCS,
 XVIII. Carl Ludwigstrasse 6.
 Budapesti fióktár: Török József gyógyszerészénél Király-utca 12. és Andrássy-ut 29. továbbá Egger-féle Nádor-gyógytérán VI., Váci-körút 17. Neruda Nándor IV., Kosuth Lajos-utca, Lux Mihály IV., Múzeum-körút 5. Molnár és Moser IV., Koronaherecz-utca, Heiskl Aronst. IV., Károly-körút 29. Ka. Schmaroff VIII., Kerepesi-út 35. Müll. I. L. cs. és kir. udv. Illatszertár, IV., Koronaherecz-utca. Luoff Sándor Illatszertár, IV., Váci-utca 22., ugymint minden gyógyszerésztárban, drogáriákban és parfümeriákban. Széki-údes utavét mellett. — Prospektus ingyen.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonarvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapial rendelő intézete
 Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em.
 A legelhanyagoltabb húgyveszélyeseket, leg súlyosabb húgyhólyagbajokat, bujaköröseket, syphilist, az onfertőzést utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magómléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakaesabb hórbetegségeket, valamint ifjúkori bürök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrébebjajokat gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtti 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.
 Levelekre díjlatlanul azonnal válaszlatik; esetleg gyógyszerzekről is gondoskodva lesz.

Gummis

Valódi parisi gyártmány, jótállás mellett, eredeti csomagolásban.

Gummis és halhályag lúcatonkint . . . 1 frttől 6 frttig
 Parisi női szivacska 1.50 „ 6 „
 Iridiator 1.50 „ 6 „
 Eredeti pessarium olcusivum (Peloporus) Menzinger tanár szerint vezetől 1.50 frttől 2.50 frttig. Szabad. havibaj elleni kócsok, „Dinn-6v” 2.50 frttől 4 frttig. — Gyógykezes uraknak 3 frttől 10 frttig. 10 frttig megröndelés 15% Árkedvezmény.

Megrendelések pontosan és diszkéten eszközöltetnek. es. és kir. szab. közbizonylat

KELETI J. Budapest, IV., Koronaherecz-utca 17. Külön bejárati a lépcsőnél. Argyezsek ingyen. szab. bürbajokban.

Minden szöveges bejelentés... betűköltsége 2 kr. Címmelettel...

APRO HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal...

Levélbeli tudakozásaim ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bérletet kell mellékelni.

APRO HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLO

József-körút 18.

Breuer nővérek, Teréz-körút... Podmaniczky-utca sarok.

Nemesek-féle társaság Péter-tér.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.

Sopronyi V., Dohány-nagy-társaság, Kerepesti-utca 1.

Deutscher Miksa, Andrásy-utca 38.

Szántó Mór társaságban, Keeskométi-utca 14.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Blochker J. hirdetői iroda IV. Sütő-utca 6.

Elek Bernát hirdetői iroda V. Fűrdő-utca 4.

Fischer J. D. hirdetői iroda IV. Zsibárus-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetői iroda IV. Váci-utca 9.

Haasenstein és Vogler hird. iroda V. Dorottyá-utca 9.

Leopold Gyula hirdetői irodája VII. Erzsébet-körút 14.

Mosse Rudolf hirdetői iroda VII. Károlykörtút 9.

Schwarz József hirdetői iroda V. Marokkó-utca 4.

Tánczer Gyula hirdetői iroda IV. Szerviztér 8.

Claire.

Kedves sorait csak pénteken délután kaptam meg... legújabb szemlétem...

Sympathia.

A tegnapi záporosztalalkozónkat számos elmosta... kedden délután 5 óra...

Castor és Pollux.

Nem tudjuk mire vélni szeretőmet... Nagysádkat hallgatásat.

Bizalmi állást

Keres egy igen előkelő családból származó intelligens fiatalembert...

Intelligens

Úgyes comptoirista 2 évi gyakorlati állást keres... referenciákkal rendelkezik.

Állást

Óhaját változtatni egy fiatal könyvelő, ki jelenleg egy nagy részvénytársaságnál van alkalmazva.

Alkalmazást

Keres egy végképpelített vasutas kintő bizonysítványokkal, ki minden iradai munkára alkalmas.

Sorsüldözött

Szegény fiú arra kéri a résztvevő embereket, adjanak neki valamely foglalkozást.

Írásbeli munkát

Címzot, másolatokat stb. elvállal jó írással bírval. Cím a kiadóhivatalban.

Óvodáképes

29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnok. Mint pénztáros, vagy más bizalmi állást keres.

Pénzbeszedő

Raktárnoki, felügyelői vagy más megfelelő állást keres egy jelenleg vidéki kereskedő (esetleg biztosítékkal). Címe a kiadóhivatalban.

Kerestetik

Ölszöndü urasági inas, intelligens, ki már mint első inas alkalmazva volt, a magyar és német nyelvet tökéletesen bírja.

Két biciklit

Egy nőt és egy férfit is el akarok adni jó állapotban, de olcsón. Ajánlatok az érdeklődésével. 'Bicikli' jellegű a laphoz kéremek.

Nyárilak

Rákóc-Szent-Mihályon olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Előkelő

Magyar állami hivatalnok a legszégyenteljesebb feltételek mellett házfelügyelői állást keres.

Férfi-, női-divat

és rövidruha-üzlet vidéki város főterén, olcsó boltból, azonnal eladás, az üzlet értéke berendezéssel együtt körülbelül 8000 korona.

Beregyet hősnapos szoba

előszobával, egész külön bejárattal a Váci-körúton, közel a Törvényszéki Palotához, fiatal orvosi vagy ügyvédi is igen alkalmas, májusra kiadó.

Különbejáratu

két ablakos, főregmentes, csinosan burtozott szoba a Népszínház közelében június hó elsejére kiadó.

Eladó.

Budapesthez közel, egészséges, gyönyörű szép helyen, remek kislattal, pormentes levegővel, és bővizű kuttal, gazdasági épületekkel: egy nagy gyümölcsös, a legnemesebb fajta fiatal gyümölcsfákkal és 3 hold beültetett amerikai oltott szőlővel, és egy nagy kényelmes urilakházzal vagy anélkül. Csak választékosan ellátott levelekre adatik válasz. Cím a kiadóhivatalban.

Zuglitzban

keres 2-3 szobás fiatal ember 1-2 tiszta burtozott szobát. Ajánlatok az érdeklődésével. 'Szerény' alatt a kiadóba. 6125

Hirtelen elutazás

miatt lakosomat, mely 4 szoba, 1 kabinet és melléképítményekkel áll, minden áron rögtön kiadom. Damjanich-utca 43. sz. II. em. 21. sz. 6119

Teljes ellátást

kaphat egy tisztességes ember, egy intelligens úrnőnél a Dohány-utca-ban, a két színház közelében. Cím a kiadóhivatalban.

Jobb

izraelita családból való tanuló teljes ellátást kaphat dinstingvált családnál, a Kerepesti-utca közelében. Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó szoba

a Kerepesti-utca a Népszínház mellett egy csinosan burtozott kétablakos főregmentes utczi kiadó szoba, tágas előszobával, külön bejárattal a lépcsőházból azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Különbejáratu

főregmentes, tiszta, csinos burtozott szoba a Teréz-körúton azonnal kiadó az Andrásy-utca (Oktagon) közelében. Cím a kiadóhivatalban.

Csinos

fiatal intelligens úrnő ajánlkozik jobb üzlethez pénztárosnőnek, elárúító-nőnek, szép írással bír, irrodába is alkalmas, esetleg biztosítékkal is rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban.

Nagyon jó

forgalmu fehérvarró, hímző és előnyomda-intézet élénk helyen, több év óta fennálló, családi ok miatt esetleg azonnal eladói. Cím a kiadóban.

Roma-Pischelsdorf

nyaralóhely. Keleti Székesfehérvárról, gyönyörű vidék, legelővel ellátva, fűrdők valamint gyógyintézet. Ertesztésel szolgálat. Blumauer.

Magyar

találmány!

Művészi kiviteletű

Aquarell (kezi) festés

fára * fára

Fa-levelező-lapok,

a legizlésebb

kivitelben.

Magyar

festés!

Magyar fa!

Magyar munka!

10 drb ára 2 kor.

A pénz előleges be

küldése után

bérmentve.

Megrendelhető a kiadó

hivatalban.

Egészen új!

Gyűjtőknek megjelölés!

Cimbalom

fekete, díszes szalonhangzó, jutyányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6120

Kiadó.

Egy burtozott szoba és konyha a Hermína-utca, a villanyos vasuti megállóhely közvetlen közelében, gyönyörű helyen, jutyányosan kiadó a nyári idejére. Cím a kiadóban. 2889

ERÉNYI-féle

kitüntetett 'NERVIN' nagy üveggel 80 krajcár. Legjobb: csusz, köszvény, csontbántalmak, derékfájás és szaggatás ellen.

Köznevelőosztály.

Ferenc József-kabát 4 frt Jaquet --- --- --- 3 frt Frack --- --- --- 5 frt Nadrag --- --- --- 2.50.

Rothberger Jakab,

Kristóftér 2. I-ső emelet.

Butor

kézpénzért vagy

részletfizetésre

FUCHS

BÓDOG-nál

BUDAPEST,

József-körút 26.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak védnöksége alatt álló fűmvei nyilvános rakat részvénytársaság.

Fűmbeban foglalkozik a Fűmbeba vasuton érkező és onnan hajóval továbbítandó, valamint a Fűmbeba hajóval érkező és onnan vasuton elszállítandó és helyi áruk átvitelével, megőrzésével, gondozásával, csomagolásával, átadásával s egyéb kezelésével, nemkülömben az átvett áruk tűzárk elleni biztosításával.

A részvénytársaság gabona elvitorlásra a külföldre rendelt vagy importált gabonamennyek mindennemű kezelését (u. m. elevellést, keverést, egzaltálást, rostálást, trieurózást és osztályozást) végelteti a gabonának zsákban vagy ömlesztett állapotban való (alla rinfusa) hajóba rakását is.

A részvénytársaság a nagymélt. kereskedelem-áral jogvágyott üzlet-szabályzatát és díjtételeit kívánatla díjtalanul rendelkezésre bocsátja.

Budapest, 1900. ápr. 30. Az igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Gács-magyar közös forgalom. A II. rész 4. díjazásai fűzben cementre foglalt díjtételek hatályon kívül helyezése.

A gács-magyar közös forgalom 1900. január 1-től érvényes II. rész 4. díjazásait fűzben a 6. tételhez alatt Lédecz és Lábatlan állomásokról gácsorral állomásokra szállítandó cementre foglalt közvetlen díjtételek 1900. június 1-ével hatályt veszítik.

Budapest, 1900. Április havában. A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is. (Utánnyomás nem díjazt.)

Magas törzsű

Rózsafák

Ez idei téli ojtványok, részben már bimbóval 1 drb 60 fillér, 100 drb 50 korona.

Fenyűfák

Legalkalmasabb ültetési ideje most van, május 20-ig. Lucfenyő, jegenye, fekete és fehér jegenye, 20 cm. 3 m magasságig ára 30 fillértől 130 fillérig.

Kalföldi (exotikus) üteveltek 30 kitűnő fajban, 1 drb nagyság szerint 1-7 korona.

Részletes képes árjegyzéket kívánatra küld: Gr. Bathány Zsigmond-féle uradalom intézősége Csendlak, posta: Vas-Ferencfalva.

4 3/4 kiló kávé

börmentve utánvétellel vagy előre fizetve, jóállás az áru jóságáért. Afrikai mocha, gyöngysz. frt 3.70 Santos, kubai. Sz. 3.70 Salvador, zöld 4.20 Cayton, kékeszöld különleges Room 5.50 Aranybica, sötét külöb. 5.30 Gyöngyvári, nagy. finom. 5.20 Arab mocha, legf. arom. 6.35 Árjegyzék vámtarifával ingyen.

Erlinger & Co., Hamburg.

Butorvevőknek

különös alkalma nyílik jó, szolid butoroktól a legmodernebb kivitelben legjutányosabb árakon bevásárolni, Keeskométi-utca 6. sz. I em. a. 10.

Cs. kir. szab. déli vaspálya.

Hirdetmény.

Az ideji fűrdővéd tartama alatt, azaz f. é. május hó 1-től fogva szeptember hó végéig, Budapest déli vasutáról, Budapest-Kelenföldről, Székesfehérvárról Nagykanizsáról rendkívül mérsékelt árú I., II. és III. osztályú, az egész évadra, azaz f. é. szeptember hó 30-ig érvényes menetdíjtételek adatnak ki Siófokra, Szántódra, Balaton-Földvár m. h-re, Szárszóm. h-re, Szemes-re, Lelle m. h-re, Boglára, Fonyódfűrdőtelepre, Mária-telepre, Balaton-Berény m. h-re és Balaton-Szt.-Györgyre, továbbá (Siófokon át) Balaton-Fűrdőre, Almádi-ba, Kencsésre és (Boglárán át) Fonyódfűrdőre és vissza Ezen menetdíjtételek alapján az utipodgyász a fentm. vezetett vasuti és gőzhajózási állomásokra és viszont közvetlenül továbbított.

Ezenkívül a fűrdővéd tartama alatt Budapest déli vasut-Siófok és Balaton-Földvár közti forgalom idejére jegyek is adatnak ki, melyek árai a következők: a) Budapest d. v.-Siófok között: 1 óra: I. osztály 104 korona, II. osztály 76 korona. Az egész fűrdő-évdára: I. osztály 256 korona, II. osztály 188 korona.

b) Budapest d. v.-Balaton-Földvár között: 1 óra: I. osztály 118 korona, II. osztály 86 korona. Az egész fűrdő-évdára: I. osztály 290 korona, II. osztály 212 korona.

Az igazgatóság.

Olaszország

Remekei.

Olaszország és az olaszok műkincseinek mintegy 2000 fenyképből álló gyűjteménye. Remek díszalbum hoszúkás nyedrért formában.

A teljes mű 30 fűzetből áll, ára fűzetként 1 K. 20 fill. Megjelenik havonként kétszer. — Igazgató: Laurencik Gyula.

A magyar kiadás szerkesztője: BOROSS VILMOS.

A kiadásunkban legkezelebb megjelönd, páratlanul szép és gyönyörű díszalbum, mely minden részben kizárólag a legkiválóbb intézetekben készült, művészi elrendezés és nagyon kiállításra, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételei által először alkotásként hódít majd az egész művelt világra. — A műbe felöltött képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természet- és műkincseinek és gazdag műkincseinek, az olasz vidék beható ismerete, a festészet és szobrászat páratlan műveinek alapos tanulmányozása alapján választattak össze és rendezettek el.

A fűzetek két hoszúkás nyolcadrés oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népének és műkincseinek, lebilincselő szöveg szövegei szereltemmel cicerone gyantán. — E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent sejtolt városi munkákkal és ezek elmosdott és tisztátalan nyomott elchibével; e díszalbummal

monumentális remekművet alkotunk az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabású művet, melynek értéke minden időben maradó lesz s a melynek jelentőségét az Olaszországot szerető és ismerők legzelebb körében éppen úgy, mint a művészetet kedvelők, művészek és tudósok között a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztaságú és azoknak a legárbóbb részleget tökéletes élességgel folytán a remekmű egyuttal nélkülözhetetlen munka a művészetek különböző ágainak tanulmányozásánál.

A fűzetek 1 korona 20 fillényi ára e terjedelmes és nagybecstű művészeti teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadottak a 'Budapesti Napló' kiadóhivatalában (Budapest, József-körút 18.)

Előfizetési ár: 6 fűzetre 7 kor. 20 fill. 12 " 14 " 40 " 18 " 21 " 60 " 30 " 36 " —

A kiadóhivatal,

Budapest, V. Mária-utca 11.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második fűzet kiadása után köthetünk egy-egy újabb fűzet jelenik meg. — Az egész mű 1900. karácsonyra készen lesz.

Hallatlan

árleszállítás.

Betyárok.

Történetek az alföldi rablóliválgólr gr. Ráday korában. Előbb 2 K. most 80 fillér.

Bródy.

Fehér könyv. Új regény és egyéb dolgozatok. 1-5 kötet. Előbb 2 K. most 1 K.

Darwin.

És az ivari kiválás. Előbb 3 K. most 1 K.

A szabadság

vértanúi. Regényes korrajz. Előbb 2 K. most 1 K.

Egy szegény ifju

története. Feuillet Octave-tól. Regény. Előbb 2 K. most 60 fill.

A világ vége.

Flammignon Camill-tól 43 képpel. Előbb 2 K. most K. 1.10

A háromszoknyás

leány. (Kock Pál). Előbb 2 K. most 50 fill.

Mámoritó

történetek. (Maupassant). Előbb 1.60 most 60 fill.

J6 madarak.

(Ujdosnag) (Gutius) Újjab természetészi karcolatok. Előbb 2 K. most 60 fill.

Megrendelhető a 'Budapesti Napló'

kiadóhivatalában, Napló' kiadóhivatalában, utánvétellel vagy a pénz beküldésére ellenében. 2 koronán alóli rendelések csak az összeg előzetes beküldésére ellenében esz-közölhetnek.

Zálogházi

cédulákat veszek. Eladók 13 latos ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandolokat, grertyartókat, haltájakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 szemleire való teljes evőeszközletet 138 frt keddre, az választék mindennemű ezüst műtőre tárgyakra, arany ferfilének köllőgvál, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 kr-tól, tula remontró Armin Béla örököségi Budapest, IV. Városház-ter 9., L. em. 23. Harisbázár. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. Részletfizetésre is.